Glasilo Občine Kanal ob Soči, letnik X, številka 34, junij 2012

Most

V SREDIŠČU

Premikati vedenje ljudi je prava znanost
4-5

IZOSTRITEV

Dobro za naravo, dobro zate
Tržnica dobiva barve
22-23

KULT-URA

Tomos: Ona noče
29
Simpatičnih šestdeset let
31

Anhovo-Deskle Avče Kal nad Kanalom Kambreško Kanal Levpa Lig Ročinj-Doblar

IZ VSEBINE

Cilj sta ločevanje in ponovna raba odpadkov	3
Premikati vedenje ljudi je prava znanost	5
Novo vozilo PGD Kanal	6
S polnimi pljuči kulture	8
Občinske nagrade 2012	9
Turistične iskrice	11
Osnovna dobrina - voda	12
Lukčeva hiša vabi	13
Dobrodelni prireditvi v Levpi	14
Vsaka stavba ima svojo zgodbo	16
Desetletje dejavne mladine	17
Društvi upokojencev praznujeta 60 let	18
Sto let Pavle Boltar	20
Mladi planinci Valentina Staniča: narava, tovarištvo in smeh	21
Dobro za naravo, dobro zate	22
Klekljan prt za Lurd	24
Male zvezde hiphopajo	25
Vsak dan posvečen glasbi	27
Na začetku je bil dober "filing"	29
Simpatičnih 60 let	31
Šola & vrtec	33
Odbojkarska žoga v vseh treh barvah	38
Šah kot ga pozna Kiti Grosar	39
Uspeh na Ex-temporu Kromberk	41

Fotografija na naslovnici:
Sonček... Njami...
Foto: Toni Dugorepec

Irena Hočevar-Križnič, foto: Andrej Murovec

Postavljeni smo v čas ropanja okolja

»Nastal je svet materialne lastnine in grobega fizičnega nasilja, tako nad ljudmi kakor nad naravo. V takem svetu so ljudje ljubosumno ponosni na svojo posest in na svoje izključne pravice, kakor da so pozabili na svoje dolžnosti,« je v Zatonu Prometejeve dobe zapisal okoljevarstvenik Anton Komat.

Naša generacija je postavljena v čas, ki bo zapisan v zgodovini kot obdobje največjega ropanja in uničevanja okolja. Nikoli v zgodovini ni človek tako nasilno posegal v življenje narave. Bumerang je neizbežen. Dobivamo ga že sedaj, čaka nas pa še v veliko hujši obliki. Radi bi sicer živeli v čistem, idiličnem svetu, v harmoniji z naravo, vendar smo z naravo izgubili stik. Nikoli nismo toliko govorili o ekologiji – manj odpadkov, manj embalaže, ločevanje … Toda to so le drobtinice. Človek v svojem bistvu hlepi za bogastvom, materialnim, imeti čim več. Živimo v gospodarski krizi. Res je, propadajo podjetja. Velika večina pa še vedno potroši veliko več, kot v resnici potrebuje. Gospodarska rast, ki si jo vsi tako želimo, je v bistvu rast uničevanja okolja.
Tudi v naši dolini še kako vemo, da bi morali dobro razmisliti, preden posežemo v zakonitosti narave. Snovi, ki jih ustvari kemija, so lahko še kako nevarne. Pred nedavnim sem slišala po televiziji besede Kanalca: »V naši ulici je bilo v zadnjih letih že sedem moških žrtev azbesta.« Skoraj vsaka družina je že spremljala agonijo svojih bližnjih. In kljub vsemu nočemo niti vedeti, ali nam morda grozi še kaj hujšega. Bolje je preživeti ta trenutek čim lepše in se umakniti pred resnimi problemi v svet pozabe. Preživeti z zatisnjenimi očmi ob polnih loncih. Ničesar pač ne moremo spremeniti, zato uživajmo.
Ekološka društva so lahko le klic vpijočega v puščavi. Vsi bi sicer radi, da bi bila zelo aktivna, vendar so v trenutku, ko bi morali tudi mi nekaj narediti, nezanimiva. Ukvarjajo se z dolgočasno problematiko. Človek bo moral spremeniti svoje bistvo. Dokler bo pomembnejše hlastanje po imeti čim več, se tirnice naše prihodnosti ne bodo spremenile.

Ali bodo naši otroci še lahko iz srca izgovarjali zapoved, ki je bila ena temeljnih moralnih zakonov več tisočletij: »Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.«

Irena Hočevar-Križnič

Izdajatelj: Občinski svet občine Kanal ob Soči, Trg svobode 23. Zanj: župan Andrej Maffi. Uredniški odbor: Nataša Bucik, Irena Hočevar Križnič, Petra Paravan, Boštjan Simčič.
Odgovorna urednica: Lea Širok. Kontakt: 041/725 157, lea.sirok@gmail.com; mostkanal@gmail.com. Oblikovalska zasnova in prelom: Vesna Dugorepec.
Naslov uredništva: Glasilo Most, Pionirska 2, Kanal. Tisk: Natiskaj.si/Bo-tisk, Ljubljana. Naklada 2500 izvodov. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Občini Kanal ob Soči.

Spletni naslov: **www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci**

Cilj sta ločevanje in ponovna raba odpadkov

Količina odpadkov se iz leta v leto zmanjšuje, tudi naši občani jih vse bolj ločujejo, mi si pa prizadevamo ustvariti pogoje, da jih bo čim manj končalo v potokih.

Lea Širok, foto: Bruno Bizjak

V občini smo tudi letos uspešno izvedli akcijo Očistimo Slovenijo, saj je sodelovala več kot dvanajstina občank in občanov. Pomena čistega okolja in pravilnega ravnanja z odpadki se torej vse bolj zavedamo. Ob tem pa so se pojavila tudi vprašanja glede divjih odlagališč, predvsem, kako ravnati z njimi.

No, nekatera divja odlagališča v naši občini so tudi zelo velika in stara tudi do 30 let. V ne tako oddaljeni preteklosti namreč ni bilo ekoloških otokov, kamor bi lahko odlagali večje odpadke, zato jih je veliko končalo v potokih, od koder so jih hudourniške vode same odplaknile v Sočo. V manjših vodotokih, kjer so se odpadki nalagali, pa je narava stara divja odlagališča že prekrila. Žal, je na nekaterih še vedno videti tudi novejše odpadke. Je pa res, da jih vse manj konča v potokih. Tudi zato, ker je na razpolago dovolj zabojnikov. Glede azbestnih odpadkov naj poudarim, da jih je dražje odvreči v potok, kakor pustiti na dvorišču, zavite v folijo, in na občinski upravi naročiti brezplačen odvoz. Prizadevamo si namreč vzpostaviti pogoje, da bi čim manj odpadkov končalo v potokih. Vendar, če bomo morali vsa stara odlagališča sanirati, si ne predstavljam, kako bomo to izvedli. Minimalna cena sanacije je namreč od 30 do 50 tisoč evrov. Ob tem pa prihaja tudi do takšnih nesmislov, ko stare smeti, ki jih je preraslo grmovje, ali pa so že pomešane z zemljo, odkopavamo, nato pa odpeljemo na odlagališče v drugo občino, kjer jih ponovno zakopljejo. Se pravi, da zgolj prekopavamo 'mrliča' iz jame v jamo, ob tem pa dvigamo nevarne snovi, pojavijo se muhe, širi se smrad… Dejansko naredimo več slabega, kot dobrega.

Za pravilno ravnanje z odpadki je pomembno pravilno ločevanje. Imamo v občini dovolj zbirnih centrov in ekoloških otokov?

Poleg že obstoječega zbirnega centra v Bodrežu, nameravamo vzpostaviti še enega na območju Krajevne skupnosti Anhovo-Deskle. O natančni lokaciji se bomo dogovorili s krajani, saj ne sme biti preveč oddaljen, pa tudi ne preblizu naselja. Zato razmišljamo, da bi ga postavili pri čistilni napravi v Anhovem. Sicer pa so po podatkih Komunale naši občani dobro seznanjeni s pravili ločevanja in zberejo tudi veliko bioloških odpadkov, kar je seveda zagotovilo, da bomo v prihodnje lažje uravnavali tudi cene ravnanja z odpadki.

V občinskem proračunu je namenjenih pet tisoč evrov za meritve zraka. Ste glede iskanja izvajalca meritev že kaj naredili?

Pozanimal sem se, kako imajo to urejeno po drugih občinah. Nekatere so zelo obremenjene s prašnimi delci PM10. Recimo, Nova Gorica je z njim bolj ogrožena kot cela kanalska občina, za katero izvajamo meritve v Morskem in na Gorenjem Polju. Izvajalca sta običajno Agencija Republike Slovenije za okolje in Inštitut za varstvo pri delu iz Maribora.

Župan Andrej Maffi

Ali bosta sprejemljiva tudi za naše svetnike, bomo videli, ko bomo dobili ponudbo. Sam pa si želim, da bi meritve izvajali tako, da bi naše rezultate lahko primerjali s podobnimi v drugih krajih, sicer ne bomo mogli ugotoviti, kakšno je naše stanje.

Če bomo morali vsa stara odlagališča sanirati, si ne predstavljam, kako bomo to izvedli. Minimalna cena sanacije je namreč od 30 do 50 tisoč evrov. Ob tem pa prihaja tudi do takšnih nesmislov, ko stare smeti, ki jih je preraslo grmovje, ali pa so že pomešane z zemljo, odkopavamo, nato pa odpeljemo na odlagališče v drugo občino, kjer jih ponovno zakopljejo. Se pravi, da zgolj prekopavamo 'mrliča' iz jame v jamo, ob tem pa dvigamo nevarne snovi, pojavijo se muhe, širi se smrad… Dejansko naredimo več slabega, kot dobrega.

Občinska uprava se loteva tudi prenove razsvetljave, ki bo energetsko učinkovitejša in bo prispevala k zmanjšanju svetlobne onesnaženosti. Kdaj jo boste začeli izvajati?

To je zahteven projekt, saj je za pravilno osvetlitev potrebno dobro premisliti samo postavitev svetilk. Prihranki energije so nedvomno veliki, predvsem pa je potrebno spoštovati uredbo o svetlobnem onesnaževanju, ki prepoveduje širjenje svetlobe v okolico. To je moteče za živali, v strnjenih naseljih pa tudi za ljudi, saj je tema osnovni pogoj za nočni počitek. Sicer je na tržišču trenutno ogromno ponudbe, od kitajske, do ameriške in evropske. Moram povedati, da bolj zaupam evropskim tehnologijam. Celo v vzhodni Sloveniji imamo zelo dobrega proizvajalca, ki je ulične svetilke razvil kot stranski produkt proizvodnje svetil za nemško avtomobilsko industrijo. V kolikor bi ponudil ustrezno strokovno in cenovno rešitev, bi bilo prav izbrati celo domačega proizvajalca.

Sicer pa ste prevzeli predsedovanje Sveta regije, kjer se župani severne Primorske izmenjujete vsako leto, in ena vaših poglavitnih nalog bo povezana prav s skrbjo za okolje in sicer z ustanavljanjem Regijskega centra za ravnanje z odpadki.

Za pripravo tega projekta je ostalo zelo malo časa, saj so v igri tudi evropska kohezijska sredstva. V njem je združenih več občin, in moja naloga je projekt voditi usklajeno. Tako smo večkrat obiskali ministrstvo za okolje, kjer so nam jasno povedali, da za RCERO rabimo določeno tehnologijo in določeno količino odpadkov. Projekcije do leta 2020 pa napovedujejo, da se bo količina odpadkov bistveno zmanjšala. Ljudje namreč vse bolj ločujejo, vse več odpadkov gre v ponovno uporabo, tako da smo pred dilemo, kako velik naj bo regijski center oziroma katere občine bi bile vanj lahko vključene. Povsem mogoče je, da bo za celo Primorsko le en RCERO, in da bi jih v Sloveniji lahko bilo skupaj največ pet. Cilj namreč ni odlagati vse več odpadkov, temveč je čim več odpadkov ločiti, odložiti pa zelo majhno količino dejansko neuporabnih odpadkov.

Našo občino čistilo 692 prostovoljcev

Vseslovenske akcije »Očistimo Slovenijo 2012«, ki je potekala 24. marca, smo se v lepem številu udeležili tudi v naši občini. Sodelovala je skoraj dvanajstina vseh občank in občanov.

Tekst in foto: Erik De Posarelli, medobčinski redar in koordinator čistilne akcije

Mogoče je čistilno vnemo spodbudilo tudi lepo sončno jutro. Oboroženi z vrečkami, rokavicami in drugim orodjem smo se po krajevnih skupnostih zbrali ob 9h in delali do 14h.

Letos je v akciji sodelovalo vseh 8 krajevnih skupnosti, posebej pa so jo organizirali še v Doblarju, ki sicer spada pod Krajevno skupnost Ročinj. Poleg omenjenih Ročinja in Doblarja so sodelovale še KS Kanal in Deskle kot dve največji krajevni skupnosti v občini, pa Lig, Kambreško, Avče, Levpa in Kal nad Kanalom.
Okolico naše občine je urejalo 692 prostovoljcev. Iz kanalske osnovne šole je sodelovalo 280 otrok in 60 otrok iz vrtca, ki so v tednu pred akcijo čistili okolico šole in vrtca. Iz deskljanske osnovne šole pa je na sam dan akcije s pomočjo učiteljev in staršev čistilo 50 otrok iz vrtca in 50 otrok. Za vreče in malice je poskrbela naša občina, rokavice pa so si prostovoljci letos morali zagotoviti sami. S kolegialnostjo in timskim delom smo letos po podatkih novogoriške Komunale zbrali 8 ton 620 kg kosovnih odpadkov, 1880 kg kovin, 150 kg pnevmatik in 80 kg plastike. Od lanske čistilne akcije do letošnje zgodnje pomladi smo skupno torej odvrgli 10 ton 730 kg odpadkov. Številka zbrane količine odpadkov nakazuje, da se bomo morali zelo potruditi in vložiti veliko energije, da bomo čim več naših občanov ozavestili o pomenu ohranjanja zdravega odnosa do narave, kot tudi o tem, da je odlaganje odpadkov na divja odlagališča prepovedano. Zato ob tej priložnosti pozivamo vse občane, naj odpadkov ne odlagajo več vsevprek po naravi, kar velja še posebej za pas ob cestah. Vsi redarji pa bomo poostrili nadzor nad odlaganjem smeti in imeli pod drobnogledom tudi vsa registrirana divja odlagališča.
Na koncu bi se rad zahvalil vsem koordinatorjem za njihovo organizacijo po krajevnih skupnostih, vsem prevoznikom, ki so vozili odpadke na zbirna mesta in nenazadnje tudi prostovoljcem, ki se zavedajo pomena zdravega okolja brez odpadkov in so nesebično sodelovali pri urejanju okolja ter tako veliko pripomogli k uspešnosti tudi letošnje čistilne akcije.

Okoljsko vzgojna akcija

Irena Hočevar-Križnič, foto: Gregor Kobal

V Krajevni skupnosti Kanal, kjer je akcijo vodil predsednik **Marko Bucik**, so bili še posebej zadovoljni, ker se je akcije udeležilo veliko mladih, za katere smo lahko prepričani, da s takšno vzgojo do okolja ne bodo imeli malomarnega odnosa do narave. Najmlajših so se razveselili tudi v kulturnem, športnem, okoljskem društvu O.Z.O.N.. Nagovoril jih je predsednik društva **Ivan Križnič**: »Vsi mi zbrani zaupamo v vas mlade, da ne boste ponavljali naših napak in vam bo uspelo ustvariti prijaznejše bivalno okolje v tej prelepi Soški dolini.«

Očistimo Slovenijo v Plavah

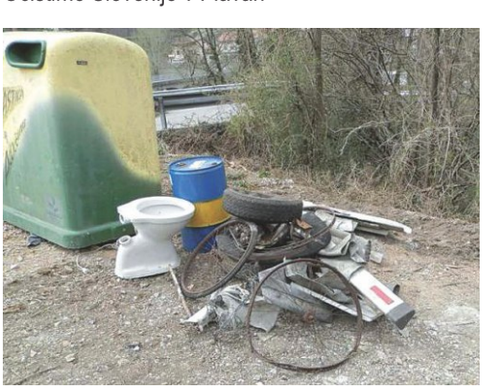

V naravi je še vedno najti neverjetne odpadke

Kakovost kopalnih voda dobra, a previdnost velja

Sredi junija se začenja kopalna sezona. Po meritvah je kakovost naših kopalnih voda dobra, saj so vse kopalne vode v Sloveniji v zadnjih dveh sezonah ustrezale zahtevam evropske kopalne direktive in tako izpolnjevale minimalne pogoje. Vedno več naših kopalnih voda iz leta v leto izpolnjuje tudi strožje, zaenkrat zgolj priporočene zahteve kakovosti. Njihovo ustreznost spremljajo med kopalno sezono v sklopu državnega monitoringa. Nosilec monitoringa je Agencija RS za okolje, na štirinajst dni pa ga izvajajo območni zavodi za zdravstveno varstvo. Eno od merilnih mest na Soči je tudi v avtokampu Korada v Kanalu. Zadnjih pet kopalnih sezon so vsi vzeti vzorci skladni s priporočili Inštituta za varovanje zdravja. Je pa pričakovano Soča v Kanalu močneje fekalno onesnažena kot višje v Posočju, a so parametri onesnaženosti še vedno znotraj meje dopustnega. Zdravnica **Nataša Šimac** iz ZZV Nova Gorica ob tem opozarja, da se kopamo na lastno odgovornost. „Kopanje v rekah, jezerih in morju priporočamo le tam, kjer se spremlja kakovost kopalne vode in ne na nenadzorovanih divjih kopališčih," pravi. Ker je tveganje za mikrobiološko fekalno onesnaženje v naših krajih veliko, se moramo po kopanju čim prej splakniti s čisto vodo. Te vode ne smemo uporabljati za pripravo hrane in pijače na piknikih ob vodi." In še staro pravilo: ne skačimo v vodo, če nismo prepričani o njeni globini.

Očistimo Slovenijo 2012

Lea Širok

Prvič smo po vsej državi skupaj čistili pred dvema letoma. Uspešno akcijo smo letos ponovili 24. marca. Glavni organizatorji, Društvo ekologi brez meja, so poudarili, da smo tudi tokrat pokazali, da znamo biti odgovorni državljani.

Slovenijo je čistilo kar 270 tisoč prostovoljcev v 207 od 211 občin. Povprečna udeležba po lokalnih skupnostih je bila 15 odstotkov. Največ, 48 odstotkov občanov, se je akcije udeležilo v občini Radenci, odstotek manj pa v Naklem. Obenem pa so zbrali manj smeti, kakor leta 2010, kar pomeni, da je Slovenija bolj čista, kot je bila pred dvema letoma. Skupaj je bilo pobranih okrog 5 tisoč ton smeti. S tem so izpolnili tudi druge cilje akcije, med katerimi so najpomembnejši ozaveščati, izobraževati in opolnomočiti javnosti na področju ravnanja z odpadki. Vsak lahko spreminja svet, poudarjajo Ekologi brez meja. Akcija pa je zagotovo spodbudila sodelovanje v družbi in prostovoljstvo.

Sicer pa je bila letos širše zastavljena. Poleg že vpeljanega prijavljanja divjih odlagališč in čiščenja okolice, so pripravili še 30 aktivnosti, namenjenih vsem starostnim skupinam. Projekt Očistimo Slovenijo 2012 se je poleg tega povezal tudi v pobudo Očistimo svet 2012. Po besedah Ekologov brez meja je bil to največji okoljski prostovoljski projekt v zgodovini človeštva. Ključno za uspeh akcije Očistimo Slovenijo 2012 pa je bilo povezovanje, so prepričani v društvu.

Močilarji urejali okolico

Karmen Maffi, foto: Zmago Lovišček

Na Močilah nad Anhovim se vsako leto v maju zberemo vaščani na delovni akciji. Letos, na sončno soboto, 26. maja, se nas je zbralo 22.

Pokosili smo travo in očistili vas, okolico avtobusne postaje in kontejnerskega otoka ter uredili dovozno cesto proti Anhovem in Gorenjem Polju.
Po štirih urah dela smo se stari, mladi in najmlajši okrepčali, se družili in si obljubili, da se v avgustu ponovno zberemo.

Poostren nadzor nad divjim odlaganjem

Kmalu po akciji Očistimo Slovenijo 2012 smo na medobčinsko inšpekcijo že dobili prve prijave kršitev odlaganja komunalnih odpadkov izven za to določenih mest.

Erik De Posarelli, medobčinski redar, foto: Toni Dugorepec

Nepravilno odlaganje odpadkov je pereč problem in temu se v zadnjem času zelo posvečamo in izvajamo poostren nadzor.
Komaj mesec dni po izjemno odmevni in uspešni čistilni akciji smo namreč že dobili prvo prijavo o nepravilnem odlaganju odpadkov v naravi in ob kontejnerskih mestih. Posamezniki se na takšen način velikokrat znebijo gradbenega materiala, nevarnih in gospodinjskih odpadkov. Največkrat pa jih odvržejo kar v naravno okolje. Nekateri žal ne spoštujejo ne narave in ne ljudi, ki se trudijo da bi naravo, ki nas obdaja, ohranili čisto in lepo.
Zato se lahko vprašamo, čemu so namenjene prostovoljne čistilne akcije in trud ljudi, če tega vsi ne cenijo. Tako se nekateri potrudijo, očistijo določene dele, čez mesec dni pa nekdo na očiščeno mesto odvrže najrazličnejše odpadke. To ni pošteno ne do ljudi, ki skrbijo za naše okolje, ne do okolja samega.
Zaradi tega smo redarji poostrili nadzor in če dobimo storilca na kraju prekrška, je zagotovo ne bo odnesel brez kazni, enako se bo zgodilo tudi, če nas bo do storilca pripeljala kakršna koli sled. Ob tem naj povzamem drugi odstavek 24. člena občinskega Odloka o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov, ki določa, da, „kdor odloži odpadke, ki bi jih moral predati izvajalcu ali druge odpadke izven za to določenih odlagališč oziroma za to določenih krajev, je dolžan poravnati stroške sanacije“. Poleg tega je za to kršitev predvidena globa za pravne osebe v višini 1400 evrov ter za posameznike 200 evrov, navedena pa je v prvem odstavku 36. člena istega odloka. Sicer pa je v naši občini veliko različnih kršitev s področja prometa, najmanj jih je s področja javnega reda in miru, številne pa so kršitve občinskih predpisov oziroma odlokov. Veliko je kršitev glede porabe pitne vode oziroma varčevanja z njo, s sprehajanjem psov po površinah, ki so zanje prepovedane, denimo, šolsko igrišče, lastniki pa tudi ne odstranjujejo pasjih iztrebkov. Zato bomo redarji poostrili predvsem nadzor nad izvajanjem odlokov o porabi pitne vode v sušnih obdobjih, nad kurjenjem v naravi - še posebej v času razglašene požarne ogroženosti, nad nepravilnim odlaganjem odpadkov izven kontejnerskih mest in nad divjimi odlagališči. Obenem bi občane pozval, naj upoštevajo občinska navodila glede porabe pitne vode, saj je voda dobrina, ki jo moramo čuvati. To velja še posebej v sušnih obdobjih, ko bi lahko zaradi tega, ker nekateri zalivajo vrtove in njive, prebivalci v nižje ležečih krajih ostali brez nje.

Erik De Posarelli

Ekologi brez meja so v okviru akcije Očistimo Slovenijo že leta 2010 izdelali register divjih odlagališč, ki ga najdemo na spletnem naslovu: **http://register.ocistimo.si/RegisterDivjihOdlagalisc/**. V registru divjih odlagališč je zabeležnih več kot 14.000 lokacij. Če pogledamo stanje v naši občini ugotovimo, da jih imamo okrog sto, med katerimi pa jih je še vedno veliko z nevarnimi azbestnimi odpadki. Sicer pa divje odlagališče lahko s klikom prijavimo v spletni register, obenem pa obvestimo tudi občinskega redarja **Erika De Posarellija**, ki ima pisarno v kanalskem TICu. Dosegljiv je na telefonski številki **031 327 673** ali po e-pošti: **redar.kanal@tic-kanal.si**. Seveda pa bo divja odlagališča potrebno tudi očistiti.

Premikati vedenje ljudi je prava znanost

Dr. Metoda Dodič Fikfak se že dolgo trudi z osveščanjem slovenske javnosti o škodljivem vplivu azbesta na zdravje, sodeluje pri pripravi azbestne zakonodaje in več kot šestnajst let vodi pionirske raziskave s področja azbestnih bolezni.

Nataša Bucik Ozebek, foto: Toni Dugorepec

Pomembne so njene raziskave pri odkrivanju azbestnih bolezni, predvsem mezotelioma. Kot predstavnica Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa opozarja na pomen skrbi za zdravje tudi na delovnem mestu. Obenem je letošnja nagrajenka naše občine.

Že dolgo let skrbite za osveščanje ljudi o nevarnosti azbesta in obenem raziskujete nove poti za zdravljenje bolezni, ki so posledica azbesta. Kaj je težavnejše: premikati vedenje ljudi ali znanost?
Odgovorila bi, da je prava znanost, kako premikati vedenje in predvsem obnašanje ljudi.

Koliko smo po vaših izkušnjah in opažanjih v dolini Soče ozaveščeni o škodljivosti nevarnega azbesta?
Gotovo bistveno bolj kot ostali del Slovenije, a še vedno ne dovolj!

V Sloveniji smo v zadnjih letih priča velikim čistilnim akcijam z množično udeležbo, njihove ponovitve in novi kupi zbranih smeti pa pričajo, da nas očitno nič ne naučijo. Ali nam res še vedno ni dovolj mar za okolje, v katerem živimo, ali je to posledica česa drugega?
Izhajam iz prvih dveh vprašanj: razlika med znati in vedeti in naslednjo stopnjo delovati in obnašati se v skladu z varovanjem svojega zdravja in zdravja zanamcev, ki jim puščamo doto, je velikanska. Mislim, da so slovenske in še nekatere druge akcije (npr. estonska) naredile veliko v vedenju splošne javnosti o pomenu čistega okolja, vprašanje pa je, ali in koliko ljudi je iz vedeti preskočilo v udejanjati. Seveda bi pa le opozorila, da imajo množičnih akcije lahko dve plati, poleg dobre tudi tisto, ki nam zaradi velike zagnanosti lahko škodi; ni dovolj reči ne pobirajte nevarnih odpadkov, ljudi je potrebno naučiti, kateri so ti odpadki in jih v primeru odkritja teh naučiti, kako ravnati in imeti organizirano službo, ki bo te odpadke profesionalno odstranila. Prebivalci denimo ne smejo sami pobirati cement-azbestne kritine, ki je bila odložena kar nekje v naravi. In če že, morajo biti podučeni, kako to narediti in kakšni so postopki zaščite ter kdo to lahko dela. Drugače je lahko škoda večja kot korist. Kot vidite: ozaveščenost je nedokončana pesem.

Metoda Dodič Fikfak

V SPOMIN

Zapustila nas je naša draga sodelavka, Rosana Ščančar

Draga Rosana,
v teh dveh letih, ki si jih preživela pri nas, si s požrtvovalnostjo sprejela in opravila vsako nalogo, ki ti je bila zaupana.
Svojim sodelavcem si dajala zgled in jim s svojim delom sporočala, da so problemi rešljivi s pogovorom in pravim odnosom.
Tvoja močna volja do življenja, ki si jo imela, nam vliva upanje v boljšo prihodnost.
Zato smo s tesnobo v srcu sprejeli žalostno vest, da si nas zapustila.
Ožji družini izrekamo iskreno sožalje.

Župan Andrej Maffi s sodelavci, april 2012

Zeliščni vrt kot sonček

V sodelovanjem s kanalsko osnovno šolo in članicami projektne skupine smo 10. maja uredili zeliščni vrt, v katerem že raste osem različnih vrst zelišč.

Nika Testen, foto: OŠ Kanal

Zeliščni vrt pri OŠ Kanal smo uredili v obliki sončka

Naša občina sodeluje kot partner v projektu „Spodbujanje tradicionalne pridelave in uporabe zelišč za zmanjševanje socialnih in ekonomskih razlik v Srednji Evropi“. Projekt poteka v okviru programa Srednja Evropa, ki je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Vodilni partner je Univerza Corvinus iz Budimpešte. V njem sodelujejo partnerji iz Slovenije, Češke, Poljske in Madžarske.
Ureditev zeliščnega vrta pri osnovni šoli v Kanalu je ena od aktivnosti projekta, ki smo jo izvedli v sodelovanju z OŠ Kanal in članicami projektne skupine. Zeliščni vrt je v obliki sončka in v njem je posejanih 8 različnih vrst zelišč (ameriški slamnik, timijan, šentjanževka, kamilica, ognjič, beli vratič, arnika, šetraj).

Tisti, ki vas zanimata spoznavanje in uporaba zelišč, se nam lahko pridružite v naslednjih aktivnostih v projektu, v katerem so predvidena usposabljanja, delavnice in druge aktivnosti. Med temi so trajnostno nabiranje zelišč, gojenje zelišč, priprava produktov iz zelišč, trženje zelišč ter produktov iz njih, priprava tržne strategije za trženje tipičnih produktov, priprava priročnika o nabiranju, gojenju in predelavi zelišč, razvoj tradicionalnega produkta iz zelišč, ki bo oblikovan v okviru projekta, oblikovanje promocijskega filma o zeliščih, njihovem pomenu ter drugi promocijski materiali, vzpostavitev laboratorija za analizo kvalitete sestavin zelišč ...
Projekt je trileten in se bo zaključil leta 2013.

Novo vozilo PGD Kanal za gozdne požare

V obdobju velike požarne nevarnosti je pomembno, da so gasilci ustrezno pripravljeni.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Z novim vozilom sta se pripeljala župan Andrej Maffi in predsednik PGD Kanal Boris Čufer

Kanalski gasilci so novo vozilo pričakali slovesno, v paradni uniformi. Pred Gasilski dom pa sta se v njem pripeljala predsednik PGD Kanal **Boris Čufer** in župan **Andrej Maffi**. V nagovoru je župan poudaril, da denarja ni nikoli težko zagotoviti za nakupe, ki so v dobrobit vseh občanov: „S prispevkom občine, 33 tisoč evrov, so gasilci pametno in gospodarno sami poskrbeli za podvozje, mi pa nato za nadgradnjo. Sedaj imamo zelo sodobno vozilo, tako da lahko še posebej v tem obdobju velike požarne nevarnosti bolj mirno spimo. Pomembno je, da je primerno tudi za gašenje požarov v strnjenih naseljih, do koder ni mogoče priti z velikimi vozili. Tega vozila namreč ne ustavijo nobene ovire.“
Naša občina meri 146 kvadratnih kilometrov in na celotni površini nimamo ene idealne poti, ki bi omogočala dostop za gašenje požarov v naravi z velikimi vozili, je še povedal župan. Predsednik PGD Kanal Boris Čufer je ob tem dodal, da je društvo z devetimi gasilskimi vozili dobro opremljeno za najrazličnejše intervencije. O novem vozilu in njegovi uporabnosti pa je povedal: „Ministrstvo za obrambo je v času, ko ga je vodila **Ljubica Jelušič**, odstopilo podvozje vozila, kanalska občina pa prispevala denar za nadgradnjo. Skupna vrednost vozila je tako 85 tisoč evrov. Podvozje je vojaško. Gre za vozilo pinzgaver z oznako 718, izdeluje pa ga avstrijsko podjetje Puch. Pogon ima na vseh šestih kolesih in je edino vozilo v Sloveniji takšnega tipa.“
Kanalski gasilci so z novim vozilom, s katerim so nadomestili prejšnjega iz leta 1976, dobro opremljeni za gašenje požarov v naravi, dodaja Čufer: „Že v preteklosti smo imeli podobno, a manjše vozilo za gašenje gozdnih požarov, ki je delovalo na celotnem območju nekdanje novogoriške občine, pa tudi širše. In prav tako bo tudi to vozilo šlo na pomoč vsem, ki ga bodo potrebovali.“
Do letos je bila narava kar prizanesljiva s požari v naravi, še pojasnjuje predsednik PGD Kanal. Letos pa so v času, ko so nadgrajevali novo vozilo, s katerim lahko istočasno gasi šest gasilcev, morali nekaj požarov gasiti z ostalimi, večjimi vozili: „S tem smo si naredili veliko škode, saj smo na nedostopnih območjih morali sodelovati z večjimi vozili.“
Čufer poudarja, da so glede na obseg naše občine dobro opremljeni in lahko posredujejo v vseh vrstah nesreč: „Naša vozila sicer niso nova, temveč smo povsod ravnali tako, da smo stara vozila nadgradili in tako privarčevali veliko denarja.“
PGD Kanal šteje 120 članov, operativna enota pa ima 36 gasilcev in gasilk.
Na spletni strani mosta www.mojaobcina.si/kanal-obsoci/novice pa si lahko ogledate video zapis dogodka.

PGD Kanal ima tako od danes novo vozilo za gašenje gozdnih požarov, ki je edino tovrstno v državi. Podvozje zanj je brezplačno prispevalo Ministrstvo za obrambo, nadgradnjo pa je financirala občina.

Novosti v promociji turizma

V kanalskem TIC-u bodo turiste, naključne obiskovalce in seveda zainteresirane domačine "oborožili" z novimi promocijskimi materiali naše občine, med katerimi omenimo zemljevid kolesarskih in pohodniških poti ter načrt Kanala.

Nika Testen, foto: Toni Dugorepec

Turisti, naključni obiskovalci in domačini bodo tako imeli na voljo prenovljene in nove promocijske zgibanke, zemljevide, razglednice in tudi načrt središča naše občine, Kanala.
Med zanimivejšimi je zagotovo Zemljevid kolesarskih in pohodniških poti v občini Kanal ob Soči, ki je nastal v sodelovanju s turističnimi društvi in planinskim društvom Valentin Stanič. Skupaj smo izbrali privlačne poti v občini, ki turista vodijo do gostinske ponudbe ali vsaj trgovine in znamenitosti. Pri izboru kolesarskih in pohodniških poti smo bili pozorni, da zajemajo večji del občine. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem društvom, ki so nam pomagala pri snovanju zemljevida. Ta bo dobrodošel vsem ljubiteljem kolesarjenja, saj za enkrat ni predvideno, da bi poti označili, razen na odsekih, kjer je to res potrebno. S tem smo se namreč izognili tudi posegom v prostor in predvsem izjemno dolgotrajnim postopkom pridobivanja vseh soglasij lastnikov zemljišč.
Zemljevid bo na ogled tudi na spletni strani www.tic-kanal.si.
Drugi je Načrt kraja Kanal, na katerem sta vpisani gostinska ponudba in ponudba nočitvenih kapacitet celotne občine. Poleg naštetega pripravljamo za letošnjo sezono tudi nove razglednice občine, vsi promocijski materiali pa bodo na voljo v TICu v Kanalu.

V okviru LAS-ovih projektov za razvoj podeželja ter dveh čezmejnih projektov bodo do konca leta 2013 nastali še zloženka predstavitve folklore Kal nad Kanalom, navodila za ponudnike za pet različnih izdelkov »Od ideje do izvedbe« in publikacija o izjemnih drevesih na Severnem Primorskem.
Na temo zelišč pa pripravljamo priročnik o nabiranju, gojenju in predelavi zelišč ter promocijski film o zeliščih in njihovemu pomenu.
V promocijskih aktivnostih Regijske destinacijske organizacije Smaragdna pot je v letošnjih načrtih izdaja kataloga Dolina Soče s predstavitvijo občine in ponudbe ter splošna in lokalna zloženka, v katerih bomo predstavili pomembne ostaline iz 1. svetovne vojne v občini oziroma na celotnem območju ob Smaragdni poti.

Pred TIC-em v Kanalu je na voljo tudi brezplačna internetna povezava, ki jo turisti s pridom uporabljajo

Peljimo jih na morje: akcija Rdečega križa

Veliko otrok bi letos ostalo doma, če ne bi ponovno izpeljali vseslovenske akcije »Peljimo jih na morje«. Skupaj jim omogočimo nepozabnih sedem dni morskih počitnic v letoviščih Rdečega križa Debeli rtič in Punat na Krku. Z zbranimi sredstvi akcije želimo letos na morje peljati vsaj 500 otrok in 100 starejših iz socialno šibkejših družin.

Tekst in foto: Rdeči križ Slovenije

Letos še posebej vabimo k sodelovanju vse, ki jim je mar in so pripravljeni akcijo podpreti.
Tudi vas!
Z vašo pomočjo želimo nagovoriti številne posameznike in podjetja, da nam po svojih najboljših močeh pomagajo zagotoviti finančna sredstva za brezplačno letovanje otrok in starostnikov iz socialno šibkih družin.

P.S.: Nekateri izmed teh otrok sploh še niso videli morja, zato verjemite, da vam bodo za vašo podporo iz srca rekli HVALA!

Rdeči križ Nova Gorica
Aleš Markočič, sekretar
Sekretar RKS
Danijel Starman

Več informacij o akciji Peljimo jih na morje najdete na spletni strani www.rks.si/

S polnimi pljuči kulture

V okviru prireditev ob letošnjem občinskem prazniku smo 24. aprila slovesno odprli tudi večnamensko dvorano v Kanalu.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Moški pevski zbor Kazimir Nanut

Čeprav ima naša občina sodobno urejeno prireditveno dvorano z 230 sedeži v Desklah, je bila investicija za ureditev večnamenskega prostora v nekdanji šolski telovadnici v Kanalu, upravičena, je prepričan župan **Andrej Maffi**: "Ta 70-letna želja prebivalcev Kanala se je sedaj uresničila. Ne nazadnje je Kanal kulturno zelo dejaven, tako da je bilo takšen prostor s 140 sedeži potrebno zagotoviti."

Nova dvorana ima premične tribune in prilagodljiv oder, kar bo omogočalo najrazličnejšo uporabo prostora. Kakor smo se lahko prepričali na prireditvi ob slovesnem odprtju, je v njej zelo dobra tudi akustika. Večnamensko dvorano bodo tako lahko uporabljala društva, šola in krajevna skupnost, ki si je za preureditev stare osnovnošolske telovadnice tudi močno prizadevala. "Pričakujem domiselne kulturnike in gledališčnike, ki bodo ta prostor znali izkoristiti. Če bo praksa pokazala, da je odrsko tehniko potrebno še kaj dopolniti, bomo to naredili," poudarja župan Maffi.

Na prireditvi ob odprtju dvorane je ravnateljica Osnovne šole Kanal **Milka Zimic** povedala, da je ta dogodek za šolo praznik, podoben tistemu, ko so se pred 50-imi leti preselili v novo šolsko stavbo, ali pa podoben prazniku, ko so se desetletje pozneje starši razveselili vrtca v Kanalu, pa tudi tistemu, ko je šola nekaj let pozneje dobila telovadnico – prostor, ki so ga tokrat odprli v prenovljeni drugačni podobi in funkciji: „Danes se torej veselimo nove pridobitve – nove večnamenske dvorane, ki smo si jo na šoli in v vrtcu zelo, zelo želeli. Želel in potreboval pa jo je tudi kraj - predvsem društva in združenja, ki jih v Kanalu ni malo. Nastopati na čisto pravem odru, ki ima čisto prave gledališke zavese, pa luči in gledališke reflektorje, gledalci pa sledijo igri in dogajanju na odru na čisto pravih tribunah - kar smo z našimi učenci neučakano preizkusili že pred odprtjem - to je za naše najmlajše posebno doživetje."

Na prireditvi, ki so jo izvedli kanalski osnovnošolci, MPZ Kazimir Nanut in pevski zbor učiteljic OŠ Kanal, so poudarili željo, da bi dvorana dihala "s polnimi pljuči kulture".

Zadovoljstvo z novo pridobitvijo Kanala je izrazil tudi predsednik krajevne skupnosti **Marko Bucik**. Za prenovo nekdanje šolske telovadnice in opremo večnamenskega prostora je občina odštela dobrih 620 tisoč evrov, več kot polovico so jih pridobili preko evropskih razpisov, dobršen del pa so zagotovili tudi z naslova cenejše izgradnje kanalske tržnice.

Zaokrožili ponudbo športnega parka Levpa

Večnamenska stavba v Levpi, ki so jo svečano odprli ob občinskem prazniku, je pika na i športnega parka. Zaokrožila je njegovo ponudbo, krajani pa so dobili potrebne prostore.

Nataša Bucik Ozebek, foto: Mitja Berlot

V Levpi so dočakali rezanje traku za večnamensko stavbo

Začetnik in dolgo let vodilna sila gradnje je bil **Miran Jug**. Pove, da prve želje o takšnih prostorih v Lepi segajo že vsaj pol stoletja nazaj, prvič pa so jih v zapisnik krajevne skupnosti zapisali leta 1972. „Mladina je z izkupičkom Mušjih dirk leta 1989 začela pod vodstvom **Roberta Humarja** s prvimi posegi v to dolino," se spominja začetkov. Leta 2000 ustanovljeno Športno kulturno in turistično društvo Levpa pa je dalo delom novega zagona. Društvo je štelo čez 200 članov, energija je bila pozitivna. Leta 2004 so ustanovili gradbeni odbor, gradnjo so v anketi podprli tudi krajani. Dobro izpeljane Mušje dirke so jim naslednje leto prinesle približno sedem tisoč evrov in to je bil tudi začetni kapital, pripoveduje. Danes je objekt vreden najmanj stokrat toliko. „Dolgčasa v teh letih ni bilo," pravi Jug, ki je krmilo društva zaradi drugačnih pogledov na dokončevanje naložbe moral leta 2010 prepustiti drugim. Kljub, kot pravi, nekaterim še neporavnanim računom, sam skoraj desetletno delo ocenjuje za zgodbo o uspehu.

Krajani Levpe so poleg spremljevalnih prostorov najbolj ponosni na večnamensko dvorano. „V tem letu smo v njej izvedli že precej dejavnosti, denimo večje sestanke za občne zbore in predavanja raznih organizacij. Dvorana omogoča vadbo folklorne skupine, telovadbo, v njej pripravljajo plese ob glasbi. Priredili smo tudi kulturne in dobrodelne prireditve, poleg tega je prostor primeren za praznovanje raznih obletnic za skupine najmanj 120 ljudi, pa še ostane prostor za ples, in letos je po tem precej povpraševanja," našteva **Aleksander Štrukelj**, predsednik ŠKTD Levpa. Posebej živahni in obiskani pa so pričakovano prostori za mlade.

Že med gradnjo so v Levpi mislili tudi na razvoj turizma in podstrešje namenili za turistične sobe. „Prostori so na grobo končani, da bi se jih lahko tržilo, pa bi morali vanje vložiti še približno 50 tisoč evrov," pojasnjuje Štrukelj. Zato v društvu zanje še iščejo rešitev, razmišljajo pa tudi o ureditvi lokala. Dodaja, da apartmaji sicer nudijo možnost za razvoj turizma, a ker je bil večnamenski objekt Levpa zgrajen za potrebe kraja in druženje krajanov ter bližnje okolice, to trenutno ni njihova prioriteta. „Ponosni smo na ta objekt, saj smo za njega trdno garali in želimo si le to, da bi nas združeval v čim večjem številu," je ob odprtju strnil misli Štrukelj.

Zgodba se je začela s skromno leseno brunarico, danes pa vrednost parka ocenjujejo na kar 800 tisoč evrov. „Da ima športni park takšno podobo, gre zahvala članom ŠKT društva Levpa ter vsem krajankam in krajanom, ki smo ga v vseh letih do danes zelo strpno gradili. Vanj smo vložili ogromno prostovoljnih ur, lahko rečem blizu 100 tisoč ter uničili kar nekaj lastnega orodja," pripoveduje Aleksander Štrukelj, aktualni predsednik društva in krajevne skupnosti Levpa.

Nagrade in priznanja najbolj prizadevnim

Ob letošnjem občinskem prazniku, 29. aprilu, smo med drugim slovesno odprli tudi večnamenski dvorani v Kanalu in v Levpi, na slavnostni seji občinskega sveta v Kulturnem domu v Desklah pa nagradili najbolj zaslužne posameznike in skupine.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

V uvodnem nagovoru je župan **Andrej Maffi** med drugim poudaril, da je turizem lahko izredna razvojna priložnost občine. Osnovni pogoj pa je urejena komunalna infrastruktura, vključno s širokopasovnim omrežjem, ki je sedaj dosegljivo veliki večini občanov. Pomemben dejavnik je tudi povezovanje s širšim prostorom, na kar stavijo župani šestih goriških občin. Poleg skupnih nastopov na sejmih doma in v tujini, si prizadevajo za razvoj skupne turistične ponudbe, ki bo na šiše območje Goriške pritegnila čim več turistov.

Po nagovoru je nagrajenkam in nagrajencem slovesno podelil pet občinskih priznanj in tri občinske nagrade, pa tudi županovo plaketo.

Slednjo je dobila **družina Debenjak** za donacijo arhiva akademskega slikarja **Rika Debenjaka** ter pomembnih dragocenih likovnih del naši občini, ki so Kanal in širšo skupnost obogatila z neprecenljivo kulturno dediščino. S tem se je izpolnila tudi dolgoletna slikarjeva želja, da po smrti celoten arhiv dobi njegov rojstni kraj. Plaketo je prevzel slikarjev sin, dr. **Božidar Debenjak**.

Občinske nagrade za izjemne uspehe, pomembne za ožjo in širšo skupnost so prejeli:

Franc Urbančič, eden najvidnejših članov in predsednik Krajevne skupnosti Lig, za neprecenljiv dolgoletni prispevek k razvoju občine, ki sta ga zaznamovali nesebična pomoč krajanom in vztrajno zavzemanje za razvoj lokalnega okolja. Med drugim je bil pobudnik gradnje številnih cest v krajevni skupnosti, pomembno je prispeval, da so tudi odročni kraji dobili telefon in televizijo, je ustanovitelj praznika kostanja in član Etnološkega društva Liški pustje.

Alojz Kralj, nekdanji tajnik Krajevne skupnosti Kanal, za vsestransko delovanje na številnih področjih, od turizma, do ohranjanja kulturne dediščine in skrbi za krajane. Posebej dejaven je bil pri urejanju komunalne infrastrukture, še zlasti po potresu leta 1976, pomemben pa je tudi njegov prispevek pri gradnji Galerije Rika Debenjaka in njenem uveljavljanju v lokalni in širši skupnosti.

Turistično rekreacijsko društvo Globočak Kambreško za povezovanje ljudi z obeh bregov reke Idrije ter organizacijo družabnih dogodkov in akcij ob najrazličnejših priložnostih za vse krajane, ki na demografsko ogroženem območju dejansko predstavljajo edino možnost povezovanja prebivalcev. Z nastopi, ki jih gledališka sekcija izvaja doma in v čezmejnem prostoru, pa društvo prispeva k promociji in prepoznavnosti občine.

Posamezniki, organizacije in več kot sedemdeset društev predstavljajo dejavno jedro naše občine. Tistim, ki so se izkazali ob posebnih priložnostih, je občinski svet podelil pet priznanj. Prejeli so jih:

Zoran Šuligoj za zavzeto in ustvarjalno delo v številnih društvih in organizacijah – je aktiven član upravnih odborov Roda odporne želve Anhovo-Deskle, Turističnega društva Korada, Ribiške družine Nova Gorica in novogoriškega Društva Soška fronta. S svojim delovanjem je zgled vsem krajanom in je nepogrešljiv pri organizaciji in izvedbi prireditev v Krajevni skupnosti Deskle-Anhovo.

Občinski nagrajenci in nagrajenke

Gledališka skupina Mak za petnajstletno gledališko ustvarjanje, v katerega so vključeni mladi igralci, večinoma dijaki in študentje, ki si na sodoben, za marsikoga boleč način, upajo spregovoriti o perečih vprašanjih mladostnikov.

Župnijski Karitas Deskle in Gorenje Polje za nesebično pomoč ljudem v stiski, tako tistim, ki potrebujejo materialno pomoč ali zgolj bližino sočloveka. Ker so prostovoljke iz vseh predelov krajevne skupnosti, lahko vsaka v svoji okolici pravočasno zazna stisko in potrebo po pomoči.

Dr. Metoda Dodič Fikfak za izredne zasluge pri osveščanju slovenske javnosti o škodljivem vplivu azbesta na zdravje, za sodelovanje pri pripravi azbestne zakonodaje in za požrtvovalno, več kot 16-letno pionirsko strokovno delo na področju raziskav vpliva azbesta na zdravje ter raziskovanje novih poti za zgodnje odkrivanje azbestnih bolezni, predvsem mezotelioma.

Anton Tomažič za zagon in vztrajnost, s katerima je ves čas presegal povprečja na raznih področjih, še posebej pri športu, kjer je v mladosti dosegal vidne rezultate v atletiki, nato pa vodil tudi kanalski odbojkarski klub, ki je bil takrat med najboljšimi v nekdanji Jugoslaviji.

Podelitev občinskih nagrad je bila tudi priložnost za druženje

Svetniki za nove garaže gasilcev

Občinski svetniki so na majski občinski seji med drugim potrdili Zaključni račun proračuna za leto 2011 iz katerega je razvidno, da so bili prihodki realizirani 89-odstotno, odhodki pa 83-odstotno. Rebalans proračuna, ki so ga sprejeli v maju 2011, je predvideval 8.154.421 evrov prihodkov, 9.228.836 evrov odhodkov in zadolževanje za 521.686 evrov.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Tehnični pregled traktorjev po novem

Na računih občine in krajevnih skupnosti je ostalo 177.681 evrov, od tega je 21.747 evrov presežka krajevnih skupnosti. Občinski svet je zasedal na 9 rednih sejah. Poleg proračuna in rebalansa proračuna za leto 2011 ter zaključnega računa za leto 2010 je potrdil še štiri odloke, dva pravilnika in Tržni red. Sprejel je tudi končni predlog občinskega prostorskega načrta, ki ga je pristojno ministrstvo decembra objavilo na spletu, da lahko nosilci urejanja prostora podajo mnenja.

S pomočjo denarja iz evropskih skladov so izpeljali vodovod, kanalizacijo in dve čistilni napravi v Kanalskem Vrhu - 381.642 €, vodovod Morsko – 33.573 €, kanalizacijo Ložice – 66.388 €, uredili Trg Bodrež – 77.862 € in preplastili odsek ceste Markiči-Ukanje – 18.220 €.

Ob tem so uredili še arhivske prostore občine, prispevali za prostor Kluba keramikov, prenovili »Fiščevo hišo« in z državnim sofinanciranjem v višini 17.000 € izpeljali spomeniško varstveni projekt - kuhinja z ognjiščem pri Lukčevih.

Sicer pa so svetniki na majski seji po daljši razpravi odobrili, da PGD Kanal 24 tisoč 500 evrov, ki jih je dobilo za zaščitne obleke in zamenjavo gasilskega vozila, sedaj nameni za dograditev garaž ob gasilskem domu. Predsednik društva **Boris Čufer** je pojasnil, da denarja iz požarnih taks ne morejo porabiti za gradnjo, lahko pa z njimi poplačajo obleke in gasilsko vozilo. Kljub temu, da je spremembo v proračunu podprl, je **Slavko Jereb** (NSi) povedal, da pogreša poročilo o poslovanju PGD Kanal v letu 2011 in poudaril, da se mu zdi način, „kako v društvu pridejo do denarja, sporen.“ Že pri nakupu oblek, za katerega so vložili amandma na proračun, so po njegovem mnenju namreč vedeli, da bi jih lahko plačali z denarjem iz požarnih taks, pa tega niso naredili. Župan **Andrej Maffi** je dodal, da bi občina tako lahko prihranila tudi 19.900 evrov, ki jih je prispevala za gasilsko vozilo.

Mira Bandelj (SD) pa je predlog podprla z zaupanjem, da je občinska uprava preverila, ali je takšna sprememba namembnosti proračunskega denarja zakonita.

Ob napovedanih spremembah urnika poštnih poslovalnic, so svetniki kot večjo težavo navedli zapiranje krajevnih uradov Upravne enote. Župan Maffi je povedal, da ni imel argumentov, s katerimi bi lahko vztrajal, da mora urad, denimo v Kalu nad Kanalom, ostati odprt, saj lansko leto ni izdal niti enega potrdila.

Dotaknili so se tudi tehničnih pregledov traktorjev. Izvajalec Avto Krka jih je namreč na novo organiziral v Anhovem, Kanalu in Levpi, ukinil pa jih je v Ligu, Avčah in Kalu. Lastniki traktorjev morajo tako za pregled opraviti tudi po 30 kilometrov, je povedal svetnik Jereb. Župan Maffi je dejal, da je to korak nazaj glede varnosti in pojasnil, da mora prostor za tehnične preglede po novi zakonodaji imeti 60 metrov ravnega cestišča za preverjanje zavor.

Hasib Brdar (Zares) je še opozoril da je most čez Sočo v Desklah nujno potreben popravila.

Marko Bucik (DeSuS) pa je zahteval, naj občina krajevnim skupnostim dodeli manjša sredstva za investicije in ponovno odprl razpravo o javnih razpisih, ki po njegovem niso dovolj naklonjeni lokalnim izvajalcem. Direktorica občinske uprave Nives Prijatelj je povedala, da zakonodaja ne dovoljuje dodeljevanja sredstev, dosledno pa jo morajo upoštevati tudi pri javnih razpisih. Na koncu so se dogovorili, da bodo za občinske svetnike organizirali izobraževanje na temo javnih razpisov.

KRAJEVNE SKUPNOSTI 2011

Od osmih krajevnih skupnosti jih je pet imelo več odhodkov kot prihodkov, vendar stanje na njihovih računih ostaja pozitivno, saj so primanjkljaj financirali s presežki iz prejšnjih let.

KS	PRIHODKI €	ODHODKI €	OSTANEK NA RAČUNU €
Kanal	20.939	15.802	5.137
Anhovo- Deskle	25.968	23.141	5.196
Avče	7.644	8.249	452
Ročinj	8.139	5.766	5.553
Lig	7.374	9.209	2.404
Kambreško	6.928	7.869	895
Kal nad Kanalom	8.267	9.525	199
Levpa	7.235	6.384	982

Turistične iskrice

V naši občini je veliko turističnih znamenitosti. Med njimi je veliko tudi takšnih, ki niso dovolj prepoznavne, bi pa lahko postale prave 'turistične iskrice' za občane in turiste. Katere bi lahko bile še nerazkrite zanimivosti so v raziskovalnem projektu "Turistične iskrice Občine Kanal ob Soči" ugotavljali učenci Osnovne šole Kanal, njihovi starši in stari starši. Avtorica projekta Mira Bandelj je rezultate raziskave predstavila 17. aprila v Klubu Kanalske mladine.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

V projektu je sodelovalo skoraj 300 občanov. V prvem delu so otroci OŠ Kanal od tretjega do devetega razreda napisali, kaj vse bi oni kot dobri domači turistični vodiči predstavili skupini turistov. Rezultati projekta so pokazali, da bi otroci vseh starosti z veseljem in ponosom najverjetneje predstavili znamenitosti Kanala, ki so tudi splošno znane. Med njimi so: most čez Sočo, Neptunov vodnjak in zgodovina Kanala. Na drugo mesto največkrat navedenih znamenitosti se je uvrstil grad v Kanalu, ki ima bogato in zanimivo zgodovino ter sodi med manj znane 'turistične iskrice'. Obisk galerije Rika Debenjaka, ogled Kontrade in seveda reke Soče so otroci navedli kot znamenitosti, ki jih obiskovalci Kanala morajo videti. Najmlajši so se spomnili, da bi turistom pokazali, kaj vse so znali ali še vedno znajo njihovi dedki in babice, od domače peke, do kuhanja žganja in uporabe kolovrata.

Pri osnovnošolcih je bilo v raziskavi mogoče zaznati vpliv izobraževanja o lokalnih vsebinah, kot tudi sodelovanja v raznih projektih, kakršen je denimo mednarodni projekt Comenius, v katerem je z raziskovanjem okoljskih tematik in voda naše občine sodelovala kanalska osnovna šola.

V drugem delu raziskave so otroci o 'turističnih iskricah' vprašali svoje starše, stare starše in sosede. Odziv odraslih je bil v vseh pogledih zelo dober, je pojasnila Bandljeva. Sicer pa so tudi odrasli največkrat omenili grad v Kanalu, ter med drugim našteli in opisali razne lokalne običaje, denimo, pobiranje prešc, ter navajali zgodbe o pokopanem Napoleonovem konju, zdravilni vodi v Gorenji vasi, Frkovi babi, o vaških posebnežih in pomembnežih, obrtnikih, ki so včasih delovali v Kanalu, ter prispevali tudi svoje kritične poglede na razvoj turizma v občini, ki po mnenju avtorice od turizma ne izpleni toliko, kot bi lahko.

Sicer pa ugotavlja, da je bil uspeh "Turističnih iskric" nad pričakovanji tako v kvantitativnem, kot kvalitativnem smislu: "Med drugim tudi zato, ker so v njem sodelovale vse generacije. Zanimivo je, da so tako pri mlajših, kot tudi pri starejših zelo redko omenjene znamenitosti, ki so že na seznamu naravnih in kulturnih znamenitosti občine Kanal."

V nadaljevanju je predstavila svoj pogled na turizem v naši občini: "Tu sicer poteka veliko aktivnosti, a so žal premalo prepoznane in promovirane, da bi goste zadržale vsaj še kakšno nočitev več. Statistični podatek za leto 2010, ki naravnost bode v oči, je število nočitev. V Občini Kanal jih je bilo 817, medtem ko je ta številka v sosednji občini Brda 13.809, v tolminski pa 32.354. Tudi diplomskih in seminarskih nalog na temo turizma v Kanalu ni na svetovnem spletu. Osnovna šola Kanal je s svojimi dejavnostmi, kot tudi s sodelovanjem v tem projektu

Avtorica „Turističnih iskric“ Mira Bandelj

že veliko postorila, prav tako tudi Turistično društvo Kanal, ki je pripravilo kulturno, gozdno in vodno pot za pohodnike in kolesarje, a žal, se turistov to še ni 'dovolj oprijelo'. Vsakoletni enodnevni pohod po poteh slavnega rojaka Valentina Staniča je z boljšimi marketinškimi prijemi in tradicijo bolj prepoznaven."

Ob dejstvu, da je kanalski grad v razsikavi ena od največkrat omenjenih znamenitosti, je arhitekt, umetnostni zgodovinar in kastelolog **Igor Sapač**, avtor knjige Grajske stavbe v zahodni Sloveniji: IV. Brda in Zgornje Posočje, poudaril, da bi bilo kanalski grad med drugim smiselno obnoviti zaradi pomena nekdanjih lastnikov, plemiške rodbine Coronini, zaradi spomina na tragedijo 1. svetovne vojne, odlične arhitekturne zasnove, zaradi dominantne vloge v podobi naselja in v širšem okolju Soške doline, kjer so gradovi redkost, ter kot eno od jeder bodoče turistične ponudbe kraja in njegov statusni simbol.

Avtorica Turističnih iskric je prepričana, da bi območje tovarne Salonit lahko preuredili, tako da bi postalo turistično zanimivo. Za komentar je prosila predstojnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropolgijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, dr. **Vita Hazlerja**, ki je napisal: "Povsem verjamem v pravilnost prizadevanj preureditve dela tovarne Salonit Anhovo v muzej, ki pa seveda ne sme postati "klasični zaprašeni muzej", temveč muzej o tovarni dinamičnega tehnološkega ustvarjanja, ki je v dolini Soče prinesla veliko dobrega in tudi slabega, hudega. V bistvu bi vzpostavili izjemno zanimiv tehniški muzej v avtentičnem okolju, ki bi lahko opozoril na množico zelo pomembnih razvojnih, tehnoloških, ekoloških in tudi eksistenčnih vprašanj. Mislim, da bi bil to lahko še en popoln zadetek v tarčo, povsem na ravni kobariškega muzeja, ki je dobesedno nastal iz ustvarjalne moči domačinov."

"Turistične iskrice" so v Klub kanalske mladine, ki se je izkazal kot zelo prijeten prostor tudi za debatne večere, privabile lepo število ljudi. Predstavitvi rezultatov raziskave je sledil kratek kviz, v katerem so prisotni preverili svoje poznavanje kulturnih in naravnih znamenitosti v naši občini. Sledila je živahna razprava na temo možnosti turističnega razvoja, večer pa so udeleženci zaključili z mislijo, da je na vseh področjih potrebno sodelovati ter si prizadevati za razvoj turizma, ki bo v občini začel prinašati tudi nova delovna mesta.

Vzdušje v klubu KKM je bilo odlično

Deskle v cvetju

Nekateri se še živo spominjajo urbanistične ureditve Deskel iz v 60-tih let prejšnjega stoletja, drugi obujamo spomine s starih fotografij, ko so se ob glavni cesti, ki povezuje Novo Gorico z Bovcem, v Desklah bohotile na ‚placu' lipe, pod njimi pa rdeče vrtnice.

Petra Drnovšček, foto: Boštjan Rogač

Starši so otrokom polepšali igrišče

Ograjo, ki je zaključevala ploščad pred Kulturnim domom so krasili cvetlični lončki pelargonij, zraven pa gredica z vrtnicami. Žive barve cvetlic so označevale srce Deskel.
Danes je pred Kulturnim domom urejen park ter nekaj korit z rožami, ob cesti so posajene nove lipe, srednji otok na regionalni cesti je od lani urejen v cvetju. Za urejenost obeh skrajnih cestnih otokov Desklah otoka so že narejeni načrti, ki bi polepšali in turistično bolje reprezentirali ‚vhod' v našo občino kot tudi ‚izhod', a trenutno ideja še ni padla na plodna tla.
V sedanji sestavi sveta KS Anhovo Deskle je delež ženskih predstavnic bistveno višji, kot je bil v prejšnjih, kar se tudi odraža v idejah, željah in ne nazadnje sodelovanju pri urejanju in ‚ocvetličenju' KS Anhovo-Deskle s poudarkom na osrednjem trgu v Desklah.
Ob letošnjem prazniku krajevne skupnosti Anhovo-Deskle je predsednik **Klemen Stanič** povedal, da bo letošnja osrednja naloga in cilj Krajevne skupnosti čiščenje in urejanje okolice. Nekatere predstavnice skupnosti in občine smo njegovo idejo in željo zgrabile z obema rokama ter jo začele uresničevati.
Zbrale smo skupino žensk in moških, pripravljenih sodelovati pri olepševanju središča Deskel. Seveda nam to ne bi uspelo brez posredovanja in pomoči **Vesne Valentinčič**, ki nam je naročene vrtnice pripeljala iz Radovljice. Krajanom, prehodnim gostom - voznikom smo tako polepšali pogled na pusto betonsko okolico, naš spomin pa za trenutek vrnili v preteklost na zelene in dišeče lipe.
Skupina staršev je pomagala urediti neurejeno otroško igrišče v centru Deskel. Dela ni bilo malo, saj smo v peskovniku zamenjali pesek in okrog njega na novo postavili mrežo, uredili cvetlična korita, prebarvali klopi, pobrali smeti in ponovno zaščitili lesene dele tobogana. Seveda nam vse to ne bi uspelo brez finančne pomoči KS Deskle-Anhovo.
Naša mladina in člani balinarskega društva pod vodstvom predsednika **Tineta Horvata** in **Marjana Schillinga**, ki sta pomagala zbrati prostovoljce in organizirati čistilno akcijo, so na levem bregu Soče odstranili odpadke in robido, ki so jo nadomestili z novo posajenimi lipami in zimzelenimi grmi.
Čeprav takšnih dejavnosti primanjkuje in je potrebno narediti še veliko, da bo naš kraj zaživel v smeri, ki si jo želimo, je urejena in čista okolica zagotovo dobra osnova za izpolnjevanje potreb in zahtev turizma.
Cvetje, drevesa in grmovje, kot tudi skrb za urejenost in čistočo kraja, so eden glavnih pokazateljev odnosa prebivalcev do njihovega okolja in kraja. Zato ob tej priložnosti pozivamo krajane, da na ustrezen način poskrbijo za svoje odpadke: cigaretne ogorke naj raje odvržejo v koše za smeti, kakor kar na tla, lastniki psov pa naj poskrbijo, da bodo iztrebki njihovih ljubljenčkov romali v koš za odpadke, saj se zmeraj več ljudi pritožuje, da so vse zelenice ‚pokakane'.
Naj zaključim z izrekom nekega modreca, ki pravi, da zemlja ni naša, temveč smo jo dobili le v najem od naših vnukov. S skupnimi močmi in vztrajnostjo nam bo uspelo, da se bomo v domačem kraju vsi bolje počutili, če bomo poleg čistega doma imeli tudi urejeno in čisto okolico. S svojim zgledom prispevajmo, da bodo naše mlajše generacije enako skrbele za svoje okolje, kot za svoj dom, in izven hišnega praga ne bodo delale ničesar, kar ne bi naredile doma.

EKOTIČEK

Osnovna dobrina - voda

Požarna ogroženost je bila razglašena v začetku marca, padavin pa je primanjkovalo že prej.

Leon Dugar, predsednik PGD Avče, foto: PGD Avče

Decembra so dostavljali 5 cistern vode na dan

Na področjih, kjer je deževnica poglavitni vir pitne vode, je te začelo kmalu primanjkovati in to se je zgodilo tudi na požarnem območju Prostovoljnega gasilskega društva Avče. Po pogodbi z občino smo pitno vodo prebivalcem začeli dostavljati že v drugi polovici novembra. Takrat je vozilo opravilo dve vožnji na dan.
Dežja je bilo v decembru samo za vzorec in pred božičem smo dostavljali že po pet cistern na dan. Novo leto ni prineslo spremembe in januar je minil v enakem ritmu. Medtem, ko je v Vipavski dolini veter dosegal hitrosti 150km/h in več, so nam pri dostavi vode nagajale nizke temperature in zameti snega. Višek pa je sušno obdobje doseglo v mesecu marcu, ko je bila po celotni državi razglašena velika požarna ogroženost. Med izvajanjem požarne straže smo opravljali že po enajst prevozov pitne vode na dan. Prve kaplje dežja v aprilu pa so prinesle olajšanje. Skupaj smo med zimsko sušo zabeležili več kot 270 prevozov, kar pomeni skoraj 1.800 kubičnih metrov vode. Dostavljali smo jo na 95 različnih naslovov, največkrat v rezervoar naselja Levpa. Za prevoze in vzdrževanje pa je bilo porabljenih več kot 500 ur prostovoljnega dela. V službi ljudstva - na pomoč!

Suša je bila najhujša v marcu

Večjo količino padavin smo zabeležili v drugi polovici lanskega oktobra. V naslednjih petih mesecih pa je skupaj padlo manj dežja, kot ga je nato spet padlo aprila.

Lukčeva hiša vabi na ogled

Lukčevo hišo na Kambreškem z etno-vojno zbirko ter kuhinjo z ognjiščem, ki je bila leta 1999 razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena, si je sedaj mogoče ogledati v prenovljeni podobi. S pomočjo naše občine in Ministrstva za kulturo je dobila novo streho, zamenjali so lesene pode in našli ustrezno rešitev za pregrado pri ognjišču.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

„Vsa zahvala gre modrosti občinskih svetnikov, ki so kljub pomislekom ocenili, da ima Lukčeva hiša dobre gospodarje in jo je kot kulturno dediščino potrebno ohraniti. Zato so tudi dali soglasje za obnovo strehe, notranjih podov in stopnic," poudarjata skrbnika etnološkega spomenika **Jožica Strgar** in **Ivan Cotič**.
Pod ostrešjem oziroma „pod komunsko strjeho na Rosaninem kaštu" je prostor dobila bogata zbirka iz prve svetovne vojne, ki je z novo postavitvijo Ivana Cotiča le še pridobila na vrednosti. Sam je strasten zbiratelj predmetov iz prve svetovne vojne in v enajstih letih, odkar jih zbira v širši okolici Kambreškega, se jih je nabralo res veliko, da ne rečemo ogromno.
„Zbiram predvsem osebne predmete, ki imajo dušo in zgodbo, za katero stojijo nedolžni posamezniki," nam pojasni. V vitrinah se tako svetijo najrazličnejše medalje, značke, razne sponke, pa tudi bajoneti in številni predmeti, ki so jih vojaki izdelovali v prostem času. Tu je tudi glavniček francoskega vojaka za uši iz Pariza in šatulja za Avonovo milo za britje, med najbolj dragocenimi predmeti pa je čutara italijanskega vojaka s pismom. Ob tem Ivan doda: „Pismo ni bilo nikoli odposlano, nikoli ne bomo vedeli, komu ga je vojak napisal, in tudi ne, kaj je napisal, saj pisava na preperelem kosu papirja ni več berljiva."
Posebno mesto imajo v muzejski zbirki predmeti oficirske bolnišnice „pri Kosih", kjer so se zdravili italijanski oficirji in kjer je bil tudi štab generala Pietra Badoglia. Vojno zbirko predmetov dopolnjuje še knjižnica z več kot 200 knjigami o prvi svetovni vojni. Na 'kaštu' bo mesto dobila tudi zbirka etno-dediščine, ki jo Jožica Strgar od leta 1976 dopolnjuje z vedno novimi predmeti, oblačili, zgodbami, časopisi in fototeko z več kot tisoč fotografijami iz obdobja pred prvo svetovno vojno do danes: „Gre za neprecenljivo, nepisano dediščino, v katero so predmete, zapise in fotografije po velikem potresu prispevali vsi krajani Kambreškega, zbirka pa se dopolnjuje tudi danes z novim etnološkim materialom, ki ga pošiljajo posamezniki z vseh koncev Slovenije in sveta." Etnografski del še urejajo. Postavljen pa bo tako, da bodo v njem predstavljene tudi vsaka vas in samotne domačije. Po desetletjih zbiranja manjkata le še fotografiji dveh zaselkov iz obdobja pred prvo svetovno vojno.
Celotno hišo sta si zamislila kot muzej, ki ga bosta še dopolnjevala in po možnostih tudi dokončno uredila. „Sala" v prvem nadstropju bo večnamenski prostor za etnološke razstave. Tu bodo lahko potekale delavnice in predavanja na temo zbirateljstva in ohranjanja etno in tehniške dediščine. Že vrsto let dobro sodelujejo z Goriškim muzejem, predvsem z etnologinjo **Ingo Brezigar** in direktorjem **Andrejem Malničem** ter s konservatorko in etnologinjo **Andrejo Ščukovt** iz novogoriške enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine, tako da je za zbirke zagotovljen strokovni nadzor.
V posebno veselje pa jima je pomoč, ki jo lahko s svojimi bogatimi zbirkami nudita mladim raziskovalcem. Nazadnje Robertu Devetaku iz Ročinja, ki se, pravi Jožica, s srcem posveča zgodovini kraja in je o Ročinju napisal diplomsko delo.
Sicer pa je Lukčeva hiša eden redkih muzejev, kjer se je čas po eni strani ustavil, po drugi pa je hiša še kako živa, saj Jožica in Ivan tu živita, obenem pa vsakega obiskovalca sprejmeta, kot da je prišel domov. Če se predhodno najavijo, zakurita ogenj v ognjišču iz 19. stoletja, in goste pogostita „po starem". Ponudita jim polento, projo z žganjem, krompir v oblicah s špehom in druge dobrote.
Skrbnika Lukčeve hiše si želita, da bi v prihodnosti dokončno uredili tudi lastniška razmerja glede objekta, tako da bi vse, kar delata z možem, pojasnjuje Jožica, ostalo kraju, občini in Goriškemu muzeju: „Pričakujeva, da bodo vsi, skupaj z najinimi dediči, še naprej dobri skrbniki muzejskih zbirk, saj brez preteklosti ni sedanjosti."

Strastna zbiratelja in skrbnika Lukčeve hiše Jožica Strgar in Ivan Cotič

NASLOV:
Lukčeva hiša, Kambreško 15, Tel: 041 528 592
Za ogled se je najbolje predhodno dogovoriti.

Dragocena etnološka zbirka

Pod „komunsko strjeho na Rosaninem kaštu" je prostor dobila bogata zbirka iz prve svetovne vojne

Dobrodelni prireditvi v Levpi

ŠKT društvo Levpa je v večnamenskem objektu organiziralo dve dobrodelni prireditvi za družino Skrt iz Seniškega Brega, ki je nedavno izgubila družinskega člana Romana Skrta. Petčlanska družina je tako nenadoma ostala brez moža oziroma očeta.

Nadja Jug, foto: Aleksander Štrukelj

Dobrodelna prireditev za družino Skrt

V **družini Skrt** so štirje še nepreskrbljeni otroci: ena osnovnošolka je v 7. razredu, srednješolka je v 1. letniku, njuna sestrica ima tri leta, bratec pa je dopolnil prvo leto. Družina nedvomno preživlja težke trenutke, zato smo se v okviru ŠKT društva Levpa odločili, da družini pomagamo.

Prvo dobrodelno prireditev smo organizirali 15. aprila 2012. K sodelovanju smo povabili vokalno skupino Liška dekleta, ki so s svojim izvrstnim petjem navdušila vse udeležence. Prireditev je bila dobro obiskana in tako smo od prostovoljni prispevkov zbrali 1.072 evrov.

Drugo dobrodelno prireditev smo organizirali 27. maja 2012. Na prireditvi so nastopili gledališka skupina Globočak s Kambreškega, ki je predstavila igro »Na kmetih«, moška vokalna skupina Lig in ženska vokalna skupina Brike iz Goriških Brd. Vsi nastopajoči so odlično odigrali svojo vlogo in tako prijetno navdušili polno dvorano večnamenskega objekta v Levpi. Poleg tega se je na dobrodelno prireditev odzval tudi prof. in skladatelj **Štefan Mauri** iz Avč. Izkupiček v vrednosti 144 evrov od njegovih osmih prodanih knjig z naslovom Biti sam, je namenil družini Skrt. Skupni izkupiček na tej prireditvi, vključno s prodanimi knjigami, je znašal 1.216 evrov.

ŠKT društvo Levpa se iskreno zahvaljuje vsem nastopajočim, ki so z veseljem sprejeli sodelovanje, se odpovedali honorarju in nastopili v dobrodelni namen družine Skrt. Zahvaljujemo se tudi prof. in skladatelju Štefanu Mavriju, ki je izkupiček prodanih knjig namenil družini Skrt.

Obenem se zahvaljujemo tudi vsem udeležencem, da ste se odzvali našemu vabilu in se udeležili obeh prireditev v tako velikem številu ter po svojih močeh in zmožnostih darovali za družino Skrt.

Še enkrat hvala vsem, da ste nam pomagali, da smo s skupnim sodelovanjem izpeljali to dobrodelno prireditev.

Zahvala za pomoč v stiski

Niti v najhujših sanjah si nismo mogli predstavljati, da nas bo doletela takšna usoda - da nas bo tako iznenada, za vedno zapustil naš ljubljeni mož in oče, v svojih najlepših letih, poln življenjskih načrtov. Izgubiti osebo, ki nam pomeni vse in še več, je bolečina, ki je besede ne morejo opisati. Svet obstane, srce boli, v mislih pa odmeva "zakaj"?. A odgovora ni! Ko se zaveš, ugotoviš, da se ti je življenje obrnilo na glavo. In takrat spoznaš, da v stiski nisi sam. Niste se obrnili stran in nadaljevali vsak svojo pot, ampak ste pokazali razumevanje do nas. Preveč vas je ljudi dobrega srca, da bi se lahko zahvalili vsakemu posebej, saj se bojimo, da bi koga izpustili. Zato se iskreno zahvaljujemo vsem skupaj za izkazano sočutje, darovano finančno pomoč, tople in spodbudne besede tolažbe, osebno pomoč na naši kmetiji, predvsem pa za dragoceni občutek, da v naših najtežjih trenutkih nismo sami. Iskrena hvala bratu in stricu Dušanu, tašči in noni Nadi, svakinji in teti Veroniki ter svaku in stricu Martinu ter vsem njihovim za nesebičnost, srčnost in pripravljenost pomagati, kadarkoli vas potrebujemo. Še enkrat iz srca hvala vsem, ki ste nam že, nam pomagate in nam boste še, kakorkoli pomagali!

Hvala tudi vsem, ki ste Romana imeli radi in ga boste za vedno ohranili v lepem spominu.

Družina Skrt iz Seniškega Brega

Boja proti okupatorju nam ne bodo vzeli

Letos ne bo državne proslave ob Dnevu upora proti okupatorju, je zaradi varčevanja sklenila vlada. Ohranila je dve državni proslavi, Dan državnosti ter Dan samostojnosti in enotnosti.

Lea Širok, foto: Bogo Rusjan

Dan upora proti okupatorju je šest goriških občin obeležilo na skupni proslavi v Bukovici

Odločitev je naletela na številna nasprotovanja. Globoko nestrinjanje je izrazilo tudi **Društvo TIGR**. V protestnem pismu so med drugim zapisali: "Z odločitvijo vlade, da ne bo posebej počastila praznika, ki goji spomin na upornost slovenskega naroda, zlasti na upor zoper okupatorja, na upor, spočet pod okriljem Osvobodilne fronte slovenskega naroda, aprila leta 1941, se pričenja ideološka revizija slovenske preteklosti, saj predlagani varčevalni ukrepi ne zadevajo praznovanj državnih praznikov, povezanih s slovensko osamosvojitvijo v letih 1990 in 1991. Dejavnost društva TIGR Primorske temelji tudi na negovanju tradicij budnosti in upornosti, ko bi bile ogrožene temeljne vrednote, ki dokazujejo in utemeljujejo obstoj slovenskega naroda. Tajna revolucionarna ilegalna organizacija TIGR, letos obhaja svojo petinosemdesetletnico in je nastala kot upor zoper državno nasilje, ki je grobo kršilo človeške in narodnostne pravice manjšinskega naroda. Člani tajne organizacije TIGR so se zato tudi vključili v slovenski upor leta 1941. Ker je dejavnost Društva za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske povezana tudi s spomini na uporni duh Slovencev preteklih dni, je ukinitev državnega praznovanja Dneva upora proti okupatorju pravzaprav opredelitev, ki slovenski narod razdvaja in zanika vrednost prelomnih dejanj v slovenski zgodovini pred letom 1991."

Dan upora proti okupatorju smo kljub vsemu obeležili na številnih prireditvah po državi. V Ljubljani se je na vseslovenski množični proslavi zbralo več kot deset tisoč ljudi. "Vrednote, kot je boj proti okupatorju, nam ne bodo vzeli," bi lahko strnili osnovno sporočilo prireditve. V sredo, 25. aprila, pa je bila nabito polna tudi dvorana v Bukovici, kjer je šest goriških občin - med njimi tudi naša - organiziralo skupno proslavo. Župani so tako izrazili svojo enotnost in poudarili simbolni pomen praznika.

Za delavske pravice se je potrebno boriti

Tudi letošnji Mednarodni praznik dela je zaznamovala gospodarska kriza, ki se je še poglobila. Kljub temu ali pa morda prav zaradi tega, smo praznik dela s številnimi mlaji, kresovi, budnicami in shodi množično praznovali povsod po Sloveniji in tudi v naši občini.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

„Ni delavske pravice, ki bi bila podarjena in ni delavske pravice, ki je večna. To velja še zlasti v časih, ki jih živimo. To je čas, ko se v večini evropskih držav želi bremena krize, ki jo je povzročil pohlep kapitala in poveličevanje tržnih zakonitosti in konkurenčnosti, prevaliti na pleča delavstva. Namesto da bi strukturne reforme zajele tiste, ki so krizo povzročili, se evropske institucije, ki jih obvladujejo ideje že kar barbarskega neoliberalizma, odločajo, da proračunske primanjkljaje in javne dolgove rešujejo z ukinjanjem ali zmanjševanjem socialnih pravic. To je pot, ki zagotovo ne prinaša gospodarske rasti in novih delovnih mest, kar pričakujemo in zahtevamo sindikati držav Evropske unije. To je pot, ki povečuje revščino in hkrati ohranja vse tiste vrednote, ki so nas pahnile v krizo. Zato se je potrebno temu upirati in zahtevati uveljavitev druge alternative – to je ukrepe, ki bodo krepili gospodarsko rast z odpiranjem zlasti zelenih delovnih mest, zmanjševali revščino in krepili socialne pravice delavcev. Delavske plače, pokojnine in socialne pravice niso bili in tudi danes niso ovira, kaj šele sovražnik gospodarske rasti. Da - za to drugo alternativo, ki zagovarja vrednote kot so solidarnost, pravičnejša delitev ustvarjenega, ohranjanje javnega zdravstva in šolstva, skrb za tiste, ki jim je najtežje, ker so zgubili delo ali delati več ne zmorejo. Potrebujemo alternativo, pot, ki bo omogočala zaposlovanje mladih na kvalitetnih delovnih mestih z večjo stopnjo varnosti na delovnih mestih. Zaradi vsega tega je naš praznik pomemben,“ je v poslanici ob letošnjem Mednarodnem prazniku dela poudaril predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije **Dušan Semolič**.

Prvi maj smo obeležili tudi v naši občini. Pred kanalskim gasilskim domom je Društvo 4x4 Kanal ob Soči postavilo mlaj, v številnih krajih pa so na predvečer praznika zagoreli kresovi. V Gorenjih Desklah so kresovanje organizirali na prostoru za tabornike, kjer se je zbralo več kot 150 krajanov vseh starosti, velik kres pa so letos pripravili tudi v Cvetrežu, kjer so postavili tudi mlaj.

Še pred prvomajsko zoro smo v Kanalu in Desklah doživeli tradicionalno „motoristično budnico“, dopoldan pa so nas s prvomajskimi koračnicami razveselili člani Pihalnega orkestra Salonit Anhovo.

Nekaj podatkov:

Po podatkih Zavoda za zaposlovanje RS je bilo aprila 2012 v naši občini 281 registriranih brezposelnih oseb, kar je nekaj manj kot pet odstotkov prebivalcev. Največ, 83 brezposelnih, je bilo starih od 50-59 let, sledili pa so jim tisti med 25-29 let, saj jih je bilo 82. Več kot eno in manj kot dve leti je bilo brez zaposlitve 72 prebivalcev naše občine, več kot dve leti pa jih je na delo čakalo 29. Med brezposelnimi so prevladovali moški, osebe s srednješolsko izobrazbo (80), poklicno (69) in osnovnošolsko izobrazbo (69).

Za primerjavo, leta 2010 je bilo registriranih brezposelnih oseb v naši občini 261, Največ, 63, jih je na zaposlitev čakalo do 3 mesece, 59 pa eno do dve leti. Glede na spol je bilo med brezposelnimi nekaj več žensk. Med brezposelnimi je bilo skoraj enako število moških in žensk, prevladovale pa so osebe z osnovnošolsko izobrazbo (78), poklicno (70) in srednješolsko izobrazbo (69).

Po podatkih Statističnega urada RS je bilo konec marca 2012 v Sloveniji 110.859 registriranih brezposelnih oseb, tako da je bila stopnja registrirane brezposelnosti 11,6-odstotna, kar je poldrugo odstotno točko več kot leta 2010.

Kres v Gorenjih Desklah pri tabornikih

Prvomajski kres v Cvetrežu
Foto: Polona Bavdaž

Postavljanje mlaja v Cvetrežu
Foto: Polona Bavdaž

Mlaj v Kanalu je postavilo društvo 4x4

Vsaka stavba ima svojo zgodbo

Raziskavo, s katero sem poskušala raziskati kakšna je funkcija in stanje stavb v Kalu nad Kanalom ter kako lastništvo vpliva na njihovo stanje, sem opravila za diplomsko nalogo iz geografije.

Adrijana Perkon, foto: Osebni arhiv Adrijane Perkon

Vsaka stavba v Kalu nad Kanalom ima svojo zgodbo

Naselje Kal nad Kanalom, obsega približno 20 km^2 in je sestavljeno iz tridesetih med seboj bolj ali manj oddaljenih zaselkov. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je v drugi polovici leta 2011 štelo 328 prebivalcev. Med sprehajanjem in kolesarjenjem po naselju lahko opazimo veliko propadlih stavb, ki izžarevajo zgodovino in čas kraja. Stanja in procesi, ki se odvijajo v naselju, ter pripovedovanja starih staršev, so me navdihnili za raziskovanje domačega kraja. Prostranost naselja in lege različnih zaselkov so vplivale na izoblikovanost in tip stavb. V centralnem zaselku Kal nad Kanalom namreč prevladujejo stavbe s pridihom primorske hiše (položnejše strehe, večja okna), v višjih delih (npr. zaselek Koren) pa imajo značilnosti cerkljansko-škofjeloškega tipa (strme strehe, majhna okna). Konstrukcija hiš in nekatere značilnosti so se skozi zgodovino spreminjale. V preteklosti je bil za celotno naselje značilen cerkljansko-škofjeloški tip hiše, ki se je skozi zgodovino in s spreminjanjem vremenskih razmer (predvsem količine snega), spreminjal in pridobil tudi nekatere značilnosti primorske hiše.

Tudi v višjih predelih je iz leta v leto manj snega, vendar so ti predeli nenaseljeni (ali gre za počitniška bivališča), tako da ostaja oblika hiš ista. Čeprav naj bi generalno šlo za cerkljansko-škofjeloški tip hiše, je opaziti določene različnosti in prilagojenosti naselju samemu ter fizično in družbeno geografskim pogojem posamezne lokacije. Novogradnje v Kalu nad Kanalom so zgrajene v modernem stilu, s sodobnimi materiali, drugačnimi barvami fasad in hkrati prilagojene značilnostim pokrajine, tako da redko katera močno izstopa iz pokrajine. Celostni pogled na pokrajino tako poda občutek enotnosti in celosti naselja oziroma posameznih zaselkov.

Kal nad Kanalom

Glavne funkcije naselja so skoncentrirane v centralnem kraju, kjer se prebivalci vseh zaselkov družijo, kjer se odvijajo prireditve in srečanja. Tu so skoncentrirane vse glavne in javne storitvene dejavnosti naselja Kal nad Kanalom, kot so vrtec in šola, igrišče, smučišče, trgovina, gostilna, cerkev sv. Jurija in pokopališče, mladinski klub ter prostori krajevne skupnosti, ki dajejo naselju življenje, živahnost in dinamičnost.

Raziskava o stanju stavb v naselju, vključujoč vse stavbe po zaselkih (od gospodarskih poslopij, stanovanjskih stavb do javnih funkcijskih stavb), je bila narejena na podlagi javno dostopnih podatkov Geodetske uprave Republike Slovenije ter terenskega popisa in ocene stanja posamezne stavbe. Opozoriti velja, da gre v raziskavi za oceno zunanjega videza stavb, pri čemer se je izkazalo, da je 140 stavb takih, ki so v „zelo slabem“ stanju (popolnoma podrta hiša, brez strehe) in „slabem“ stanju (zapuščena, nevzdrževana stavba, brez oken ali s starimi in razpadajočimi okni, streho, vrati, vidna „neskrb“ za stavbo), 175 pa takih, ki so v „zelo dobrem“ (nove in obnovljene stavbe, vidni veliki vzdrževalni ukrepi, večje obnove na stavbi, kot so obnovljena fasada, streha, dimnik idr.) in „dobrem“ stanju (vidni manjši vzdrževalni ukrepi, manjše obnove na stavbi, kot so nova okna, vrata idr.). Srednje dobro stanje (srednje vzdrževana, vidni minimalni posegi na stavbi) v večini primerov predstavljajo starejša gospodarska poslopja (npr. hlevi brez živine, uporabljeni za shranjevanje raznih stvari) in redko katere stanovanjske stavbe.

Po statističnem izračunu smo preverili povezanost stanja stavb s številom lastnikov stavb in bivališče lastnika/lastnikov stavb v naselju. Ugotovili smo, da je v primeru stavbe v „zelo slabem“ ali „slabem“ stanju 80 odstotkov možnosti, da je lastnikov stavbe več in 99 odstotkov možnosti, da gre za mešano lastniško strukturo, torej da so lastniki iz različnih krajev ali iz drugega naselja v Goriški regiji, tujini idr. Takšna struktura lastništva je pogojena z dedovanjem in odseljevanjem prebivalcev v druge kraje v preteklosti. Območje je slabše raziskano, zato se mi je izdelava diplomske naloge na to temo zdela primerna priložnost, da območje predstavim strokovni geografski znanosti.

Pri raziskavi so mi bili v veliko pomoč mentorica dr. Florinda Klevisser, družina Konjedic iz Zabrda, soseda **Milka Gorjup** iz Lipc, vsi domači in prijatelji, za kar se vsakemu posebej zahvaljujem.

Junija 2011 sem diplomsko nalogo z naslovom Funkcija in stanje stavb v naselju Kal nad Kanalom uspešno zagovorila na Fakulteti za humanistične študije v Kopru in je v fizični obliki dostopna v knjižnici fakultete.

Desetletje dejavne mladine

Novembra 2002 so v hiši Gregorja Testena ustanovili Klub kanalske mladine. Z uspešnimi projekti so postali prepoznavni organizatorji zabavnih in športnih dogodkov v občini. V jubilejnem letu se pripravlja velika poletna žurka, ki je ne smete zamuditi!

Petra Paravan, foto: Arhiv KKM

Že leta 1992 je kanalska mladina ustanovila društvo **KaKaM** (fonetični zapis kratice KKM), ki ga je vrsto let vodil **Tomi Murovec**, poleg **Mirana Ipavca** glavni pobudnik za obuditev društva. Ko je Ipavec postal župan, se je zavzel za organizirano mladinsko dogajanje in se dejavno zavzel za pridobitev prostorov v kleti športne dvorane. Prvi predsednik je postal **Matija Okroglič**. Od tedaj so se zvrstili še štirje: **Martin Velušček, Iztok Bavdaž, Grega Velušček** in **Andraž Gregorčič.**

Leto 2003 je bilo pestro: KKM je izvedel Festival Kontrada (ki ga je prej že organiziral KaKaM) in Piknik AuO za športno dvorano. Prvi uspešni dogodek novega društva v prostorih KKM, je bil koncert skupine 7 Šrit. Na podstrešju Gostke hiše je klub na 14 dni pripravljal kino predstave, v kleti pa se je zgodil prvi koncert skupine Slon in sadež. Leta 2004 so se odvile prve športne igre TriNaTri, ki so postale tradicionalne. Istega leta je klub izdal glasilo Kanalčan - "Edini časnik, ki se ga pije". Prinašal je dogodke KKM in kritične poglede na dogajanje mladih v občini (izhajanje glasila je zamrlo leta 2010). Leta 2005 so s prvimi večjimi gradbenimi deli prostore usposobili za uporabo. Tega leta se je zgodil prvi bolje organizirani beachvolley turnir. Leta 2006 je KKM v sodelovanju s KS in OŠ Kanal pomagal urediti peščena odbojkarska igrišča, ob tem pa tudi tribune, drenažo in razsvetljavo. Na urejenem prizorišču so lahko izvajali turnirje v okviru Odbojkarske zveze Slovenije. Od takrat je KS Kanal podprla vse aktivnosti KKM. V obdobju 2007-2011 je vodstvo s podporo podžupanje **Milice Zimic**, pridobilo sredstva za ureditev in opremo prostorov. To je bil pogoj za dovoljenje za obratovanje in uporabo prostora. Prostor se je hkrati razširil v manjše sobe, namenjene ustvarjalnim dejavnostim. Leta 2011 je klub naredil korak naprej pri računalniški opremi. Nabavili so več rabljenih računalnikov, na katere so postavili poštni in spletni strežnik.

Poleg tradicionalnih projektov, se KKM še vedno posveča urejanju prostora, ki omogoča zabavne prireditve, druženje, prost dostop do interneta, možnosti različnega ustvarjanja in še bi se kaj našlo.

Zabavno in športno dogajanje bo cel julij čez dan potekalo pri Soči. Glavni dogodek poletja bo 11. avgusta Summer party, najprej z nogometom na mivki, zvečer pa z zabavo ob znanih DJ-jih. Grega Velušček je prepričan, da je KKM danes skoraj tak, kot so si ga leta nazaj zamišljali: „Kar je presenetljivo za Kanal, kjer menda ni dovolj mladih za take stvari, a je istočasno dovolj vsega za dva garažna boksa z mlekomatom."

Športne igre TriNaTri 2012

Kaj meni o klubu smo vprašali tudi Martina Veluščka: „KKM je v desetih letih organiziral kar nekaj zanimivih in obiskanih prireditev, izdajal svoje glasilo in sodeloval tudi pri večjih dogodkih v Kanalu, zato je kar nekoliko nenavadno, da je bilo za dokončanje prostorov kluba potrebno deset let. Glede na ta skromen interes skupnosti upam, da ne bo potrebnih nadaljnjih deset let, da se uredi sofinanciranje ustreznega programa," dodaja Martin Velušček. Današnji predsednik Andraž Gregorčič pa pravi: „Glavni uspeh je, da smo v naše prostore pripeljali mladino, ki se tu ne le zadržuje, pač pa si želi tudi sodelovati. Pohvalimo se lahko s številnimi športnimi, kulturnimi in zabavnimi dogodki. Najbolj si želim, da bi prostoru dodali še več vsebine s predavanji in delavnicami, za kar pa je potreben denar. Zato si želim, da bi naša občina spoznala, da je delo z mladino pomembno in zahtevno in bi nam v tej smeri pomagala. Ob jubilejnem letu bo izšel tudi zlati Kanalčan, kaj pa bo v njem, naj zaenkrat ostane skrivnost."

Prvi Kratki festival filma

Klub kanalske mladine (KKM) razpisuje nagradni natečaj "Kratki festival filma 2012". Namen razpisa je spodbujanje mladih in mladih po srcu, da se s pomočjo filma na kreativen način predstavijo širši javnosti.

Nagradni natečaj Kratki festival filma je odprt do 5. septembra.

Avtorji morajo upoštevati naslednje razpisne pogoje in navodila:

1. vsak avtor lahko sodeluje pri največ enem prijavljenem kratkem filmu;
2. prijavljeni film ne sme biti starejši od dveh let;
3. tema kratkega filma je poljubna, pri čemer pa mora kratki film vključevati prizore, osebe in/ali dogodke z območja občine Kanal ob Soči;
4. dolžina kratkega filma mora biti najmanj dve (2) in največ pet (5) minut skupaj z uvodno in zaključno špico;
5. kratki film je lahko posnet s kakršnokoli snemalno napravo, v poljubnem digitalnem video formatu, z najmanjšo velikostjo slike 640 x 480 pik;
6. ob prijavi na natečaj mora avtor poleg kratkega filma posnetega na CD ali DVD, na katerem je naveden naslov filma, izpolniti še prijavni obrazec in podpisati izjavo o avtorstvu kratkega filma (vse na voljo na spletni strani www.klub-kkm.si);
7. avtorji morajo dela z vsemi obrazci oddati najkasneje do srede, 5. septembra 2012 v pisarni TIC Kanal, Pionirska 2, v zaprti kuverti z napisom "Kratki festival filma KKM 2012".

Avtorji treh najbolje uvrščenih kratkih filmov bodo prejeli sledeče nagrade:

1. tablični računalnik,
2. fotoaparat,
3. USB ključ

Vabljeni tudi na predstavitev natečaja in delavnico na temo filma/montaže v soboto, 7. julija 2012, na tržnico v Kanal med 8. in 12 uro.

Več na info@klub-kkm.si

Klub kanalske mladine

Šestdeset let DU Kanal

Letos mineva šestdeset let od ustanovitve Društva upokojencev Kanal, ki je bilo registrirano 16. marca 1952. Ustanovljeno je bilo za zaščito pravic upokojencev in organizirano povezovanje ter druženje upokojenih delavcev.

Marija Marinič, foto: Borut Jurca

DU Kanal šteje kar 761 članic in članov

V počastitev tega res častitljivega jubileja je bila v športni dvorani Osnovne šole Kanal 23. marca 2012 prireditev s pestrim kulturnim programom in govori povabljenih gostov: župan **Andrej Maffi**, predsednica ZDUS **Mateja Kožuh Novak**, predsednik pokrajinske zveze društev upokojencev severne Primorske **Alojz Vitežnik** in pokrajinski koordinator Projekta Starejši za starejše za večjo kakovost življenja doma **Aldo Ternovec**.

Ob jubileju je društvo izdalo Zbornik, ki v sliki in besedi prikazuje zgodovino društva kot tudi druge zanimivosti in aktivnosti v naši občini. Zbornik je prejela vsaka družina z vsaj enim upokojencem. Z izdajo zbornika smo delo včerajšnjega dne ohranili tudi za jutri.

DU Kanal je najbolj številno društvo v občini, saj je vanj včlanjenih 761 članov iz krajevnih skupnosti Kanal, Avče, Levpa, Kal nad Kanalom, Ročinj, Lig in Kambreško. Glede na teritorialno razpršenost in število članov deluje preko svojih poverjenikov.

Vse od ustanovitve je zelo dejavno, posebej pa še zadnja leta. Vsi, ki so ga vodili, so se ves čas zavedali, kako pomembni sta druženje in aktivno staranje. Društvo danes razpolaga z dvema prostoroma. Od KS Kanal je dobilo v uporabo obnovljeno pisarno z novo opremo, s pomočjo donatorjev in sponzorjev pa še računalniško opremo. S prostovoljnim delom in s pomočjo donatorjev in sponzorjev zlasti KS in občine Kanal so prizadevni člani društva uredili večnamenski prostor pod novo športno dvorano Osnovne šole Kanal. Namenjen je igranju pikada, tu se odvijajo razna predavanja, sestanki in družabna srečanja.

Delovanje društva je zelo široko, saj želimo zadovoljiti kar največ interesov naših članov, obenem pa izkoristiti tudi znanja in spretnosti, ki jih imajo nekateri člani in jih z veseljem prenašajo na druge. Društvo želi ohraniti svežino duha in telesa v ljudeh, ki so odložili bremena poklicne ustvarjalnosti, sedaj pa svoj prosti čas želijo zapolniti z vsem, za kar prej enostavno ni bilo nikoli časa.

V okviru društva deluje več sekcij: balinanje, pikado, plavanje, kvačkanje, klekljanje, pohodi, izleti, plavanje.

Sodeluje s KS in Občino Kanal ter drugimi društvi in organizacijami v kraju in je vedno pripravljeno nuditi pomoč pri izvedbi raznih prireditev in dogodkov.

Med prvimi je pristopilo k vseslovenskemu projektu Starejši za starejše - boljša kakovost življenja doma, ki naj bi postopoma zajel vse starejše osebe nad 69 let. Na geografsko obsežnem in zahtevnem teritoriju ga izvaja kar 17 prostovoljk in prostovoljcev. Društvo namenja posebno skrb starejšim in bolnim. Nanje ne pozabimo ob praznikih in osebnih jubilejih z obiskom na domu ali v domovih za starejše. Ob osebnem prazniku pa našim članom, starejšim od 80 let, pošljemo čestitko. Enkrat letno pripravimo tudi srečanje z jubilanti. Vsako leto organiziramo eden do dva enodnevna izleta, plavanje v Izoli in bazenu v Novi Gorici, novoletno srečanje in poletni piknik. Ob dnevu starejših prvega oktobra je vsako leto organizirana razstava ročnih del članic in članov društva. Vsako prvo sredo se izvajajo meritve krvnega tlaka in sladkorja. Organiziramo razna predavanja s področja zdravja in prometa. Aktivno smo se vključili v projekt Več zdravja v občini Kanal ob Soči. Organiziramo tudi pohode. Pomemben je zlasti Pohod miru. Že samo ime pove, da so ti pohodi v kraje, ki jih je čas zaznamoval z dogodki, pomembnimi za našo zgodovino.

Naši člani se udeležujejo turnirjev in športnih iger, na katerih smo zelo uspešni. Z odličnimi nastopi na športnih igrah v letu 2011 smo si pridobili naslov najuspešnejšega društva. V letošnjem letu pa smo prevzeli organizacijo 9. Športnih iger Društev upokojencev severno primorske regije. Volje v društvu ne manjka, imamo še veliko načrtov, kar je temelj za uspešno delo našega društva tudi v prihodnje.

Predsednik društva Franc Komac

Prireditev ob 60-letnici

Mateja Kožuh Novak

Šestdeset let DU Deskle-Anhovo

Društvo upokojencev Deskle-Anhovo, ki je bilo ustanovljeno spomladi leta 1952, je v začetku marca praznovalo šestdeset let neprekinjenega in aktivnega delovanja.

Majda Rejec, foto: DU Deskle-Anhovo

V soboto 10. marca je Društvo upokojencev Deskle-Anhovo praznovalo 60-letnico neprekinjenega in aktivnega delovanja. Prireditev ob visokem jubileju društva pa ni bila namenjena samo obeležitvi le-tega, temveč tudi 8. marcu, mednarodnemu prazniku žena. Društvo namreč že dolga leta ob 8. marcu pripravi proslavo ne le za upokojence temveč za vse krajane. Praznovanje smo začeli pravzaprav že v četrtek z otvoritvijo pregledne razstave o delu in razvoju društva skozi njegovih 60 let. S fotografijami, priznanji in pokali smo želeli prikazati dogajanje v društvu: nastope na športnih tekmovanjih in kulturnih prireditvah, družabna srečanja, novoletne zabave, martinovanja, izlete …
Otvoritev razstave se je začela z nagovorom predsednice društva in nastopom **Borisa Staniča** in **Milana Kodelje**, ki sta prisotne razveselila z igranjem na doma narejen bas in klarinet, ki je preživel že dobrih sto let.
Na slavnostni prireditvi v soboto so nastopili pevski zbor Osnovne šole Deskle in otroci iz vrtca, duo Bakalina iz Čadrga, ki nas je razveseljeval z zabavnimi in humornimi pesmimi, zapetimi v pristnem tolminskem narečju ter narodnozabavni ansambel Brjar iz Brd.
Med gosti na prireditvi so bili tudi, predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije dr. **Mateja Kožuh Novak,** župan **Andrej Maffi**, predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev za Severno Primorsko **Alojz Viteznik** in vodja projekta Starejši za starejše **Aldo Trnovec.**
Predsednica Kožuh-Novakova se je v svojem govoru dotaknila problematike starejših generacij, opozorila, da je letošnje leto evropsko leto aktivnega staranja in poudarila pomen projekta aktivno državljanstvo.
Nekaj vzpodbudnih misli je dodal tudi župan Maffi. Predstavil je zamisel o medgeneracijskem centru, ki naj bi ga odprli v prostorih bivšega gostinskega lokala v Kulturnem domu Deskle. Društvo, ki ima 530 članov je aktivno na številnih področjih. Ima uspešne balinarke in balinarje, igralke in igralce pikada, izdelovalke ročnih del, strelce, plesalke, ki združene v plesni skupini Tince, nastopajo doma pa tudi v okoliških krajih. Društvo je vpeto v dogajanje v domači krajevni skupnosti, saj že tradicionalno sodeluje z osnovno šolo, vrtcem, taborniki, turističnim društvom in drugimi. Že od leta 2009 izvaja tudi vseslovenski projekt Starejši za starejše, ki je namenjen krajanom starejšim od 69 let.

Člani DU Deskle-Anhovo bodo še naprej aktivno delovali doma in v širši okolici

Ob 50 letnici smo člani društva izrazili upanje in prepričanje, da bo naše društvo tudi v bodoče tako aktivno vpeto v dogajanje v domačem kraju in tudi širše.

Gostje na prireditvi ob jubileju

Utrinek s praznovanja

Tince zmagale z »Rumom in Coca Colo«

Plesna skupina Tince iz Deskel slavila zmago na mednarodnem plesnem festivalu v Lignanu

Majda Rejec, foto: Tince

Plesna skupina Tince je v soboto, 17. marca, nastopila na mednarodnem plesnem festivalu v Lignanu (Italija) in si v skupini Senior Fantasy priplesala prvo mesto in s tem tudi plaketo in denarno nagrado. V skupini, ki nosi naslov Senior Fantasy, so plesali plesni sestavi, katerih člani so sicer dosegli ali nekoliko presegli starost treh desetletij, nikakor pa niso bili seniorji razen nas Tinc. Tince smo nastopile s plesom, ki smo ga poimenovale Rum in Coca Cola, gre pa pravzaprav za charleston. To je ples, ki se je pojavil v dvajsetih letih prejšnjega stoletja v Združenih državah Amerike in dobil ime po pristaniškem mestu Charleston v Južni Karolini. Ples je bil v tridesetih letih zelo popularen, ohranil pa se je vse do danes v različnih variantah. Ples je zelo živahen, plesalke pa vseskozi nekoliko koketirajo z občinstvom. Na plesnem festivalu v Lignanu nastopajo večje in manjše plesne skupine, posamezniki in plesni pari s celega sveta v desetih različnih zvrsteh plesa. Letos je bil to že trideseti festival po vrsti, na njem pa je nastopilo preko 4600 plesalk in plesalcev. Tince smo plesale v Lignanu že četrtič. Vsako leto in tudi letos smo požele navdušen aplavz občinstva že takoj, ko smo stopile na oder, saj so plesalke in plesalci naših let pravzaprav izjema. Nagrada dokazuje, da naš trud ni bil zaman, nam bo pa tudi velika vzpodbuda in obveza za še bolj zavzeto delo v prihodnje.

Tince in Rum in Coca Cola

Sto let življenja Pavle Boltar

V družbi domačih, sorodnikov, prijateljev in sosedov je 4. maja svoj stoti rojstni dan praznovala Pavla Boltar iz Kanala. Na ta poseben dan sta jo obiskala in ji voščila tudi župan Andrej Maffi ter predsednik kanalskega društva upokojencev Franc Komac.

Barbara Boltar po pripovedovanju Pavle Boltar, foto: Barbara Boltar, družinski arhiv

Pavla je zanimiva sogovornica z izvrstnim smislom za humor

Pavla Boltar, z dekliškim priimkom **Pavšič**, se je rodila 4. maja 1912 v Srednjem Lokovcu in je bila prvi od šestih otrok v družini. Že kot punčka je morala zaradi prve svetovne vojne skupaj z materjo in tetami zapustiti dom in oditi v begunstvo v Trebušo in nato na Vojsko. Oče se je tačas boril na fronti. V Lokovec so se vrnili šele po vojni. Ker je bila njihova kmetija majhna, oče pa je le priložnostno delal kot miner v Italiji, so težko preživeli, zato je morala že kot devetletna deklica za pastirico k bližnjemu kmetu.

Na svojo prvo službo ima same lepe spomine, saj so z njo tam lepo ravnali. Po štirih letih se je vrnila domov in staršem pomagala na kmetiji. Ko je bila stara enaindvajset let, je začela delati pri kmetu v Ročah (Slap ob Idrijci), kjer je ostala približno leto dni. Da bi lahko živela bližje mestu, se je odločila za službo v gostilni v Kromberku. Tam je hudo zbolela za tifusom. Po skoraj dvomesečnem zdravljenju v bolnišnici v Gorici v Italiji in krajšem okrevanju doma se je vrnila v službo v Kromberk. Leta 1936 si je zaželela spremembe, zato je po priporočilu prijatelja sprejela službo v Križničevem hotelu v Kanalu, kjer je kot sobarica in kuharica delala dvanajst let.

Leta 1948 so hotel podržavili in za nekaj mesecev je ostala brez službe. Kljub temu je ostala v Kanalu in se nato zaposlila v DES-ovi menzi, kjer je delala do leta 1950, ko se je izpostava DES-a iz Kanala preselila v Novo Gorico.

Maja 1950 se je poročila z domačinom **Ivanom Boltarjem**, ki ga je spoznala v hotelu, ko je še delala tam. Še isto leto se jima je rodil sin Stojan in nato leta 1953 sin Julijan. Ker takrat še ni bilo organiziranega varstva otrok, je ostala doma in skrbela za družino. Z možem sta v tem času v celoti obnovila in opremila hišo v Kanalu, ki je bila v zelo slabem stanju, v najemu sta imela tudi vrt in njivo, tako da jima skrbi in dela nikoli ni zmanjkalo. Ko sta bila otroka večja, se je ponovno zaposlila, tokrat v Žici (predhodnica Plastika). Tam je delala tri leta, do leta 1967, ko se je upokojila.

Po upokojitvi je še naprej skrbela za dom in družino, prosti čas je rada preživljala v družbi prijateljic, z možem pa sta se z veseljem udeleževala tudi izletov z upokojenci. V veliko veselje ji je bilo delo na vrtu, zlasti s cvetlicami, zato njeni domači nadvse cenimo in tudi upoštevamo njene bogate izkušnje s tega področja. Danes Pavla živi na svojem domu v Kanalu, kjer zanjo skrbita sinova in njuni družini. Še vedno po svojih močeh pomaga pri gospodinjskih opravilih, vedno je zanimiva sogovornica z odličnim spominom in izvrstnim smislom za humor.

Devete športne igre upokojencev

V soboto, 26. maja, so se v Kanalu odvijale 9. športne igre upokojencev severne Primorske. Organiziralo jih je Društvo upokojencev Kanal.

Marija Marinič, poročevalka za DU Kanal, foto: Peter Falatov

Ekipno zmago so si priborili domačini

Zbrali smo se že ob 8h v novi (zelo lepi) večnamenski dvorani v Osnovni šoli Kanal, kjer nas je najprej nagovoril predsednik društva upokojencev in vodja tekmovanja **Franc Komac**. Udeležence je pozdravil tudi župan **Andrej Maffi**, ki je poudaril pomen medsebojnega druženja. Tekmovanje se je odvijalo v balinanju, igranju pikada, kegljanju, streljanju z zračno puško, športnem ribolovu, šahu in reševanju križank. Na igrah je sodelovalo 405 športnikov (97 ekip) iz 21 društev upokojencev iz območja PZDU severne Primorske. Balinanje je potekalo na balinišču v športni dvorani v Kanalu, tekmovanje v pikadu v prostorih DU Kanal v pritličju športne dvorane, reševanje križank in šah v prostorih osnovne šole Kanal, streljanje z zračno puško na strelišču v Desklah, kegljanje na kegljišču v Novi Gorici in ribolov na jezeru Kozlink v Goriških Brdih. Na vseh prizoriščih je vladalo športno vzdušje, tekmovalci so napeli vse svoje moči tako pri tekmovanju kot tudi spodbujanju nastopajočih, vse pa je potekalo pod budnim očesom sodnikov in komisij. Ekipno zmago smo si priborili domačini, medtem ko so medalje za prva mesta posameznikov prejeli tudi člani drugih društev. Kljub temu, da niso vsi prejeli pokalov in medalj (prvo mesto je pač samo eno) smo bili zmagovalci vsi, ki smo ta lep majski dan poleg tekmovanja posvetili predvsem druženju in sklepanju novih poznanstev ter uživanju v številnih lepotah in znamenitostih Kanala. Razšli smo se z željo, da se ponovno srečamo najkasneje čez eno leto. Zahvaljujemo se vsem sponzorjem, sodelujočim tekmovalcem, sodnikom, organizacijskemu odboru in vsem, ki so kakor koli pripomogli, da je vse potekalo brez zapletov.

Organizacija in priprava športnih iger je zahtevala veliko truda, dogovarjanj in prizadevanj članov našega društva.

Veselje do narave, tovarištvo in smeh

Diana Breščak, foto: PD Valetnin Stanič

Članom Planinskega društva »Valentin Stanič« Kanal se je že daljnega leta 1998 porodila misel, da bi ustanovili Mladinski odsek. Ni ostalo samo »v mislih«, ampak je šlo kar v dejanje. V sodelovanju z osnovno šolo Kanal so ga ustanovili leta 2000. Odsek, ki ima razvejano dejavnost, ima danes kar 90 mladih planincev.

Zadnji izlet mladih planincev PD Valentin Stanič na kmetiji Abram na Nanosu

Na Vremščico pa so se odpravili že leta 2001 skupaj s osnovno šolo Deskle. Ta prvi skupni izlet v hribe je pokazal, da so na pravi poti in to jim dalo še dodatnega zagona za delo v prihodnje. Prvo leto je bila vpisanih le peščica učencev od 1. do 8. razreda. To število pa je iz leta v leto naraščalo. Danes njihovo število presega 90 učencev. Seveda govorimo o skupnem številu učencev obeh osnovnih šol.
Letno izpeljejo od 6 do 7 izletov. Pogosto se jih udeležijo tudi starši. Poleg vrhov, ki jih osvajajo, obiščejo tudi kakšno zanimivost in prijetno združijo s koristnim. Ob koncu koledarskega leta organizirajo zimski pohod skupaj s starši in zaključijo z zakusko. Mlade planince obdarita in jim zaželita varno in srečno pot v novem letu Božiček in dedek Mraz. Organizirani pohodi niso samo hoja in dolgočasje, ampak tudi tovarištvo, strpnost, medsebojna pomoč, igrivost, smeh, druženje, pesem in znanost. Pri mladih želijo vzpodbuditi veselje do narave, družabnosti in razvijati dobre medsebojne odnose. Vsak mladi planinec ob vpisu dobi svoj dnevnik, v katerega vpisujejo pohode, izlete, utrinke z izletov, opišejo rastline ki so jih videli, gozdne živali, kamnine itd. Najraje žigosajo dnevnike ob osvajanju vrhov. Za predpisano število osvojenih vrhov dobijo bronaste, srebrne in celo zlate znake Mladega planinca. Med drugimi dejavnosti, se udeležujejo srečanj in pohodov v okviru Mladinskih Odsekov Posočja (Planinske Zveze Slovenije). Sodelujejo tudi na tekmovanjih »Mladina in gore«.
V veliko veselje mladih planincev enkrat letno pripravijo planinski tabor na različnih lokacijah (planina Kuhinja, dom pod Ježo, Soriška planina). Na taborih v okviru delavnic poteka planinska šola, obiščejo jih gorski reševalci in markacisti. Zvečer pa že vsi nestrpno čakajo na priljubljeno Planinsko tombolo z nagradami. Naslednji dan se zgodaj zjutraj odpravijo na bližnje vrhove. Na šolah in na taborih so jih obiskali tudi alpinisti, ki so s svojimi diapozitivi odprli drugačen pogled na hojo v hribe. Na osnovnih šolah pripravljajo tudi razstave in predavanja na tematiko planinstva. S harmoniko in drugimi točkami radi nastopajo na različnih prireditvah.
Da so še vedno zelo aktivni, se lahko zahvalijo požrtvovalnemu delo vodnikov, mentorjev in učiteljic. Vendar ne gre brez vsestranske podpore ravnateljev obeh osnovnih šol.
Žal, pa se stiki z večino otrok po končani osnovni šoli prekinejo. Zelo bi bili veseli in ponosni, da bi bili še naprej člani društva. Še naprej skupaj hodili in se z nami veselili izletov. Zato jih vabimo, da se zglasijo na društvu ali pri mentorjih na šolah.

Prva srebrna trofeja jelena

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

„Bilo je lepo septembrsko jutro, ko je v Doblarski dolini, tam nekje med Bukovjem in Kolarjem, jelen z rukanjem oznanjal, da je ozka dolina njegov fevd. Njegov mogočni glas te kar strese in nehote se ozreš naokoli. Tako blizu deluje. In Toni mu je bil res blizu. A rukanje je ob sedmih potihnilo. Prešinilo ga je, ali je za današnje jutro to vse? Se ne bo več oglasil? Prekaljeni lovski maček, ki pozna vse prehode, stene in police, prepade in skrite tolmune, se ni vdal usodi. Korak za korakom je previdno pregledoval gozd, napenjal ušesa in skušal zaznati še tako majhen šum. Vedel je, da je jelen blizu,“ je lov na jelena lansko jesen opisal **Aleksander Petrič** iz Lovske družine Kanal. Po dobri uri zalezovanja, pa se je **Antonu Klemenčiču** oziroma Toniju, kakor ga kličejo prijatelji, nasmehnila lovska sreča. Pred njim je ležal kronski dvanajsterak, ki je po mnenju Petriča rezultat Tonijevega večdnevnega truda in dolgoletnega gospodarjenja z jelenjadjo v LD Kanal. Na letošnji razstavi v Otlici pa je za mogočno rogovje dobil srebrno medaljo, ki je za kanalsko lovsko družino prva takšna medalja s tekmovanj.
„Za zlato je zmanjkalo le pet od dvesto potrebnih točk,“ pojasnjuje Klemenčič, ki je še kot deček začel loviti z očetom. Takrat je bilo na tem območju veliko krivolovcev, se spominja, ki pa so lovili za preživetje in so se držali pravil. Nikoli namreč niso lovili v času, ko je divjad imela mladičke, nam pove. Krajina na Kolovratu se je močno razlikovala od današnje, saj je bilo skoraj vse obdelano. Med divjadjo so prevladovali zajci in fazani, ulovili so tudi kakšnega divjega petelina. Srne in jeleni so bili redkost in o divjem prašiču ni bilo ne duha ne sluha.
Velika divjad se je naselila na Kolovrat, ko je obdelan svet zaradi odseljevanja v dolino prerasla gošča: „Sedaj lahko vsako zimo skozi okno svoje hiše v Avškem z ženo opazujeva jelenjad in srnjad, kako se pase. Sicer pa je jelen nočna žival. Je zelo plašen in ima izjemno oster vid. Zanimivo je, da samci ob ruku pozabijo na previdnost in uživajo celo v valjanju po blatu. Ta prelep prizor sem videl tudi na lastne oči.“
V gozdovih na Kanalskem Kolovratu je danes največ jelenjadi in srnjadi, lisic, nekaj je celo kojotov, medtem ko ris izumira. In medved? Ta je na desni strani Soče redkost, nas pomiri Toni, pa tudi sicer se bližnjim srečanjem z ljudmi raje izogne.

Član kanalske Lovske družine Anton Klemenčič je za trofejo jelena, kronskega dvanajsteraka, starega več kot deset let, dobil srebrno medaljo na razstavi divjadi Zahodnega visokega kraškega lovskega območja, ki je bila letos prvič v Otlici.

Anton Klemenčič s svojo srebrno trofejo v Avškem

Dobro za naravo, dobro zate

Ekološko kmetovanje predstavlja obliko in način kmetovanja, ki pridobiva na pomenu tako v Sloveniji kot tudi v EU. Statistika kaže, da veliko porabnikov v EU pri vsakdanjem nakupovanju živil ali naročanju jedi išče izdelke z oznakami za ekoživila in ekološke blagovne znamke. Po ocenah študij se trg za ekoživila poveča od 10 do 15% letno. Zaradi tega obstajajo dobre možnosti za razvoj takšnega kmetovanja, ki pomembno prispeva k zagotavljanju javnih dobrin, ohranjanju kulturne kmetijske krajine, ohranjanju oziroma izboljšanju biotske raznovrstnosti, varstvu virov pitne vode in sploh varovanju celotnega okolja ter razvoju podeželja.

Jože Vončina, univ. dipl. inž. zoot., vodja oddelka za kmetijsko svetovanje na KGZ Nova Gorica, foto: TIC Kanal

Rastlinska pridelava in reja živali se pri ekološkem kmetovanju v celoti dopolnjujeta

Ekološko kmetovanje v največji možni meri vpliva na trajnostno gospodarjenje z neobnovljivimi naravnimi viri. Pri ekološkem kmetovanju se v celoti dopolnjujeta rastlinska pridelava in reja živali, kar zagotavlja kroženje snovi v naravi. Ekološko kmetovanje uveljavlja načelo dobrobiti živali oziroma živalskim vrstam, pasmam in kategorijam prilagojeno rejo. Stalen in transparenten nadzor nad pridelavo in predelavo zagotavlja varnost potrošnikom, ki se odločajo za nakup tako pridelanih ali predelanih pridelkov. Ekološko kmetovanje obenem zagotavlja pridelavo visoko kakovostne in varne hrane, z bogato prehransko vrednostjo in visoko vsebnostjo vitaminov, mineralov in antioksidantov. Ker je uporaba lahko topnih mineralnih gnojil, kemično sintetiziranih fitofarmacevtskih sredstev, gensko spremenjenih organizmov in proizvodov, pridobljenih iz teh organizmov ter različnih regulatorjev rasti, pri tem načinu kmetovanja strogo prepovedana, praktično ni pričakovati ostankov teh snovi v pridelkih ali živilih in posledično v naših organizmih. Prednosti okusa ekoloških pridelkov so bolj ali manj subjektivne, vendar je za ekološke kmete znano, da na svojih kmetijah skrbijo za večjo pestrost rastlinskih in živalskih vrst. To porabnikom nudi priložnost za uživanje v novih okusih in kulinaričnih doživetjih. Ob tem, da zagotavlja okusna in pristna živila, si ekološko kmetijstvo prizadeva pridelovati tudi živila, ki odražajo raznolike kulinarične želje in veščine sodobnega porabnika. To pomeni, da med sodobnimi ekološkimi živili niso le sveži pridelki neposredno s kmetije, ampak tudi vsakodnevni izdelki, kot so vina, testenine, jogurti, pripravljene jedi, siri itd. Uporabljajo se inovativni predelovalni postopki, spremljajo prehranske smernice, s čimer je poskrbljeno za to, da ekološki izdelki sledijo spremembam okusa in zahtevam potrošnikov. Ekološko kmetijstvo daje prednost kratkim razdaljam prevoza na trg, zato zelo poudarja pridelavo sezonske hrane. Tržne poti so lahko zelo krajevne, kot je npr. kmetija, kjer so bila živila pridelana, krajevne kmečke tržnice ali stojnice ob cesti. Na policah velikih trgovskih verig je mogoče kupiti tudi ekološki pridelek, ki je prepotoval veliko kilometrov. Kilogram ekološko pridelanega avokada, ki je bil pripeljan iz Južne Amerike, je za to, da ga imamo na domači mizi, povzročil 2.341kg CO_2 izpusta. Toliko ga človek izdiha v 7 letih življenja! Z nakupom tega pridelka smo pozabili na trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri, ki je eden temeljev trajnostnega razvoja. Seveda ta načela in koristi, ki iz njih izvirajo, podpira sistem znaka in označevanja za ekološko kmetijstvo ter ustrezen sistem certifikacije. Označevanje EU v sedanji obliki se uporablja od julija 2010 tudi v naši državi. Znak za ekološko kmetijstvo nudi zagotovilo porabnikom o izvoru in kakovosti hrane in pijače, ki jo kupijo, saj njegova navzočnost na katerem koli proizvodu jamči skladnost proizvoda z uredbo EU o ekološkem kmetijstvu. V Sloveniji se ekološko kmetovanje izvaja že od poznih 80. let. Pridelovalci so finančno podporo prvič prejeli v letu 1999, v obliki neposrednih plačil na hektar za pridelavo različnih kultur. Število ekoloških kmetij oziroma pridelovalcev oziroma predelovalcev ter obdelovalnih površin v Sloveniji iz leta v leto narašča. V letu 1998 je bilo v kontrolo vključenih le 41 kmetijskih gospodarstev, v letu 2010 pa že 2.218 (kar je predstavljalo 2,9% vseh kmetij v Sloveniji) z 30.695 ha kmetijskih zemljišč v uporabi (6,5% od vseh kmetijskih zemljišč v uporabi v letu 2010). Od teh je 1.897 kmetij že zaključilo preusmeritveno obdobje (pridobilo eko certifikat), ki traja najmanj 24 mesecev od prve prijave v kontrolo. Razvoj ekološkega kmetovanja je tudi pomemben del Strategije razvoja kmetijstva (SRK), ki opredeljuje vizijo in cilje razvoja kmetijstva v Sloveniji v naslednjem srednjeročnem obdobju do leta 2020. V analizi razvojnih možnosti in ovir je razvoj ekološkega kmetovanja opredeljen kot prednost predvsem zaradi ugodnih okoljskih razmer. Poudarjeno je, da je razvoj ekološkega kmetijstva potrebno podpreti tudi z zagotavljanjem podpor za naložbe v kmetijska gospodarstva ali predelavo in trženje kmetijskih proizvodov. Še vedno se kaže nujna potreba po večjih količinah pridelkov in organiziranem nastopanju na tržišču z osveščanjem potrošnikov in tudi pridelovalcev. V pridelavi sicer prevladuje živinoreja, čeprav je povpraševanje potrošnikov največje po svežih vrtninah, sadju in nemesnih predelanih živilih (mlevski in mlečni izdelki). Večji prihodek in več dodane vrednosti na svojih kmetijskih gospodarstvih, ob na primer še nekaterih neizkoriščenih priložnostih v tako imenovanem ekoturizmu oz. turizmu na ekoloških kmetijah, je adut, ki ga v današnjem času premorejo v redkih gospodarskih panogah. Glede na navedeno in na vse večje povpraševanje potrošnikov po ekoloških pridelkih in živilih ter vse večji obseg prometa s temi živili, ne samo v Sloveniji, temveč po vsej Evropi in ostalem svetu, ima ekološko kmetovanje kar nekaj realnih, odprtih možnosti za nadaljnji razvoj.

Prispevek je nastal v sklopu izvajanja projekta »Podeželje ima več«. Omenjeni projekt se izvaja v okviru programa LEADER, LAS za razvoj, NIP - 2011. Nosilec projekta je Občina Cerkno, projektni partnerji so Občina Kanal ob Soči, Občina Idrija, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije - Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica in Sadjarsko društvo Cerkno - Idrija. Sofinanciran je s pomočjo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Organ upravljanja za Program razvoja podeželja RS za obdobje 2007 – 2013 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Za vsebino prispevka je odgovorna Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica.

EVROPSKA UNIJA REPUBLIKA SLOVENIJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje
LAS RAZVOJ Bogastvo podeželja ob Smaragdni poti

Eko dan za tržnico

Hrana, pridelana v lokalnem okolju, ima v današnji družbi vse večjo vrednost. Zato si tudi na naši občini prizadevajo, da bi okoliške kmetovalce usposobili za redno prodajo pridelkov na tržnici v Kanalu. V ta namen ponujajo posameznikom individualno svetovanje, prodajo pa bodo spodbujali tudi z mesečnimi prireditvami na tržnici. Ena od teh je bil tudi Eko dan, ki se je odvijal 26. maja.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

V okviru Eko dneva so izdelke in pridelke ponujali ekološki kmetje iz domače in širše okolice, na predavanju novogoriške enote Kmetijsko - gozdarskega zavoda so udeleženci izvedeli vse o temeljih ekološkega kmetovanja, in denimo tudi, da na Kanalskem brez vsakršne kemije raste enozrnica, za ječmenom druga najstarejša udomačena vrsta žita. Med otroki in osnovnošolci pa je največ zanimanja požela eko delavnica, ki jo je organizirala kanalska osnovna šola, na kateri so iz volne izdelovali prikupne ovčke.
Župan **Andrej Maffi** je povedal, da si na občinski upravi želijo, da bi kanalska tržnica ohranila značaj ekološke tržnice, saj ima naša občina veliko neokrnjene narave, ki se ponuja za ekološko pridelavo.
Eko dan je bil tretji dogodek, ki naj bi prispeval k rednemu zagonu tržnice v Kanalu, pojasnjuje strokovna sodelavka v TICu, **Nika Testen**: „Imamo deset projektov in večina je usmerjenih v krepitev, povečanje števila ponudnikov in krepitev že obstoječe ponudbe. Želimo si tržnico obuditi, tako da upam, da se bo naše delo obrestovalo.“
Na območju kanalske občine je okrog sto kmetovalcev, ki bi svoje pridelke lahko ponujali na lokalni tržnici, vendar jih na poti do neposredne ponudbe čaka veliko ovir. Večina kmetov nima znanja, kako nagovoriti potrošnika, nam je povedala zunanja svetovalka občine **Nataša Bucik Ozebek**, ki se na terenu srečuje s ponudniki in jim pomaga pri reševanju težav ter pridobivanju osnovnih veščin, od rabe računalnika, do oblikovanja pisne ponudbe. Velika težava pa so birokratske ovire: „Gora papirjev, posebej, če se kmetovalci odločijo, da bi izdelke sami predelovali, torej ponujali marmelade, kislo zelje, in podobno. Še hujše pa so zahteve pri izdelkih živalskega izvora.“
Kljub težavam, v kanalski občini ugotavljajo, da se rezultati ob vztrajnem delu že poznajo in da je med kmetovalci vse več takšnih, ki se zanimajo za neposredno prodajo svojih izdelkov na lokalni tržnici. Tako je tudi na zamisel o Eko dnevu prišla domačinka z Ekološke kmetije Seljak iz Seniškega brega, skupaj z občinsko upravo in TIC-em pa so ga izpeljali v okviru ki ima okviru projekta Las – Grape, dobro pridelano doma. Z odzivom krajanov so bili tokrat zadovoljni tako organizatorji, kakor ekološki kmetje iz kanalske, tolminske občine in od drugod.
Redno delovanje tržnice v Kanalu bodo spodbujali z

Kanalska tržnica bo ohranila značaj eko tržnice

rednimi mesečnimi tržnimi dnevi, ki jih bodo vezali na dogodke. Med večjimi bodo zagotovo skoki z mosta, ko se bo v Kanalu med drugim odvijal tudi boljši sejem. Sicer pa bodo na kanalski tržnici pred preprodajalci imeli prednost lokalni kmetje z lastnimi izdelki in pridelki.

Tržnica dobiva barve

Tržnica postaja zgolj bleda senca svoje nekdanje podobe. Dobiva barve in vonje, vabi prodajalce in obiskovalce.

Nataša Bucik Ozebek, foto: TIC Kanal

Po uspešno izpeljanem Eko dnevu konec maja vas bo sedaj medse povabila vsaj enkrat na mesec. Na tržnici bo moč kupiti pridelke in izdelke izpod pridnih rok domačih kmetov in drugih ponudnikov, na njej se bodo predstavila domača društva, ob stojnicah bo moč prisluhniti zanimivim predavanjem, najmlajši se bodo lahko na delavnicah ob izdelavi zanimivih izdelkov učili o podeželju in varovanju narave.

Vabimo vas na naslednje tržne dneve, ki bodo potekali med 8. in 12. uro na tržnici v Kanalu:
V soboto, 16. 6. je tržnica že ponudila tudi čisto poseben domač pridelek – videospot domačega raperja Tomosa in njegove ekipe ter otroško delavnico.
Sobota, 7. 7. 2012 – domači ponudniki vas bodo razveselili z nagradno igro, mladi iz KKM bodo predstavili natečaj za naj kratki film in pripravili delavnico snemanja, Gledališko društvo Kontrada vas bo povabilo na gledališke večere, otroci ste vabljeni na delavnico.
Nedelja, 12. 8. 2012 – program na tržnici bodo popestrili starodobniki in bolšji sejem.
Sobota, 25. 8. 2012 – V goste prihajajo folklorniki iz TD Kal nad Kanalom in s plesom in igro vabijo na Angelsko nedeljo, za otroke pripravljamo delavnico.
Sobota, 15. 9. 2012 – tržnico bomo združili z nordijsko hojo društva O.Z.O.N, nagradno igro in otroško delavnico.
Sobota, 29. 9. 2012 – tržni dan bo znova namenjen ekološko pridelanim pridelkom in izdelkom, biolog Stipe Hećimović pa po povedal, kako v domačem vrtu pridelati čisto ekološko hrano. Manjkala ne bo niti ekološko obarvana otroška delavnica.

K sodelovanju posebej vabimo domače ponudnike pridelkov in izdelkov, saj je cilj tržnice kupcem ponuditi lokalno pridelano hrano in izdelke, domačim kmetom in drugim ponudnikom pa ponuditi eno od tržnih poti do kupcev in tako ohranjati življenje na podeželju. Posebno vabilo velja tudi vsem, ki imate doma stare predmete, pa jih ne rabite več ali pa bi jih radi zamenjali za kaj drugega – 12. avgusta namreč v Kanal prihaja bolšji sejem. Bodite aktualni – sledite tržnici na Facebooku in oglasnih mestih širom občine.

Klekljan oltarni prt za Lurd

Tekst in foto: Neveka Malnič

Prt je postal simbol povezovanja med državami, narodi in verstvi

Te priložnosti nismo hotele zamuditi, saj smo takoj začutile, da se za tem skriva nekaj posebnega. V tem projektu je sodelovalo šestnajst klekljaric iz naše občine. Ko smo izvedele, da bo 24. maja prt razstavljen v Stični smo se slovesnosti ob otvoritvi razstave prta tudi udeležile.
Kar smo tam videle in izvedele, je preseglo vsa naša pričakovanja. Skromna, a čudovita ideja je dobila neverjetne razsežnosti. Kmalu je prestopila meje Slovenije in pritegnila več kot petsto sodelujočih iz več kot stotih mest, iz štirih svetovnih kontinentov.
Prt je postal simbol povezovanja med različnimi državami, narodi in verstvi. Vanj je bilo vloženih več kot 5000 ur klekljanja, več kot sto ur ročnega šivanja, da o trudu gospe Tanje in njenih ožjih sodelavcev niti ne govorimo.V sklekljanih vzorcih je ogromno simbolike. Veliko je unikatnih in so nastali prav za to priliko. Vsak kvadratek poleg vloženega dela skriva v sebi svojo zgodbo, morda molitev ali prošnjo. Pogled na ta čudoviti prt te prepriča, da je med nami še kako velika žeja po lepem, dobrem, plemenitem ...
Naš trud je bil bogato poplačan, saj smo se domov vrnile polne dobre energije, srečne in hvaležne, da nam je bilo dano postati delček tega čudeža. Iz skromne ideje rojen, s pridnimi rokami izdelan, z dobrimi željami podarjen – je sklepna misel izdanega biltena, kjer je zabeležena zgodba o prtu. Naj se uspešno zaključi začeto romanje!
Ker je bilo zaželeno, da poslani izdelek, poleg osebnih podatkov opremimo z našimi mislimi in občutki ob izdelavi čipke, smo klekljarice iz kanalske klekljarske skupine poslanim čipkam priložile tudi pismo, v katerem smo med drugim navedle, da so motivi na našem prtu uglašeni na to, kar romanje v Lurd ponazarja – vero, upanje, ljubezen, molitev, lepoto, povezanost ...
V naše čipke smo vtkale prošnjo za naše zdravje in za zdravje naših dragih, duhovno pomoč in molitev za vse bolnike tega sveta, predvsem pa prošnjo za naše številne azbestne bolnike iz naše bližnje okolice, ki drago plačujejo tanko odrezano skorjo kruha. Mnogi so že izgubili boj in na žalost premnoge čaka ista usoda. Tako oni, kot njihove družine preživljajo veliko stisko, strah in nemoč. Spomnite se nanje, ko prispete v Lurd, saj je njihov križ zelo težak.

Proti koncu lanskega leta smo na internetu zasledile pobudo gospe Tanje Oblak in klekljaric iz Ljubljane, da ob letošnjem romanju bolnikov in invalidov v Lurd, poklonijo klekljan prt za kamnito oltarno mizo v Lurdski votlini. Ker so želele dati temu darilu globlji pomen, so k sodelovanju povabile klekljarice in klekljarje iz cele Slovenije. Vsak je lahko sodeloval z eno čipko dimenzije 10 × 10 cm kvadratne oblike v poljubni tehniki.

Izdelovali smo cvetje

Dora Ravnik, foto: TRD Globočak

Druga delavnica TRD globočak

Na prvi delavnici je bil predstavljen film Trenutek reke avtoric **Anje Medved** in **Nadje Velušček**. Film govori o Soči, ob kateri živijo različni ljudje in imajo do reke različne odnose.
Na drugi delavnici pa smo izpopolnjevali znanje v izdelovanju različnega cvetja iz papirja. Delavnico je vodila **Danica Zeljković** iz Ilirske Bistrice. Takoj so na mizo prihajali izdelki pisanega cvetja iz pridnih ženskih rok. Delavnico so obiskale ženske z Bleda, iz Bovca, Nove Gorice, Liga, Ročinja in iz domačega kraja. Takih delavnic se še naprej veselimo, saj se tako družimo in izmenjujemo različna mišljenja in poglede.

TRD Globočak je na Srednjem v okviru programa Projekt LIDER - Življenje ob meji (NIP 2011) organiziral že drugo delavnico. Tokrat smo izdelovali cvetje.

Delavnice so priložnost tudi za druženje

Vabila na nastope se kar vrstijo

Darja Rijavec, foto: Leon Dugar

Na Meranovem

Prijatelji iz Folklorne skupine Korenine KUD Svoboda Bistrica ob Dravi, z mentorico **Ivanko Prapertnik**, so nas 14. aprila popeljali po Občini Ruše. Po prisrčnem sprejemu smo si najprej ogledali najstarejšo elektrarno na reki Dravi, Gasilski dom in Meranovo posestvo, kjer so nam pripravili degustacijo vrhunskih vin, pozno popoldne pa smo se predstavili v Domu kulture Bistrica ob Dravi. V kulturnem programu prireditve »Krasna si hči planin« smo vsestransko sodelovali s pesmijo in skečem ter predstavili naš splet primorskih plesov. Gostovanja smo bili še posebno veseli, saj je Bistrica ob Dravi rojstni kraj našega mladega ambicioznega mentorja **Marka Prapertnika**, ki ga je na Kalsko pripeljala ljubezen. V začetku maja sta z Anito povila sinčka Gala, za kar jima iskreno čestitamo in se veselimo z njima.
Folklorna skupina Kal nad Kanalom se je konec marca prvič predstavila tudi na Regijskem srečanju folklornih skupin v Tolminu. Bili smo zelo lepo sprejeti in uspešno ocenjeni, kar nam daje novega zagona za nadaljno delo. Veseli smo vabil na nastope, ki se kar vrstijo.

Aprila lani novoustanovljena Folklorna skupina Kal nad Kanalom, je prvo leto delovanja uspešno zaključila z gostovanjem na Štajerskem.

Male zvezde hiphopajo

Tekst in foto: Ksenija Černuta

Začelo se je na domačem odru – v Kulturnem domu Deskle. Tam so prvič zaplesali 'Mlade partizane' in takoj navdušili občinstvo. Isto točko so ponovili še na plesni reviji v Novi Gorici, kjer so – ne glede na začetniški status – več kot očitno izstopali.
In potem 'Rain Over me'. Prva prava hip hop predstava. Opazna že na plesni reviji v Vrtojbi, pravi bum pa so "male zvezde" doživele na državnem tekmovanju v twirlingu v Kanalu. Tam so nastopile kot gostje in dvorano dobesedno spravile na noge. Nazadnje še nastop na plesni reviji v Desklah, kjer so se predstavile skupaj z očeti. Zabavna točka je navdušila mlado in staro. Takrat se je dobesedno uresničil moto Kreartove plesne šole, v kateri deluje tudi skupina najmlajših.

'Moje male zvezde', jih imenuje navdušena učiteljica plesa Tanja Simčič Makuc. Gre pa za skupino predšolskih otrok, ki pleše hip hop v Desklah. Za njimi je že kar nekaj odmevnih nastopov, čeprav se je večina začela plesa učiti šele v letošnjem šolskem letu.

‚Plešemo za dušo, pa tudi za naše gledalce,' poudarja vodja šole **Kristina Fabijan**.
Kreartova plesna šola v Desklah sicer deluje že pet let. Začeli so s plesno skupino Tince in učenjem plesa osnovnošolskih otrok. Poučujejo predvsem hip hop in moderne plese, plešejo pa tudi ostale zvrsti, kot so latino, pop in plesi v paru. Letošnje leto je bilo zanje uspešno. Posebej izpostavljajo zmago Tinc v kategoriji senior na mednarodnem plesnem tekmovanju v Lignanu in sedmo mesto **Mojce Stanič** in **Vita Pavlice** v latinskoameriških plesih na državnem tekmovanju v Šenčurju pri Celju.

Najmlajše hiphoparje smo povprašali, kaj menijo o plesu

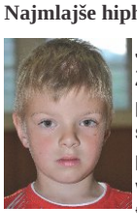

Jakob Gorjup: Zelo rad hodim na plesne vaje. Naučili smo se veliko plesov. Najbolj všeč mi je bila točka 'Mi smo mladi partizani'. Rad hodim tudi po nastopih.

Hana Bašelj: Rada plešem in rada nastopam. V Kanalu so nam zelo ploskali. Gledat nas je prišla tudi vzgojiteljica Davorina. Lepo je, ker pleše tudi veliko fantov. Vsi v skupini so moji prijatelji.

Zala Černuta: Sem zelo vesela, ker plešem v plesni skupini. Tanja je dobra učiteljica. Jo imamo vsi radi. Najbolj lepo mi je, ko nam na nastopih ploskajo.

Xian Paravan: Na plesnih vajah mi je lepo. Naučimo se veliko. Rad bi jih še obiskoval. Veselim se nastopov.

Tia Štendler: Rada plešem in všeč mi je glasba. Družim se s prijatelji in vsi skupaj se zabavamo. Všeč so mi tudi igre, ki se jih igramo med vajami. Imamo se zelo lepo.

Uspešen nastop kanalskih gasilk in gasilcev

Tekst in foto: PGD Kanal

Za gasilci PGD Kanal so zelo uspešni nastopi članskih in mlajših desetin. Na gasilskem tekmovanju Gasilske zveze Goriške, ki se je odvijalo 12. maja v Kostanjevici na Krasu, je za PGD Kanal nastopalo šest desetin.
Mlajše desetine so se s sovrstniki pomerile dopoldan. Dve ekipi pionirjev in ekipa mladincev so nastopile v tekmovalnih disciplinah: vaja z vedrovko, štafeta na 400 m brez ovir in vaja razvrščanja. Članske desetine so nastopale v popoldanskem času in sicer v vaji z motorno brizgalno, štafeti na 400 m in vaji razvrščanja.

Vse članske desetine so pometle s konkurenco in dosegle prvo mesto, razen v kategoriji članic A, kjer nismo imeli svojih predstavnic. Po zaključku tekmovanja je sledila pogostitev in zabava v gasilskem domu.
Čestitke vsem desetinam za dosežen rezultat.
Rezultati:
Člani in članice B so dosegli prvo mesto, enako uspešni so bli tudi Člani A, Pionirji 1 so bili drugi, Pionirji 2 in Mladinci pa 5.

Starejše članice PGD Kanal so se v soboto, 26. maja, udeležile državnega gasilskega tekmovanja v Velenju in dosegle zelo dobro 16. mesto.
Pravico do nastopa so sicer imele tudi mlajše članice, ki pa se zaradi osebnih obveznosti tekmovanja niso udeležile. Starejše članice so se pomerile s preostalimi 47 ekipami gasilk v kategoriji "Članice B" v različnih vajah. Nastopile so v vaji z motorno brizgalno, štafeti na 400 m z ovirami in vaji razvrščanja.
Letos prvič so na državnem tekmovanju uporabili skupinski start z elektronskim beleženjem časov, kar je zelo dobrodošla izboljšava.
Članicam čestitamo za dosežen rezultat.

Pesem je kot ljubezensko pismo

V Kulturnem domu Valentina Staniča v Ročinju se je 20. maja s svojo pesniško zbirko „Na obzorju dan“ predstavila Vera Vezovnik – Vera Flevtova z Doblarja. Pogovor z iskrivo sogovornico je vodila Vanja Gabrijelčič. V njem je avtorica, sicer upokojena slovenistka, ki že dolgo živi na Škofijah, kjer se je uveljavila kot ravnateljica osnovne šole, razkrila svoj odnos do poezije, jezika in domačega kraja, na katerega jo še vedno veže ljubezen. In ljubezen, pravi, je moč, je lepota, tudi ko izpoveduje bolečino.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Pesniški večer z Vero Vezovnik

Pisati je začela pozno, ko je že dopolnila petdeseto leto. Pozno pa se je tudi naučila govoriti in pisati v knjižnem jeziku, je zbranim v Kulturnem domu v Ročinju, pojasnila **Vera Vezovnik**, ki jo domačini poznajo kot Vero Flevtovo z Doblarja: „Šola, italijanska, mi je bila tuja. Zapoved "Qui si parla solo italiano" je vzbujala odpor, kajti pri nas doma, kot v večini primorskih domov, je bila slovenska beseda in z njo narodna zavest še kako živa. Čas za učenje knjižnega slovenskega jezika je tako prišel šele po vojni“.

Kljub temu je že v otroških letih spoznavala domoljubne in partizanske pesmi, njena prva učiteljica pa je bila njena mama. „Med vojno in po vojni je mene in sosedove otroke učila za nastope. Leta 1944 je pripravila proslavo ob stoletnici rojstva pesnika Simona Gregorčiča. Takrat sem osvojila domoljubno sporočilo pesmi Soči in predvsem njen izjemno tekoč ritem,“ je pojasnila Vezovnikova, ki je v Ročinju, prav v stavbi današnjega Kulturnega doma, obiskovala osnovno šolo.

Med študijem, po vojni, je najraje prebirala Josipa Murna Aleksandrova, Dragotina Ketteja, Srečka Kosovela in Alojza Gradnika. Med sodobniki pa so ji posebej drage primorske pesnice **Tatjana Soldo**, **Ines Cergol** in **Martina Soldo**.

Na vprašanje, kako se je s poezijo srečala kot ustvarjalka, odgovarja, da se ob tem spomni pregovora: Nikoli ni prepozno za preskok naprej. Čas za ta preskok pa je moral dozoreti: „Občutja radosti, žalosti, hrepenenja, iskanja, minevanja in upanja zorijo, ugašajo in se znova prižigajo v nas. V meni je vse to zorelo dolga leta. Moral je priti čas večjega miru in tišine, da sem začela svojo notranjost prelivati v verze, besede.“

Prve pesmi je zapisovala na lističe in jih ni delila z nikomer. Niti na misel ji ni prišlo, da bi kdaj izdala svojo pesniško zbirko. Pred enajstimi leti pa se je opogumila in je nekaj pesmi prebrala svojemu možu **Maksu Vezovniku** in svoji sestri **Darinki Ferluga** ter nato še pesnici **Alferiji Beržan**. Leto pozneje je v samozaložbi izdala prvo drobno knjižico „Trepetlikanje“. „Verjemite mi,“ je priznala v Ročinju, „da ni bilo preprosto odpirati svojega srca pred javnostjo, kajti pesem je intimna izpoved, je kot ljubezensko pismo. Da jo objaviš, je potreben pogum.“

Po sedmih letih pa se je pesniških zapisov nabralo že za drugo zbirko. Zanjo je izbrala optimističen naslov „Na obzorju dan“: „To je bilo lepo darilo ob moji osemdesetletnici, ko me je mama rodila in mi je tata prav ljubeče rekel – saj bomo tudi tebe imeli radi. Mogoče je to tista svetloba brez katere bi težko živela in ki mi je pomagala skozi mnoge napore zahtevnega poklica in mnoge preizkušnje. Od tu tudi spodbuden naslov zbirke.“ Prepričana je, da bi morali kljub vsem težavam živeti bolj sproščeno, bolj vedro. Zgolj tarnanje, pravi, ne vodi nikamor. Seveda pa v življenju ni vse rožnato, dodaja, zato je dobro ohraniti tudi 'svoje bodice': „Bodimo vsi vrtnice, tudi malo bodic imejmo, da vsakemu povemo, da imamo vsak svojo osebnost, svoj jaz, svoj ponos, da nismo nekakšne mehkužne vrtnice.“

Ne le ob mislih, na pogovoru z avtorico smo lahko uživali tudi ob njenih pesmih, ki jih je prebirala skupaj s svojo sestro Darinko.

Slednja je prisotnim povedala, da pri Veri občuduje njen vitalizem ter vero v lepo in dobro, na koncu pa je vse prisotne spodbudila, da so skupaj zapeli „Kje so tiste stezice“ in „Moj očka ima konjička dva“. Slednjo sta posvetili očetu, ki so mu bili konji posebej pri srcu.

Večer, ki ga je organiziralo Kulturno društvo Valentin Stanič in sta ga glasbeno povezovali dve mladi violinistki, se je zaključil s prijetnim druženjem ob češnjah in jabolčni piti iz domače pečice.

Večer je vodila Vanja Gabrijelčič

Pesmi sta brali avtorica in njena sestra Darinka Ferluga

Vsak dan posvečen glasbi

Adela Jerončič je z absolutnim posluhom izstopala med sovrstniki. Na OŠ Deskle je službovala kot glasbena pedagoginja in ravnateljica, na Glasbeni šoli Nova Gorica je poučevala klavir. Do klavirja goji velikansko spoštovanje. Je dober interpret. Ko stopi na oder, pozabi na vse, saj je tam le pesem.

Petra Paravan, foto: Toni Dugorepec

Vodila je otroške in mladinske zbore, bila korepetitorka pevcem, instrumentalistom in zborom.
Po upokojitvi je postala predsednica KS in soustanoviteljica KD Valentin Stanič Ročinj - Doblar.

Kako se počutite ob bližnjem jubileju?
Ne počutim se stara verjetno tudi zato, ker se ne pogledam prav pogosto v ogledalo (smeh). Zavedam se, da se neizbežno bliža tudi moj konec. Po drugi strani pa mora biti človek vesel, da je toliko preživel. Z možem velikokrat ugotavljala, da sva pa le imela zelo bogato življenje.

Kaj vam pomeni glasba?
Pomeni mi vero. Molitev. Prijateljstvo. Ljubezen. Srečo. Žalost. Veselje… Način mojega življenja.

Kdaj se je začela vaša glasbena pot?
Ko sem se rodila, je bil oče v Afriki, pri Prekomorcih. Ob njegovi vrnitvi sem imela tri leta in spominjam se, kako je pripešačil domov po ročinjskem klancu. On ima največ zaslug, da sem se podala na glasbeno pot. Kupil mi je star klavir v veliki želji, da bi nanj igrala. Komaj sem zlezla na stol, že sem po tipkah ubirala melodije, ki so mi jih peli domači. Oče je bil strog. V Kontrolni knjižici ni smelo pisati »ponovi«, ker je to razumel kot neznanje. Vaditi sem morala vsak dan vsaj po eno uro. Ob nedeljah je bilo toliko težje, ker so me prijatelji vabili v družbo. Rada se spominjam tudi nedeljskega orglanja pri jutranjih mašah v naši cerkvi. Danes sem očetu zelo hvaležna za vse. Pogosto pa se sprašujem, če sem uresničila njegove želje in pričakovanja.

Ali so kakšne prigode povezane z vašim absolutnim posluhom?
Ker ni bilo moč dobiti not od popevk Sanrema, Avsenikov itd., sem jih sama po posluhu zapisovala v partiture takratnim domačim ansamblom. Tako so bili vedno na tekočem s popularnimi skladbami. Šele v Srednji glasbeni šoli v Ljubljani sem izvedela za svoj dar. Pri teoriji mi ni bilo jasno, zakaj drugi ne znajo zapisovati glasbe po nareku, saj sem jo sama zapisovala hkratno s profesorjevim igranjem. Ob tem bi pa rada poudarila, da ni nikogar brez posluha. Vsak ga ima: lahko le bolj ali manj razvitega.
Na letnem izpitu je bila komisija mnenja, da mi izpita iz sollfegia ni potrebno delati, a profesor Jurca, ki je imel rad »mravljice« in mu moj absolutni posluh ni bil po godu, se s tem ni strinjal. Stopil je do klavirja in mi dal napačen začetni ton. Potem sva oba čakala… Pa je vprašal:«Ne bo nič?« Odvrnila sem mu, da mi ni dal prave intonacije in si sama intonirala skladbo, ki jo je bilo treba zapeti na prima vista. Po dveh taktih je bilo izpita konec. Imeti absolutni posluh je dobro pri vsem, kar zadeva zaznavanje, izvajanje in analizo slušnega. Malo teže je poslušati »fušanje«, a tudi na to se privadiš.

Adela Jerončič in ‚njen zbor' s pozitivno energijo, ki združuje

Kakšni občutki vas prevevajo, ko je vsa družina predana glasbi?
Včasih se rada pohvalim, da so pri sinovih in vnukih najmočnejši geni prav moji, saj so moji starši in njuni predniki prepevali ter kot samouki igrali razne instrumente. V resnici pa je en delež prišel tudi po Jerončičevih. Možev oče je igral kitaro, strica violino, mandolino, kitaro… Tudi moj mož je igral kitaro v bendu, bil član anhovske muzike in že 35 let poje v mojem zboru, katerega člana sta tudi sin Leon z ženo Mojco. Leon se je učil klavirja na glasbeni šoli, a se potem ni odločil za profesionalno glasbeno pot kot njegov brat Dejan. Ljubiteljsko igra bas kitaro v ansamblih in pri tem neizmerno uživa. Dejan poučuje glasbo na gimnaziji v Brežicah. Vnuka Martina sem učila klavir. Z odliko je opravil 6 letnikov glasbene šole. Njegov brat Matej in Dejanova hčerka Nika se še odločata med klavirjem, violino, bobni… Oba prideta občasno tudi k noni na klavirsko lekcijo.

So se pa tudi pošalili na vaš račun glede neveste Mojce, ki je prav tako glasbena pedagoginja.
Kot ravnateljica sem morala razpisati mesto učitelja glasbe. Prijavila se je Mojca Šorli, ki je name naredila dober vtis. Ko so se stvari odvijale, mi je bilo rečeno, če je nisem sprejela, ker sem vse vnaprej premislila… (Smeh). Hvala Bogu, prišla je prava v našo hišo.

Kako je prišlo do ideje za nastanek MePZ Jože Srebrnič?
V tistih časih smo šli na kolektivni izlet z vlakom v Makedonijo. Ker nismo vsi znali peti pesmi, ki smo jih na poti prepevali, je padla v zbornici ideja, da se jih moramo za naslednji izlet naučiti. To je bil zametek zbora, kateremu so se kmalu pridružili tudi drugi. Takrat nisem bila pripravljena na tako resen zbor, ker sem bila v resnici bolj pianistka, a kmalu me je »zastrupilo« tudi zborovodstvo. Zbor smo poimenovali po OŠ Deskle, ki je takrat nosila to ime.

Kako lahko opišete svoj zbor?
Ta zbor ima zelo pozitivno energijo, ki nas združuje. Nihče ni pomembnejši od drugega. Mogoče je premalo ambicij. V njem ni šolanih pevcev, zato naredimo, kolikor lahko. Želimo dobro peti in v ta cilj usmerjamo vse pevske vaje. Nanje hodim z veseljem, včasih pa sem le razočarana, če mi ne uspe, kar sem načrtovala. Že nekaj časa se ukvarjam z mislijo, da bo treba s to »ljubeznijo« nekako končati. Ne vem, kako in kdaj. Vem le, da bo s tem konec tistega lepega, kar mi je dalo življenje.
Moji pevci so poslušni, mi ne kljubujejo in mi zaupajo. Med nami so vezi prijateljstva. Težko si predstavljam, da je še v katerem zboru tako lepo.
Naj se ob tej priliki zahvalim prejšnjemu in sedanjemu vodstvu KD« Svoboda« za domovanje in vso nudeno pomoč za naše nemoteno delovanje.

Kaj je za vas največji uspeh?
Težko rečem. Na glasbenem področju morda izvedba Haydnove Misse brevis posvečene Sv. Janezu od Boga in kasneje Misse Lorette. Obe sta doživeli veliko repriz v raznih krajih doma in v tujini. Vsaka sezona je prinesla nek »pušeljc«, ki je oblikoval naših 35 let. Poleg glasbe pa je zame največji uspeh moja ožja in širša družina. Hvaležna sem jim, ker me podpirajo in z mano sodelujejo. Ponosna sem na svojega moža, sinova, njuni življenjski sopotnici in na vnuke, ki jih imam zelo rada, kot imam rada tudi svoje pevce.

Vaše sporočilo bralcem?
Staršem priporočam, naj svojim otrokom omogočijo razvijati talente v dejavnostih, ki jih bodo emocionalno in socialno obogatile, da bodo znali deliti in sprejemati uspehe ter poraze, ki jim jih bo prineslo življenje.

Komedija Na kmetih

Dora Ravnik, foto: Simon Prinčič

Gledališka skupina Globočak – Kambreško se je predstavila z novo igro, delom Vinka Möderndorferja »**Na Kmetih »** v režiji Ane Facchini. V Kulturnem domu v Desklah so poželi velik aplavz.
Na komičen način so prikazali po čem sta krompir in koruza, če je ukrajinsko zelje res boljše od domačega, kako se iz revščine izvleče kmet in kako poslanec, zakaj je bolje pustiti kulturo pri miru in končno je poskušala rešiti tudi vprašanje med Maričko in Jendom, in sicer, a mu jo bo končno pokazala (tisto starinsko omaro).
Na odru sta se prvič preizkusila dva nova člana skupine **Srečko Tomazetič** in **Nejc Brešan**. Gledališka skupina je začela z gostovanji že prvi teden v maju, gledališčniki pa se še enkrat zahvaljujejo prav vsem, ki so jim kakorkoli pomagali pri ustvarjanju.

Gledališka skupina Globočak - Kambreško je v soboto, 28. aprila, v kulturnem domu v Desklah premierno uprizorila gledališko igro Na Kmetih.

Mak med najboljšimi

Na republiškem Srečanju mladinskih gledaliških skupin na Ptuju so naši mladi gledališčniki kljub neustreznemu odru dovršeno odigrali predstavo Ne me gledat.

Petra Paravan, foto: arhiv JSKD

Mak na Ptuju

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti prireja vsako leto Srečanje mladinskih gledaliških skupin Slovenije, ki najprej poteka na območni ravni, kjer strokovni spremljevalec oceni nastop. Če je skupina dobra, jo uvrsti na regijski nivo, če pa je skupina zelo dobra, sledi gostovanje na državnem festivalu mladinskih gledaliških skupin Slovenije, ki je letos izjemoma potekal na Ptuju (sicer pa v Novi Gorici).
Gledališka skupina Mak KD Svoboda Deskle je bila med najboljšimi skupinami v Sloveniji. S predstavo Ne me gledat avtorice **Mojce Madon** so skorajda prepričali tričlansko komisijo, ki se je odločala med njihovo igro in predstavo Mularija Gledališke šole Prve gimnazije Maribor. Naši mladi gledališčniki so predstavo dovršeno izpeljali, čeprav so morali odigrati v neprimernem prostoru, kar je razvidno tudi s fotografij.

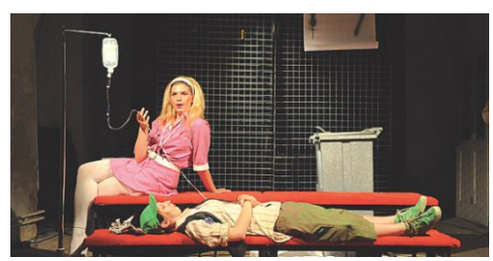
Prepričali z odlično igro

Priznanje za najboljšo stransko moško vlogo

Linhartovo srečanje Severne Primorske za leto 2012 se je 25. marca s podelitvijo priznanj zaključilo v novogoriškem SNG-ju. Na regijskem srečanju je sodelovalo šest skupin. Med nagrajenimi je bilo tudi kanalsko Gledališko društvo Kontrada. Priznanje za najboljšo moško stransko vlogo je namreč dobil Martin Gerbec.

Petra Paravan, foto: GD Kontrada

Martin Gerbec v vlogi Dadillona v predstavi Odlikovanje GD Kontrada

Šest predstav na izboru Srečanja gledaliških skupin Severne Primorske 2012 si je strokovno ogledal **Marko** Bratuš in predlagal štiri nagrade. Za najboljšo stransko moško vlogo jo je dobil **Martin Gerbec,** ki je v predstavi Odlikovanje upodobil lik Dadillona. Kakor je zapisal selektor, je ljubimec Dadillon Martina Gerbca lik, ki v vsesplošni zmedi komedije Odlikovanje vseskozi ohranja zbranost, predanost in nežnost mladega ljubimca. Martin Gerbec pa ga igra na tako lahkoten in sproščen način, da daje gledalcu lažen vtis, da je gledališka igra nekaj otročje lahkega. Priznanja regijskega Linhartovega srečanja so dobili še **Matej Klanjšček** za najboljšo glavno moško vlogo za upodobitev Georgea Kimballa v predstavi PD Štandrež, Dramski odsek, Cvetje hvaležno odklanjamo; **Mateja Rupnik** je oblikovala najboljšo glavno žensko vlogo z likom Gospe poslančeve v predstavi Gospa poslančeva v izvedbi KUD Jurko, Gore; **Marinka Černic** pa je prejemnica priznanja za najboljšo stransko žensko vlogo za upodobitev Rozalije v predstavi Limonada Slovenica Dramske družine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana.
Poleg omenjenih sta se na regijskem srečanju predstavila še Beneško gledališče z Možem naše žene in Gledališka skupina Bovec s Sneguljčico. Predstave ne območni in regijski ravni si je ogledal **Marko Bratuš**, ki je za ogled državni selektorici **Dunji Zupanec** predlagal predstavi: **Limonada Slovenica** (Dramska družina SKPD F.B. Sedej) in **Mož naše žene** (Beneško gledališče). Izbrani predstavi se potegujeta za državni izbor. Program najboljših predstav na vseslovenski ravni, ki bo od 27. do 29. septembra na Linhartovem srečanju v Postojni, bo oblikovala selektorica **Dunja Zupanec**.

Tomos z novim komadom

Tomaž Marc, z umetniškim imenom Tomos, je 18-letni raper iz Plav. Širšemu občinstvu je postal znan z nastopom na šovu Slovenija ima talent 2011, kjer se je predstavil z lastno skladbo V krogu. Njegov novi komad Ona noče je v Klubu kanalske mladine doživel premiero videospota.

Petra Paravan, foto: Osebni arhiv

Skladba Ona noče, ki je združitev rapa s komercialno pop zvrstjo, je nastala v sodelovanju treh glasbenikov. **Tomos** se je posvetil rimanemu besedilu, ki pripoveduje o izkušnjah s puncami v disku. Pevec skupine Neon, **Deni Kuk**, se v refrenu pridruži z odličnim vokalom, producent DJ **Max Sebastien** pa podkrepi skladbo s komercialnimi ritmi. Ekipa je prišla do ideje za izdelavo videospota, saj je skladba energična in »gre lepo v uho«. Dogajanje so umestili v Vertigo Fashion Club v Ajdovščini. Videospot je posnela skupina Visoke šole za umetnost: režijo in montažo je opravil **Martin Gerbec**, za kamero je stal **Luka Kržič** (tudi montaža); plesne točke pa je prispeval Plesni center ADC s koreografijo **Vanesse Benak** in **Aleša Trdine**. Tomaž o spotu pravi, da je novost za Slovenijo, saj ni še noben raper posnel klubskega spota, ki bi bil tako močno prežet s plesom in zgodbo. Ta namreč pripoveduje o doživljanju fanta v disku, ko ga tri punce zavrnejo: prvo zanima denar, druga je pijana, tretja pa je »pametna« punca, ki pred dejanjem premisli. Tomaž je začel pisati tekste pri desetih letih. Sledilo je snemanje domačih demo posnetkov. Pred štirimi leti se je s pomočjo prijatelja, bas kitarista skupine Veto, **Boštjana Simčiča** spoznal z DJ Max Sebastienom, ki mu je omogočil snemanja studijskih pesmi. Kariero je začel z dvema prijateljema, ki pa sta vse skupaj jemala preveč zlahka, on pa je začel izstopati in tako se je podal na solo glasbeno pot. Leto 2008 je leto Tomaževega glasbenega začetka. Po odselitvi Maxa Sebastiena v Grosuplje so se Tomažu sanje za trenutek sesule, a kmalu je spoznal severno primorskega **MC Untherja**, ki mu je omogočil nadaljnjo snemanje. Tomaž mu je hvaležen, saj ga je ogromno naučil in prav z njegovo pomočjo je napredoval. Začenjal je dobivati ponudbe za nastope in tako se je Sloveniji predstavil na šovu talentov s pesmijo V krogu, ki je navdušila žirijo in gledalce. Ko se je DJ Max Sebastien pred letom dni vrnil v Novo Gorico, je Tomažu ponudil komercialni komad, kar pa mu ni najbolj dišalo, saj se je imel za "underground raperja". Po pogovoru s prijatelji je spoznal, da lahko isto pove tako s komercialno glasbeno zvrstjo kot z underground rapom. In nastala je uspešna skladba Ona noče. Tomaž pravi, da so odzivi na komad in videospot različni, nekateri so malo razočarani nad komercialno zvrstjo, prevladujejo pa vseeno pozitivni in presenetljivi odzivi, saj mnogi niso pričakovali, da je zmožen narediti takšen komad. Vsem nam pa obljublja, da bo v prihodnosti ustvaril še veliko dobrega materiala!

Tomos: Ona noče

Tomaža so v osnovni šoli klicali Tomo, odkar pa ga je prijatelj **Domen Kamenšček** poklical Tomos, ga tako kličejo vsi prijatelji in znanci, zato je ime prenesel tudi v rap.

Na začetku je bil samo dober ‚filing'

Mojo hišni band je nastal v baru Mojo Caffe, kjer je improviziralo in igralo veliko odličnih glasbenikov. To zanimivo lokacijo na cesti med Kanalom in Tolminom nad reko Sočo so obiskovale različne slovenske skupine. Med drugimi tudi Elvis Jackson, ki so v tem baru posneli videospot.

Boštjan Simčič, foto: Arhiv MHB

Kronološki razvoj zgodbe Mojo hišnega banda (MHB) je zajel vse etape dobrega ustvarjanja glasbe in to se po dveh letih delovanja skupine nedvomno pozna. Dneve in večere so pridno vadili in snemali, da je nastal material za band. Njihova glasba je zelo odprta, tako kot so njihove vaje. V skladbah MHB lahko slišite različne glasbene žanre, vse skupaj pa so poimenovali esperanto blues. Število članov v skupini je nedvomno nad slovenskim povprečjem. V skupini so **Beti Strgar** na vokalu in klaviaturah, **Sara Berdon** je back vokalistka, na kitarah so **Aleš Valentinčič**, **Peter Šavli** in **Simon Kovačič**, **Aleks Berdon** igra „debelostrunca", **Gal Furlan** je na tolkalih, **Robert Erzetič** na bobnih, **Boštjan Blažič** pa igra saksofon.

Ker v pogovoru, ki sledi ni prostora za vseh devet članov, so fantje dali prednost vokalistki Beti Strgar. Beti je glasbenica z velikim G-jem. Načrti o njeni glasbeni poti so drzni. Želi si namreč študirati glasbo v Londonu, trenutno pa se predaja skupini Mojo hišni bend.

MHB je mlada skupina izkušenih glasbenikov.

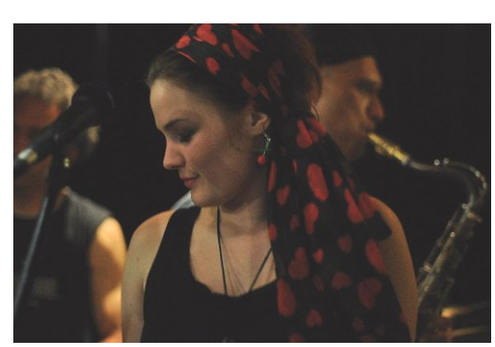

Frontmenka MHB Beti Strgar

Na začetku je bil dober ‚filing'

Hišni band je zanimiv pojav, verjetno ste prvi v Sloveniji?
To je res, glede na to, da imamo vaje v lokalu od našega basista in je Mojo Caffe ime lokalu, je bilo kar logično, da smo se poimenovali Mojo hišni band, ker se tam počutimo zelo doma.

Nekje sem prebral, da se je kar veliko glasbenikov srečevalo v tem lokalu?
Ja, to je tak prostor, kjer so glasbeniki igrali in improvizirali še preden je sploh nastal bend. Tam so se tudi dogajale različne stvari, povezane z glasbo. Dobila sta se dva s kitaro, prišel je še nekdo z orglicami in so začeli igrati in improvizirati. Potem pa je postalo vse bolj oblikovano, nastal je Mojo hišni band.

Esperanto blues je glasbena zvrst, ki jo igrate. Kakšna zvrst je to, kateri je najbolj podobna?
Težko rečem kateri, pri nas gre bolj za eno pot kako smo prišli do te zvrsti. Začeli smo z bluesom in vsi smo bili prepričani, da bomo nadaljevali v tej smeri. Pri nas je zanimivo, ker imamo enega kitarista, ki mu je bolj všeč jazz, drugemu so bolj všeč trdi toni, spet nekomu druga zvrst glasbe. Vsak član bedna da svoj pečat in nastane zanimiva in svojevrstna muzika. Ko smo jo hoteli primerjati s kakšno drugo in jo hoteli nekam uvrstiti, smo ugotovili, da je v naši glasbi veliko različnih zvrsti. Na našem koncertu lahko slišite vse, od ska do reggae glasbe. Igramo tudi pop, ampak ga preuredimo v našem stilu. Na koncu smo se odločili, da bomo igrali esperanto blues, ki bo združeval vse to. V vsaki glasbeni zvrsti se lahko z nekom primerjamo, kot celota pa težko.

MHB v elementu

Ste mlada skupina, sestavljena iz izkušenih glasbenikov. Kako se je pojavila želja, da ste se sploh zbrali in ustanovili skupino?
Ne vem, če bom znala pravilno odgovoriti, ampak skozi to igranje in improviziranje, ki sem ga že prej omenila je nastalo toliko dobrih pesmi, ki jih je bilo škoda zavreči. Te pesmi so preigravali, ko jih je zapustil vokalist pa so rabili so še pevko. Meni so idejo skupine in glasbo predstavili in mi je bila všeč. Potem smo postopoma hoteli igrati več, stvari so postajale bolj utečene, pesmi so zvenele bolje, zvok je bil bolj definiran... Tako smo v bend dobili še kongose in saksofone, pa še back vokalistko, da je muzika postala bolj polna. Na začetku je bil samo dober "filing" na vajah, ki se je razvijal, danes pa nas je nekam popeljal in lepo je igrati.

Še ena posebnost vašega bedna. Vaje so nedvomno atrakcija. Namreč, vadite v lokalu vašega basista in so odprte za javnost. Vsak lahko sliši vašo glasbo.
Lokal je značilen po tem, da ga obiščejo tudi dobri glasbeniki. Predvsem je to dobro za kritičen pogled na naše igranje. Na vajah je do nas večkrat prišel kdo, ki ga nismo poznali in je rekel, če lahko pri tej pesmi nekaj doda ali pa je imel kakšno pripombo ali komentar na pesem. Tako se je tudi naša glasba razvijala v bolj dovršeno smer. Če sam nekaj ustvarjaš, slišiš to drugače kot nekdo, ki ni neposredno udeležen pri pisanju glasbe. Pa tudi hitro dobiš vtis, katere pesmi so bolje sprejete, pa še bolj priden in delaven si na vajah, ker veš, da te nekdo posluša in ne boš preveč len (smeh). Na vsaki vaji daš maksimalno od sebe in tudi napredek je hitrejši in boljši.

Pripravljate nov material, nove pesmi. Kako pa je z izdajo albuma?
Z izdajo albuma so bile že kar velike dileme. Najprej smo mislili, da bo ta bend bolj kot en začasen projekt, tudi jaz sem bila s tem namenom povabljena. Material je bil pripravljen, vse bi izpeljali do neke zrele točke, na koncu bi bili še koncerti in predstavitev albuma in to bi bilo to. Ampak začeli smo pisati nov material, novo glasbo, začeli so se koncerti in je zmanjkal čas, da bi starejši material posneli. To poletje načrtujemo, da bomo še kaj posneli. Sedaj smo posneli eno pesem. Kadar se bomo lahko vsi dobili, bomo posneli ves material, da ne gre kaj v pozabo.

Za takšen bend kot ste vi, bi bilo smiselno, da bi album posneli v živo na kakšnem koncertu?
Jaz to vedno govorim. Jaz sem človek, ki ne mara perfekcije v glasbi oziroma strinjam se s tem, da mora biti red in da morajo biti stvari na mestu. Sem pa vsekakor mnenja, da je na koncertu "filing" totalno drugačen kot v studiu in če lahko kvalitetno posnameš koncert, je meni to milijon krat boljše, tudi če je kakšna nota malo zgrešena, je prisoten tisti pristen občutek med igranjem, ki ga v studiu nimaš.

Vsak član bedna da svoj pečat in nastane zanimiva in svojevrstna muzika. Ko smo jo hoteli primerjati s kakšno drugo in jo hoteli nekam uvrstiti, smo ugotovili, da je v naši glasbi veliko različnih zvrsti. Na koncu smo se odločili, da bomo igrali esperanto blues.

Simpatičnih 60 let

Malo čez 19. uro stopi Aleksij Jug na oder in zaskrbljeno vpraša, kako da ni elektrike… S tonskim mojstrom Sandijem Kokošarjem si izmenjata par besed, občinstvo pa je zmedeno, a kaj hitro ugotovi, da je to del scenarija, ki ga je humorno zasnoval Severin Drekonja. Člani Pihalnega orkestra Salonit Anhovo začnejo prihajati na vajo. Seveda se morajo najprej z vinom okrepčati in malo poklepetati. Maestro Radovan Kokošar ravno zavihti dirigentsko palico, ko zazvoni telefon. Jezno ukaže, naj se mobilni telefoni ugasnejo. Pričnejo s skladbo, ko ponovno zmoti glasno zvonjenje. Še bolj je jezen, a nazadnje ugotovi, da zvoni telefon prav njemu. Med vajo pa nenadoma vstopita dva člana v delovni opravi in z odbijačem v roki… Občinstvo v dvorani se smeji do solz…

Petra Paravan, foto: Tomaž Bavdaž

S takšnim uvodom se je 19. maja pričel jubilejni koncert ob 60. obletnici **Pihalnega orkestra Salonit Anhovo**. Po skeču, ki je nasmejal do zadnjega kotička polno dvorano Kulturnega doma Deskle, je nastopil **Nonet Brda**. **Aleksij Jug** se je znova pojavil na odru, tokrat kot povezovalec programa in napovedal »najboljši pihalni orkester«. Tedaj so godbeniki z dirigentom **Radovanom Kokošarjem** ponovno prišli na oder, tokrat v novih sivih uniformah ter poželi bučen aplavz. Sledile so skladbe za vse okuse: od klasike, popa, rocka pa do narodnozabavnih uspešnic in zimzelenih melodij. Slavnostna govorca sta bila župan občine Kanal ob Soči, **Andrej Maffi** in generalni direktor Salonit Anhovo, **Jože Funda**. Člani orkestra so prejeli Gallusove značke za večletno udejstvovanje na glasbenem področju in priznanja Bojana Adamiča za posebne dosežke. Predsednik sestava **Jernej Lovišček** se je zahvalil vsem zaslužnim s fotografijami orkestra v prvih uniformah. Nikakor ni pozabil na ustanovne člane, ki so: **Marija Gorjan, Milena Medveščck, Fortunat Poberaj, Jože Erzetič, Jože Žbogar, Jožko Simčič, Janko Grebenjak** in **Adriano Šuligoj**. Izpostavil je tudi posebne člane: **Julijan Čargo** igra bobne vse od ustanovitve, manjkal je le na prvem koncertu in zato je veliki zgled najmlajšim v godbi. **Ivan Marinič** igra od leta 1995, vendar je muzikant že celo življenje, saj je igral v godbi milice, operi in drugih profesionalnih sestavih, sedaj pa je pri 79 letih aktivni član anhovske in briške zasedbe. In ne nazadnje maestro Kokošar, ki je svetovno priznan strokovnjak, dirigent, skladatelj in aranžer. Več kot dvourni koncert se je zaključil v skupni pesmi Noneta Brda s solistom **Zmagom Lovišککom** in spremljavo pihalnega orkestra.

V tovarniški vajeniški šoli so na ponedeljek, 1. septembra 1952, potekali prvi sprejemni izpiti za vstop v godbo na pihala. Mladi kapelnik **Franc Žižmond** je še isti dan nadebudnim fantom in dekletom podal prvo razlago o glasbi. Novonastala godba s 37 člani, ki je spadala pod sekcijo DPD »Svoboda« Anhovo in si je nadela tudi takšno ime, je izvedla prvi samostojni koncert 17. septembra 1953. Mesec kasneje so se godbeniki odeli v nove uniforme. Ko je bil leta 1959 v Desklah zgrajen Delavski dom, so pridobili nove prostore za vaje. V domačem kraju in širši okolici so postali sestavni del kulturnega utripa s prvomajsko budnico, samostojnimi koncerti, nastopi na proslavah, kulturnih srečanjih gradbenih delavcev ter revijah pihalnih orkestrov.

Na koncertu ob 60-letnici so igrali vse od klasike, do popa, roka in narodnozabavnih uspešnic... in navdušili vse

Dirigentsko palico so v pihalnem orkestru zamenjali štirje mojstri: Franc Žižmond (1952-1977, 1982-1985), **Silvio Brosche** (1978-1981, 1988-1991)**, Oton Konjedic** (1986-1987) in **Radovan Kokošar** (od 1991). Leta 1977 je bil v Desklah ustanovljen oddelek za trobila in pihala Glasbenega centra Nova Gorica, ki je deloval do leta 1984.

Pihalni orkester se vsa leta trudi širiti svojo kulturo in utrjevati ugled kraja, občine Kanal in podjetja Salonit Anhovo. Gostoval je na raznih koncertih, festivalih in prireditvah doma in v tujini; v Italiji, po bivši Jugoslaviji, v Španiji, v Avstriji in na Hrvaškem. Orkester vsako leto v domačem kraju pripravi letni koncert, že 8 let pa poteka v Desklah mednarodno srečanje pihalnih orkestrov v zabavnem programu. V zadnjih letih si orkester med pomembnejše dosežke šteje priznanje Občine Kanal ob Soči leta 2000, zlato plaketo na tekmovanju zveze slovenskih godb v 4. težavnostni stopnji leta 2001 ter 3 srebrne plakete s tekmovanj zveze slovenskih godb v 3. težavnostni stopnji leta 2002, leta 2005 in leta 2011. Leta 2002 je orkester ob svoji 50. obletnici izdal svojo prvo zgoščenko in brošuro o delovanju orkestra skozi vseh 50 let. Istega leta je s TV Koper-Capodistria posnel tudi prispevek za oddajo Sledi na nacionalni televiziji. V jubilejnem letu bodo člani orkestra pripravili razstavo o zgodovini orkestra in nekaj promenadnih koncertov. Ker je bilo povpraševanje po slavnostnem koncertu izjemno veliko, pa nam obljubljajo, da bodo koncert ponovili.

Dirigent Radovan Kokošar

Glasba v avtu – obvezno!

Jernej Lovišček je zavezan glasbi ali bolje rečeno zvoku. Že vrsto let igra v Pihalnem orkestru Salonit Anhovo, zadnja leta pa se posveča zvoku glasbe, ki prihaja iz zvočnikov avtomobilov. Njegov hobi je tako postal vir dohodka, saj se preživlja z ozvočenji avtomobilov.

Petra Paravan, foto: Osebni arhiv

Jernej Lovišček: od godbe na pihala do avtoakustike

Razloži nam, kaj je avtoakustika?
En kup zvočnikov in vsega kar paše zraven, zapakirano v avtomobilu! Vse se vrti okrog glasbe in načina njene reprodukcije. Glasbo se posluša tako potiho kot naglas. In zato nas boste vedno našli v dveh skupinah: tisti malo bolj resni, z malo več kroma ter lučkami okrog ojačevalcev, smo bolj tihi, ostali pa prisegajo na prepih in decibele. EMMA (European mobile media asociation) se deli na: (SQ) Sound Quality - že samo ime pove, da je najpomembnejša kakovost instalacije in reprodukcije zvoka. Kot bi sedeli doma v dnevni sobi ali celo v studiu in poslušali vašega najbolj priljubljenega izvajalca. Pri (SPL)EMMA Sound Pressure League se vse vrti okrog številk, ki so decibeli. Avtomobil je prilagojen za drug ekstrem: predvajati glasbo čimbolj naglas. In ker naprava, ki meri glasnost, deluje na principu zračnega pritiska, so tekmovalci osredotočeni na subwooferje (nizkotonce), saj ti premaknejo največ zraka.

Kakšno funkcijo imaš v tej dejavnosti?
Začel sem kot tekmovalec in monter, pred petimi leti sem postal sodnik. Seveda, svojega izdelka ne morem soditi, da ne bo pomote (smeh), avtomatično sem prerazporejen. Nosilec licence me je spodbudil, da sem se spomladi odpravil na seminar v Nemčijo in postal "mednarodni glavni sodnik". To pomeni, da imam pravico in dolžnost izobraževati sodnike, tako tiste izkušene kot tudi tiste, ki bi si to šele želeli postat. Z letošnjim letom sem jaz tisti, ki pazi, da je vse po predpisih. Gladim spore med tekmovalci in sodniki v kolikor do njih pride. Pravico imam organizirati tako domače kot mednarodne tekme. Naša majhna Slovenija je na tem področju zelo uspešna in priznana. Vedno imamo samo enega glavnega sodnika, kot že rečeno sem trenutno to jaz in sem zavezan opravljati funkcijo še najmanj 2 leti. Na celemu svetu nas je skupno 90 sodnikov.

Kdaj se je avtoakustika razvila v Sloveniji? EMMA je v Sloveniji kot tudi drugod v Evropi začela delovati pred 12 leti po vzoru ameriške IASCA-e. V tem času se je iz povprečne organizacije razvila v največjo svoje branže. Tako je trenutno vključenih in tudi delujočih 32 držav iz vsega sveta. Navdušencev za avtoakustiko je nešteto, sorazmerno jih je veliko tudi pri nas. V zadnjih nekaj letih je sicer zanimanje malenkostno upadlo, vendar se po moji oceni situacija spet popravlja.

Kje se odvijajo tekmovanja?
Tekmovanja se odvijajo po celi Sloveniji, letos jih imamo 6 plus finale. Vsak tekmovalec lahko izpusti le eno tekmo, finalne nikakor ne sme, če se želi potegovati za naslov državnega prvaka. Običajno je finale tudi poseben dogodek za vse tekmovalce, tako da ga ne zamudijo (smeh). Letos organiziram finalno tekmo skupaj z našo ekipo v Novi Gorici, 1. septembra 2012, pred restavracijo in diskoteko Marco Polo. Obeta se kar pester program v stilu dobrih starih šovov izpred nekaj let, aktivno bodo lahko sodelovali tudi obiskovalci, zato vabljeni v čim večjem številu!

Kakšne uspehe si nanizal?
Težko bi izpostavil le enega ali dva, saj ima vsak svojo težo. Ko pogledam polico s pokali (sedaj že 3 leta ne tekmujem, načrtujem pa to ponovno v bližnji prihodnosti), mi srce bolj poskoči ob pokalčku, kjer sem prvič v precej močni konkurenci osvojil drugo mesto, kot pa ob velikanskem pokalu za drugo mesto na Južnoevropskem finalu. Izjemno sem vesel uspeha vsakega člana iz naše ekipe, predvsem punce **Suzane Drnovšček**, ki je v svoji kategoriji daleč nad konkurenco s precej manj konkurenčno instalacijo in opremo; lahko bi se celo kosala z višjimi kategorijami, kjer so zahteve mnogo višje. Letos je naš cilj evropski finale, kjer je tudi v njeni kategoriji konkurenca zelo ostra! Z **Andrejem Gorjancem**, ki je zelo zaslužen za kvalitetne montaže, sodelujeva že vrsto let in v tem času se je razvil v odličnega monterja. "Ustvarjava" še en avto za evropsko prvenstvo, v najvišji kategoriji "Expert unlimited". Za ta korak sva se odločila po tem, ko se je njegov avto na lanskem državnem finalu približal večkratnemu Evropskemu prvaku na vsega eno točko od skupnih 362 točk, vseh možnih pa je bilo takrat 375. Skupaj sva sproducirala že kar nekaj državnih prvakov. V posebno čast mi je bilo tudi soditi na lanskem Evropskem finalu, kjer je konkurenca zelo huda in številčna; v enem dnevu odsodiš toliko avtomobilov kot pri nas na 4 tekmah skupaj, potem pa te čaka še drugi dan (smeh). Na takšnih tekmovanjih se resnično vidi velikost Slovenije proti Evropi; pravzaprav pridejo tekmovalci iz vsega sveta, vendar se dogodek vseeno imenuje "Eurofinal". Velik uspeh mi je vsekakor tudi naziv, ki sem ga dobil spomladi v Nemčiji.

Za zaključek pa nam razkrij še načrte.
Moji načrti se prepletajo z vrhunsko avtoakustiko, pa tudi z bolj običajno, saj sem samostojni podjetnik in se ukvarjam z ozvočenji avtomobilov, stanovanj, lokalov in drugih javnih prostorov (pred kratkim sem k temu priključil še reklamni tisk).
Upam, da se bo v Sloveniji scena obdržala in bomo pridobili še novih tekmovalcev, kar je seveda dobro tudi za moj posel (smeh).
Za vstopne kategorije se je pravilnik nekoliko poenostavil, tako je bistveno lažje poskusiti in se s čarom tekmovanj tudi pobližje spoznati.
Stvari v organizaciji se stalno prilagajajo željam in potrebam trga, tako da nam ni potrebno skrbeti za prihodnost našega precej resnega hobija.

Nova knjižnica za branje in druženje

Ana Tinta, OŠ Deskle, foto: OŠ Deskle

Potrpežljivo čakanje se je izplačalo. Uredili smo večji prostor za našo novo knjižnico. Učenci smo si novo knjižnico prišli pogledat takoj, ko je bila (sicer neuradno) odprta in jo še pred odprtjem veselo obiskovali in uporabljali. Poleg knjižnega gradiva nam nudi tudi uporabo računalnikov, odmore preživljamo ob igranju družabnih iger, listanju revij in poslušanju glasbe. Skratka imamo se lepo.

Novo knjižnico, ki poleg branja omogoča tudi druženje, smo odprli 27. marca.

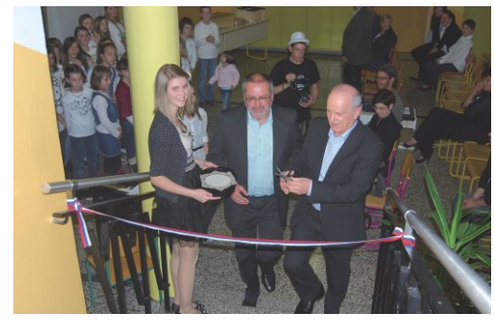

Na Evropski vasi smo predstavili Estonijo

Ana Tinta, OŠ Deskle, foto: OŠ Deskle

Novogoriški Bevkov trg se je 9. maja, na Dan Evrope, spremenil v Evropo v malem, kjer je potekala zaključna prireditev Evropske vasi.

Na Bevkovem trgu je bilo tako poleg stojnic, ki so predstavljale različne
države, članice EU, in so jih pripravili otroci regijskih osnovnih šol, moč obiskati tudi
stojnice učencev italijanskih šol s slovenskim in z italijanskim učnim jezikom.
Osnovna šola Deskle je v projekt vključena že 7. leto zapored. Letos smo predstavili Estonijo, majhno baltsko obmorsko državo.
Cilj Evropske vasi je bolje spoznati vse članice Evropske unije, se seznaniti z njihovo kulturo, običaji, navadami, posebnostmi in proučevati njihov način življenja.

Obiskali so nas Marsovci

Urška Krumpak, Urška Marušič in Neža Murovec, 3. a OŠ Deskle, foto: OŠ Deskle

Pravljica govori o treh Marsovčkih, ki so se znašli na Zemlji in nekoliko spoznali življenje na njej. Zdelo se jim je zanimivo, vendar so si kljub temu želeli spet domov k staršem. Otroci so jim pomagali s pomočjo čarovnikov Vseveda in Vsevida.
Na predstavo smo se dolgo pripravljali. Najprej smo izbrali pravljico, razdelili vloge in se naučili besedilo. Nekaj časa smo vadili le igro po vlogah, nato smo dodali še gibanje, glasbo in se oblekli v kostume. Oblikovali smo tudi sceno. Končno smo bili pripravljeni na nastop. V sredo, 23. maja, smo jo zaigrali upokojencem, prvošolcem, drugošolcem in četrtošolcem. V večernem času smo se predstavili še našim staršem. V četrtek, 24. maja, pa smo predstavo zaigrali še vrtčevskim otrokom.

Učenci 3. a razreda Osnovne šole Deskle smo pod mentorstvom razredničarke Dolores Žnidarčič odigrali predstavo Obiskali so nas Marsovci.

Nekaj je v zraku …

Mojca Petelin, foto: OŠ Deskle

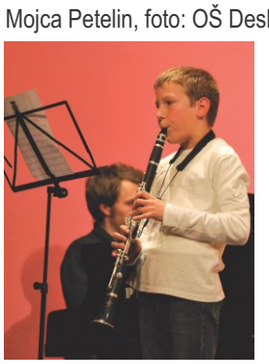

V Kulturnem domu v Desklah je naša šola 24. aprila organizirala pomladni koncert.

"Sleherni glas se tišine dotika,
pesem le stežka prihaja z jezika.
Pesem nastane tako,
da jezik v ustih poljubi nebo."
(Boris A. Novak)

Nekaj je bilo v zraku. Je bila to pomlad, ljubezen, pesem?
Med obiskovalce pomladnega koncerta smo v torek, 24. 4., poslali pesem. Z njo niso skoparili niti najmlajši iz vrtca niti otroški in mladinski pevski zbor. Devetošolci smo pripravili bogat srečelov.

Atletski mnogoboj za športni dan

V torek, 29. maja, smo na Osnovni šoli Deskle izvedli še zadnji letošnji športni dan, kjer so se učenci od 5. do 9. razreda pomerili v atletskem mnogoboju.

Mojca Petelin, foto: OŠ Deskle

Zmagovalci atletskega mnogoboja

Atletski mnogoboj je zajemal naslednje discipline: skok v daljino, skok v višino, tek na 60m, kros, met vortexa, suvanje krogle.
Tekaški del mnogoboja smo letos s soglasjem občinske uprave in prisotnostjo redarja izvedli kar po cesti, saj je bila trim steza mokra in precej zaraščena. V dvorani in na zunanjem igrišču pa so se učenci merili v ostalih disciplinah.
Poškodovani učenci so pomagali kot merilci, učitelji pa so pridno izpolnjevali obrazce z rezultati učencev. Med čakanjem na rezultate so se najboljši učenci pomerili še v »beep testu«, da smo dobili »Najvzdržljivejšega učenca/-ko na šoli". To sta postala **Tim Roglič** iz 5. a in **Lea Štendler** iz 6. a.
Sledila je še podelitev diplom in praktičnih nagrad in zahvala sponzorjem, ki so nam velikodušno priskočili na pomoč. (Ti so bili: Zavarovalnica Triglav, Salonit Anhovo, Mobitel, Simobil, NLB, NKBM, HIT, Magma-X.)

Dvakrat zlato na medobčinskem prvenstvu v atletiki

V ponedeljek, 7. maja, se je v Novi Gorici odvijalo Medobčinsko prvenstvo v atletiki za učence od 6. do 9. razreda osnovnih šol, na katerem so sodelovali tudi učenci deksljanske šole in se odlično odrezali.
Učenci Osnovne šole Deskle so odnesli dve zlati medalji. Naši učenki **Lea Štendler** in **Tjaša Filej** sta bili najhitrejši tekačici na 600 in 300 metrov. **Eva Gabrijelčič** je bila srebrna v skoku v daljino, **Tine Feltrin** pa je bil bronast. Tretje mesto je dosegel tudi **Mark Marinič**, vendar v teku na 60 metrov. V teku na 1000 metrov pa je bil **Žan Ninin** četrti.

Tudi na **področnem ekipnem tekmovanju v atletiki**, ki je bilo 14. maja v Novi Gorici, so naši učenci ponovno dosegali odlična mesta. **Tjaša Filej** iz 7.a je bila v teku na 300 metrov prva s časom 48,02; **Aljaž Maffi** iz 9.a je bil tretji v teku na 1000 metrov s časom 3,01,06, četrti mesti pa sta dosegli **Eva Gabrijelčič** iz 7.a, ki je v daljino skočila 4,13m in **Lara Marušič** iz 8.a, ki je vortex vrgla 44,94m.

Na začetku je bilo zafrknjeno

V soboto, 26. maja, so bile na Osnovni šoli Kanal organizirane delavnice - ustvarjalnice za nadarjene. Poleg mladih umetnikov, fotografov, novinarjev, igralcev… so na šoli potekale tudi športne igre upokojencev. Ta dan smo podčrtali medgeneracijsko druženje in sodelovanje.

Luka Bajič Kralj, Luka Kralj, 8. b OŠ Kanal, novinarska ustvarjalnica, foto: Luka Bajič Kralj

Organizirane so bile dramska, fotografska, tehniška, novinarska ter eko delavnica in delavnica, kjer so ustvarjali s peskom. Pri slednji je sodelovalo osem učencev ter učiteljica **Andreja Krpan** in umetnica **Stanka Golob**. Slikali so z različnimi vzorci in debelinami peska. Stanka Golob nam je povedala, da se s slikanjem s peskom ukvarja že 20 let ter da pri ustvarjanju uporablja 60 različnih vrst iz 7 različnih debelin. Pesek pripravi sama, nabere ga ob rekah po vsej Sloveniji, sama pa pravi, da točno ve, iz katerega konca je posamezen vzorec. Pri tem ji je najbolj všeč, da lahko s peskom prikaže tudi globino in dolžino. Povedala je: »O slabih stvareh niti ne razmišljam. In vse bi naredila, da bi lahko ustvarjala.«

Videti je bilo, da se učenci zelo zabavajo, **Janja Bizjak** nam je povedala, kaj ji je najbolj všeč: »Ko posipaš in potem vidiš kaj rata.«

Učenci so bili zelo zaposleni, saj se jim »mekol« lepilo ni smelo posušiti. Vseeno pa smo izvedeli, za njihove težave pri delu. Maji in Larisi se je po platnu razlilo »mekol« lepilo, Ana in Janja pa sta nanesli predebelo plast peska. Na koncu so ob pomoči mentoric težave uspešno odpravili.

Stanka Golob pomaga učencem

Slikanje s peskom ni enostavno

Kako slikanje s peskom sploh poteka, nam je razložila učiteljica **Andreja Krpan**: »Platno najprej impregniramo, da se bo pesek bolj prilepil. Potem narišemo skico motiva. Pesek nanašamo po plasteh. Najprej nanesemo »mekol« do robov in posujemo pesek. Pri delu smo previdni, saj popravkov ni. Nato pesek otresemo in ponovimo postopek pri drugih plasteh. Pazimo, da plasti nista skupaj. Z različno debelino peska prikažeš globino in oddaljenost. Ko se posuši še prelakiramo, da je bolj obstojno.«

Bodoče filmske zvezde

V soboto, 26. maja, so na Osnovni šoli Kanal zaživele ustvarjalnice. Učenci so se lahko med drugim odločili tudi za dramski krožek. Prijavilo se je devet učencev, ki so se izkazali za prave igralske talente.

Klementina in Neža Medvešček, 9. r. OŠ Kanal, novinarska ustvarjalnica, foto: Klementina Medvešček

V dramski delavnici so udeleženci na podlagi mentoričinega osnutka pripravili predstavo o šoli in družini nekoč in danes. Predstava temelji na literarnem delu F. S. Finžgarja. Igra prikazuje razlike med življenjem otrok v preteklosti in sedanjosti, in sicer na zelo humoren način. Igra je sestavljena iz dveh delov. V prvem delu govori o Finžgarjevem otroštvu, drugi del pa niza prizore iz današnjega življenja v družini in tako prikaže še večje razlike med obema obdobjema. Ena glavnih vlog pripada trenutno najbolj aktualni igralski zvezdi OŠ Kanal, sedmošolcu **Eriku Bratini**.

Igralce smo povprašali, kaj menijo o delavnici: »Delo v skupini nam je bilo zelo všeč, veliko bolje, kot bi delali sami. V skupini smo si najprej razdelili vloge, prebrali besedilo in nato poskušali igro tudi odigrati.« Povedali so nam tudi, da bodo igro uporabili tudi na kakšni prireditvi.

»Učenci so nadarjeni, vse pa je odvisno od njihove želje in vloženega dela. Mogoče pa je, da se bo iz katerega od njih razvila bodoča filmska zvezda,« nam je povedala mentorica in učiteljica **Suzana Kavčič**. Seveda vsem sodelujočim želimo čim več uspeha na njihovi poklicni poti.

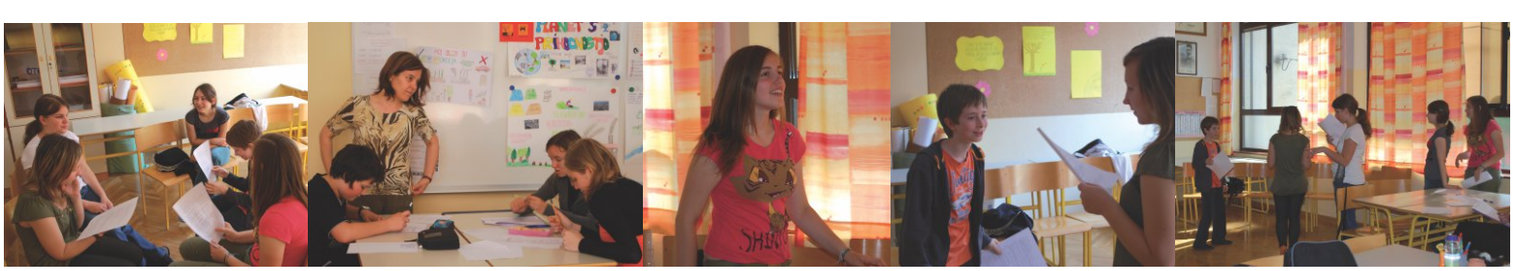

Zdrav duh Kanala

V Kanalu so 26. maja za zdravo obarvan konec tedna poskrbeli ekološki kmetovalci in ustvarjalci. Svoje izdelke so od 8h do 13h razstavljali in ponujali na živahni tržnici.

Laura Skrt, Nika Cvetrežnik, Ana Medvešček, novinarska ustvarjalnica OŠ Kanal, foto: Nika Cvetrežnik

Eko delavnica

Župan naše občine, **Andrej Maffi,** je povedal: "Tržnica je poleg prodaje domače hrane namenjena tudi druženju občanov.«

Na kanalski tržnici je bilo kar sedem stojnic ekoloških kmetij in tri, ki so ponujale izdelke iz naravnih materialov. Vsi prodajalci so se za prodajo svojih izdelkov zelo potrudili in za njihovo izdelavo porabili veliko časa.
Organizatorki, **Nika Testen** in **Nataša Bucik Ozebek** sta nam povedali, da eko dnevi potekajo v sodelovanju s tolminskimi pridelovalci, ustvarjalci in domačini. Sprehodili smo se od stojnice do stojnice, ter prodajalce povprašali po njihovih izdelkih, pridelavi in kakovosti.
Vlado Trebše se s pletenjem košar iz vrbovih šib ukvarja že zelo dolgo, **Bernarda Leban** pa prideluje razne vrste sirov, ter druge mlečne izdelke. S podobnim delom se ukvarja še nekaj prodajalcev, ki so na stojnicah ponujali razna doma pridelana živila.
Na tržnici je potekala tudi eko delavnica OŠ Kanal pod mentorstvom učiteljice **Metode Čobal**. Tam so izdelovali ovčke iz naravne ovčje volne, bombažne nitke, papirja in usnja.
Učenka **Tadeja Brezavšček**, ki je bila ena izmed udeležencev delavnice, nam je tako povedala: »V to delavnico sem se prijavila, ker imam zelo rada ovčke in druge živali.«
Vsi upamo, da se bo tržnica obdržala in v poletnem času ter v prihodnje delovala vsaj dvakrat mesečno.

Kako izdelaš ovčko iz volne

Pisateljica Desa Muck na obisku na OŠ Kanal

Našo šolo je 3. maja obiskala znana slovenska pisateljica in igralka Desa Muck, da bi podelila priznanja učencem, ki so osvojili bralno značko in se z nami pobližje spoznala. Njen obisk smo vsi nestrpno pričakovali in zanj potrebovali tudi veliko priprav.

Ana Medvešček, Nikita Bucik, Lara Humar in Radojka Stojanović, učenke izbirnega predmeta literarni klub, foto: OŠ Kanal

Desa Muck ima posluh za humor

Učenke izbirnega predmeta literarni klub ter ostali učenci šole smo pričeli z branjem pisateljičinih knjig ter spoznavanjem njenega življenja in dela.

Ob tem smo se veliko pogovarjali in izvedeli marsikaj novega. Učenke literarnega kluba smo bile zadolžene, da bomo povezovale prireditev ob njenem obisku. Skupaj z učiteljico **Cigojevo** smo pripravile vezni tekst ter sezname učencev, ki so osvojili bralno značko iz slovenskega, angleškega in italijanskega jezika. Priznanja je prejelo kar 236 učencev. Pridno smo začele vaditi pri vsaki uri literarnega kluba.
Naša šola je poskrbela, da je bilo pred prihodom pisateljice vse popolno. V ta namen smo učenci ter učitelji v šolski avli pripravili razstavo o pisateljici in njenih delih.
Na dan prireditve smo bili vsi zbrani v novi večnamenski dvorani. Ko je pisateljica prišla, se je podelitev začela. Pri učenkah, ki smo prireditev vodile, je bila prisotna tudi trema. Učenke literarnega kluba smo začele s predstavitvijo pisateljičinega življenja in njenih del, skupaj z **Deso Muck** nadaljevale s podelitvijo priznanj in ji za konec predale besedo. Njen nastop se nam je zdel doživet in zanimiv, ob njem pa smo se vsi lahko nasmejali. V zahvalo za njen obisk smo jo obdarili, ona pa je podpisala nekaj knjig naše šolske knjižnice.
Vesele smo, da smo bile deležne te prijetne izkušnje. Menimo, da je zelo zanimivo in spodbudno, če nas ob podelitvi priznanj za bralno značko obišče kakšen mladinski pisatelj ali pisateljica.

Mokra proga in vratolomne vožnje

Letošnja že deveta zaporedna tekma Downhill Avče je postregla z vremenskimi razmerami kakršne smo bili vajeni prva leta tega tekmovanja. V soboto je bilo še dokaj prizanesljivo, a so zaradi tega imeli tekmovalci na progi še toliko več težav.

Miha Jakopič, ŠKTD Avče, foto: ŠKTD Avče

Ilova zemlja se je v soboto popoldan začela sušiti in je zato postala zelo lepljiva, kar pa je za tekmovalce pomenilo veliko težavo, saj se kolesa zaradi tega niso vrtela in tako je marsikateri od njih skozi cilj kolo prinesel, ne pa pripeljal. V nedeljo je deževalo skozi celotno tekmovanje, kar za tekmovalce ni bilo tako slabo, nekoliko manj pa so bili dežja veseli gledalci. Težavne razmere so botrovale, da se je tekme udeležilo nekoliko manj tekmovalcev kot pretekla leta. Tudi gledalcev je bilo precej manj kot pretekla leta, so pa ti videli veliko vratolomnih voženj in padcev, ki pa so se na srečo končali brez poškodb.

Med elito je zmago domov odnesel **Nejc Rutar** (Rajd Trek/Unior Tools Team), drugi je bil njegov klubski kolega **Žiga Pandur**, tretji pa **Miran Vauh** (Črn Trn GT). Odlično pa so se odrezali tudi tekmovalci ŠKTD Avče. **Andrej Markič** je v kategoriji elite zasedel deseto mesto, v kategoriji master je **Mitja Madon** zasedel prvo, **Urban Švab** pa drugo mesto. Med mlajšimi mladinci je bil **Miha Ivančič** tretji, pri amaterjih pa sta **Klemen Kuk** in **Matjaž Skok** zasedla drugo in tretje mesto.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki so na bilo kakšen način pripomogli k izvedbi te prireditve!

Padci so se končali brez poškodb

Deskljanske twirlerke spet srebrne

Od petka, 20. aprila, do nedelje, 22. aprila, se je v Ljutomeru odvijalo 16. Državno prvenstvo Slovenije v twirlingu. Naše twirlerke so trdo delo pretekle sezone predstavile s 33 nastopi in zasedle skupno 2. mesto v konkurenci 18 klubov. Tekmovanje je organizirala Twirling zveza Slovenije v soorganizaciji klubov iz Ljutomera in Sv. Jurija ob Ščavnici. Sodili so sodniki iz Nizozemske, Španije in Francije.

Športni Twirling klub Deskle, foto: ŠTK Deskle

Skupine v kategoriji C team mlajši junior in A team junior sta zasedli prvo mesto, v kategorijah C team junior, B team junior in B team senior drugo mesto, v A team senior pa tretje mesto. Na prvo stopničko so stopile **Tina Kogoj** v kategoriji B solo senior, **Teja Blažič** in **Neža Jeklin** v kategoriji C solo pari junior ter **Tadeja Kralj** in **Teja Gustinčič** v kategoriji B solo pari junior. Drugo mesto so osvojile **Mojca Stanič** in **Lara Marušič** v kategoriji B freestyle pari junior, **Danijela Pavlica** in **Monika Mauri** v B freestyle pari senior ter **Veronika Koncut** in **Neža Medveščček** v A freestyle pari junior. Bron so nam prinesle **Maja Laščak** in **Aneja Šuligoj** v kategoriji C solo pari junior, **Nika Groselj** in **Mateja Mavrič** v B freestyle pari junior in **Ana Kašček** v A freestyle senior.

Skupno drugo mesto so osvojile s 33 nastopi

Tekmovalkam čestitamo za odlične nastope in dosežene rezultate, pohvala gre pa tudi vsem našim navijačem, ki so s športnim navijanjem spodbujali naše tekmovalke! Zahvaljujemo se naši občini, ki nas je finančno podprla in ostalim, ki so nam udeležbo na tekmovanju omogočili!

Medalje tudi v namiznem tenisu

Lea Širok, foto: Bruno Bizjak

Konec aprila je bilo na Jesenicah državno prvenstvo rekreativcev in veteranov v namiznem tenisu.

Zdenko Čargo iz Ročinja je v svoji kategoriji postal državni podprvak v dvojicah (2. mesto). Pred tem je osvojil tudi 3. mesto v dvojicah v tako imenovani ˝jakostni lestvici˝ (zbir 7. turnirjev). Vzporedno s tem je potekala še regionalna liga Severne Primorske. Tudi tukaj je dosegel lep uspeh. Prvo mesto je osvojila Gorica 1, za katero je igral tudi **Karlo Bajt** iz Avč.

Na državnem prvenstvu
rekreativcev in veteranov
v namiznem tenisu,
ki je bilo konec aprila na Jesenicah,
je Zdenko Čargo iz Ročinja
osvojil drugo mesto v dvojicah.

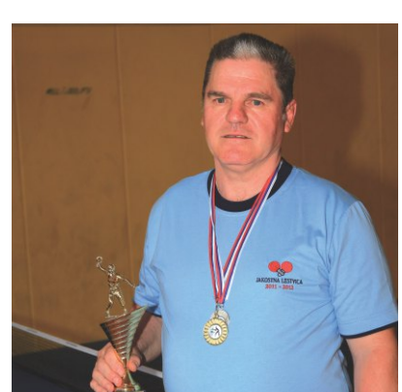

Odbojkarska žoga v Kanalu v vseh treh barvah

Prva ekipa in kadetska Salonita sta osvojili 3. mesto v državnem prvenstvu. Mladinci se lahko pohvalijo z odličnim 2. mestom. Mladi odbojkarji Salonita pa so zasluženo ubranili naslov državnih prvakov v kategoriji starejših dečkov.

Boštjan Simčič, foto: Borut Jurca

Ponovno med najboljšimi v državi

Odbojkarji ekipe Salonit Anhovo so v tretji tekmi boja za tretje mesto premagali Astec Triglav in tako osvojili tretje mesto v državnem odbojkarskem prvenstvu. Zmaga in osvojitev naslova sta bila toliko slajša, saj je Salonit, po lanski neuspešni sezoni, zopet postavila med boljše ekipe v državi.
Marsikdo je mislil, da bo Salonit Gorenjce odpravili po dveh tekmah, a so se varovanci **Tineta Sattlerja** žilavo borili. Tudi v tretji tekmi so še kazali zobe. Ampak igralci Salonita so ostali zbrani, motivirani in z rezultatom 3:0 premagali Gorenjce ter s skupnim izidom 2:1 v zmagah osvojili tretje mesto v državnem prvenstvu. Z osvojenim rezultatom je zadovoljen tudi trener Salonita **Andrej Urnaut:** »Fantje so pokazali pravo moč in mislim, da smo zasluženo osvojili tretje mesto čeprav ni bilo tako lahko. Smo zadovoljni. Dosti mladih igralcev smo pripeljali na do določenega nivoja in si ustvarili dobro bazo za nadaljevanje, da bo ekipa drugo leto še boljša. Salonit se je z dobrim napadom in blokom uspešno upiral gostujoči ekipi. Tudi manjša poškodba kapetana Salonita **Andreja Kovačiča** ni vplivala na igro. Večji del tekme so vodili Kanalci, prav tako so znali izkoristiti slabe trenutke gostujoče ekipe. Kapetan Kovačič je povedal: »Na igrišču smo pustili srce in z motivirano igro skozi celotno sezono zasluženo osvojili tretje mesto«.
Celotno sezono in končno osvojeno tretje mesto pa je tako komentiral športni direktor Salonita **Miloš Grilanc:** »Pred začetkom sezone smo si zastavili cilj uvrstitev med štiri najboljše v pokalu in državnem prvenstvu. Žal, smo v finalu pokala naleteli na ACH Volley. Kar se pa tiče državnega prvenstva, smo odlično odigrali v modri skupini in se zavihteli na drugo mesto. S tem so se določena pričakovanja dvignila. Ekipa Calcit Volleyball je v polfinalnih tekmah igrala bolje in tako do se oni uvrstili v finale. Mi smo pa profesionalno odigrali tekme za tretje mesto in si tako izborili tako želen bron.
Dobro so se odrezale tudi mlajše selekcije kanalske odbojkarske šole. Mladinska ekipa pod vodstvom **Leona Schillinga** je v sezoni 2011/12 osvojila odlično drugo mesto v mladinskem državnem prvenstvu. Ekipa kadetov se je z borbeno igro uvrstila na končno 3. mesto v kadetskem DP. Športna dvorana pri osnovni šoli v Miklavžu na Dravskem polju pa je v soboto 19. maja gostila najboljša štiri moštva letošnjega državnega odbojkarskega prvenstva starejših dečkov (U-15). Kanalci so se v prvem polfinalu premagali domačine iz Hoč z rezultatom 2:1.
V napetem finalnem obračunu sta se srečali ekipi Go Volley iz Nove Gorice in Salonit Anhovo. Kanalci so po izjemnem preobratu v drugem nizu - ekipa Go Volley vodila že z 20:24 - v napeti končnici slavili z rezultatom 27:25. V naslednjih dveh setih pa so mladi Kanalci potrdili primat v Sloveniji in na koncu zasluženi slavili z rezultatom 3:1. Salonit Anhovo je zasluženo ubranil naslov državnih prvakov v kategoriji starejših dečkov. Naslov za najboljšega blokerja je pripadel **Gašperju Makoriču**, za najboljšega igralca zaključnega turnirja pa je bil izbran **Jure Okroglič**. Čestitke gredo tudi trenerju **Ivanu Markiču** in njegovi pomočnici **Meti Okroglič**. Odbojkarji Salonita so naredili to, kar so navijači pričakovali. Izpolnili so cilje kluba in kanalska športna dvorana je zopet zaživela. Za novo sezono upamo, da bo klub cilje postavil višje, vsekakor pa si želimo dobrih odbojkarskih tekem v Kanalu.

Šah v naši občini se znova prebuja

Tekst in foto: Robert Čebron

Bodoči šahovski mojstri

Šah je v naši občini že od nekdaj pritegnil veliko mladih. Nekateri med njimi so nosilci laskavih naslovov. Tako se lahko pohvalimo z domačini: velemojstrico Jano Krivec ter mednarodnima mojstroma Aljošo in Kiti Grosar. Na osnovni šoli Deskle pa je 19. maja potekalo prvo šahovsko prvenstvo osnovnošolcev Severne Primorske, na katerem je nastopilo kar 40 mladih šahovskih navdušencev.

Na OŠ Deskle že vrsto let poteka šahovski krožek pod mentorstvom **Borisa Kogoja**, katerega z veseljem obiskuje kar nekaj učencev. V zadnjih letih se je zanimanje za šah povečalo, saj je kar nekaj učencev OŠ Deskle osvojilo vidne dosežke. Da bi se zanimanje učencev za šah v naši občini še povečalo, nagradilo njihov trud ter tudi kot spodbuda za prihodnost, se je že večkrat razmišljalo o organiziranju šahovskega tekmovanja. Zato smo zelo ponosni, da je v soboto 19. maja 2012 na OŠ Deskle potekalo 1. Šahovsko prvenstvo osnovnošolcev severne Primorske. Nastopilo je kar 40 tekmovalcev in tekmovalk. Tekmovanje v šahu je potekalo po švicarskem sistemu 7 kol po pravilih za pospešeni šah. Tekmovalke in tekmovalci so igrali v dveh starostnih skupinah: mlajša (do 9 let) in starejša (do 15 let). Iz naše občine je nastopilo 10 tekmovalk in tekmovalcev. Naziv najboljšega šahista občine Kanal ob Soči je osvojil **Anej Ninin** iz OŠ Deskle, naziv najboljše šahistke pa je osvojila **Asja Čebron** iz OŠ Deskle. Asja Čebron, **Neža Kogoj** in Anej Ninin so tudi člani šahovskega kluba Nova Gorica ter registrirani tekmovalci šahovske zveze Slovenije. Tekmovanje je popestrila tudi šahovska simultanka, ki jo je izvajala mednarodna mojstrica **Kiti Grosar**. Organizator turnirja Boris Kogoj se zahvaljuje obema sodnikoma **Aljoši** in **Gariju Grosarju** za brezhibno opravljeno sojenje, Kiti Grosar za simultanko, posebna zahvala gre ravnatelju OŠ Deskle **Vojku Simčiču**, za razumevanje in posluh, ter da je omogočil izvedbo šahovskega mladinskega turnirja. Uspešno izvedeno tekmovanje s pozitivnim odzivom in veliko udeležbo je dokaz, da smo krmarili v pravo smer. Ker si v prihodnosti želimo, da bi tovrstno tekmovanje v naši občini postalo tradicionalno in da šah v naši dolini ne bi zamrl, ampak da bi »imel mlade«, si prizadevamo, da bi ga razširili. S tem bi omogočili, da se ga udeležijo tudi mladi šahisti iz cele Slovenije. Tako bi tekmovanje dvignili na višji nivo in ponesli ime naše občine tudi med šahovske privržence širom Slovenije.

V starejši skupini so v konkurenci fantov osvojili:
1. mesto: Markočič Tine iz OŠ Šempeter
2. mesto: Vasiljevič Jan OŠ Tolmin,
3. mesto: Feltrin Kris OŠ Šempeter

V starejši skupini so v konkurenci deklic osvojili:
1. mesto: Markočič Špela iz OŠ Šempeter
2. mesto: Japič Sabina iz OŠ Šempeter
3. mesto: Pegan Maja iz OŠ Frana Erjavca

V mlajši skupini so v konkurenci fantov osvojili:
1. mesto: Batič Lan iz POŠ Ledine
2. mesto: Perat Žan iz POŠ Ledine,
3. mesto: Medvešček Tadej POŠ Ledine

V mlajši skupini so v konkurenci deklic osvojili:
1. mesto: Čebron Asja iz OŠ Deskle
2. mesto: Kogoj Neža iz OŠ Deskle
3. mesto: Reja Maša iz OŠ Dobrovo

Šah kot ga pozna Kiti Grosar

"Jaz vedno črpam svoje potenciale iz šaha ampak življenje je veliko več kot šah. Smisel življenje je v ljubezni, najprej pa moraš spoznati samega sebe," pravi šahistka.

Boštjan Simčič, foto: Osebni arhiv Kiti Grosar

Mednarodna šahovska mojstrica Kiti Grosar je nedvomno bila in še vedno je najboljša slovenska šahistka. V dvajsetih letih igranja šaha je dosegla vse, kar se je dalo doseči. No, dosegla je sanje marsikaterega šahista in šahistke. Predstavljala je državo na prvi šahovnici na šahovski olimpijadi, bila je mladinska prvakinja Jugoslavije, trikrat je bila državna prvakinja, med šahisti do 20 let je bila 4. na svetu in 5. na svetu do 16 let, uvrstila se je med deset najboljših na svetu.
Kiti šaha ne igra še deset let ampak svojega znanja ne skriva v kakšnem temnem kotičku. Predaja ga osemletni **Asji Čebron** iz Deskel, piše knjigo in različne članke. Pravi, da je v življenju izkusila marsikaj, sedaj pa je tudi zanjo napočil čas umirjenosti.

Nekje si zapisala, da je šah najboljša prispodoba za življenje, je še vedno tako?
Da, šah je ena taka mala prispodoba za življenje. Življenje je na nek način boj in tudi če si včasih ne priznamo da je. V življenju se stalno dogaja boj med dobrim in slabim, izmenjujeta se noč in dan, tema in svetloba. Tako da šah je lepa prispodoba za to naše čudežno življenje.

Že prej sem rekel nekdanja šahistka ampak, če se ustaviva pri tvoji šahovski poti. Kdo te je navdušil za šah?
Šah je bil prisoten v družini in del naših življenj. Nono, tata, vsi so vedno igrali šah. Tako sem se ga avtomatično naučila. To je enako, kot če v družini vsi šivajo, znaš šivati tudi ti. Potem sem začela tekmovati, očitno sem bila talentirana in mi je šlo. Seveda sem v tem uživala. Na tekmovanja imam zelo lepe spomine, dosti se je potovalo, družili smo se z inteligentnimi ljudmi in tako sem spoznala več in si širila obzorja. Šah je priporočljiv za vse mlade, igra izuri mentalne sposobnosti, izboljša koncentracijo in veliko pripomore k temu, da postaneš boljši človek.

Prišel je čas, ko si šah postavila na stranski tir. Si dosegla se, kar se je dalo doseči?
Šah sem igrala dvajset let. Takrat je bilo življenje zelo intenzivno in naporno. Bil je študij, šah, obveznosti, druženje, tudi zabavali smo se, živeli smo sto na uro. Zelo sem imela rada življenje in potem po dvajsetih letih je pač napočil trenutek, ko si človek zaželi malo spremembe, nekaj drugačnega. Šah sem pustila in začela drugo življenje, predvsem sem se hotela naučiti drugih stvari. Šaha ne igram že deset let, ga pa poučujem. Tako da znanje predajam naprej. Lepo je ko vidiš, da obrodi sadove in deluje na drugih. To je lep občutek.

Koga vse pa poučuješ?
Poučujem osemletno dekle iz Deskel, kjer sem tudi jaz bila doma prvih pet let mojega življenja. Asja je zelo talentirana in simpatična punca in zelo sem presenečena, kako lepo napreduje in kako pravilno igra šah za osemletno dekle. Poučujem še dva fanta, ampak to je še v dogovorih in nastajanju. Predvsem se posvečam Asji.

Šaha nisi opustila in greš novim izzivom naproti. V Desklah je 19. maja potekalo prvo šahovsko prvenstvo osnovnošolcev Severne Primorske, na katerem je nastopilo kar 40 mladih šahovskih navdušencev in tam si ti igrala simultanko.
Bila sem na tem tekmovanju tudi zato, da sem bila v oporo Asji. Odigrala sem tudi simultanko, ki jo hkrati odigraš z več igralci. Zanimivo, kako igranje šah in s tem življenje, vzbudi v tebi nek izziv, da se moraš za nekaj potruditi in povleče iz tebe določene potenciale in energijo, za katere nisi niti vedel, da jih imaš. Vedno črpam svoje potenciale iz šaha, ampak življenje je veliko več kot šah. Smisel življenja je v ljubezni, vendar moraš najprej spoznati samega sebe.

Kiti Grosar: šah je ena mala prispodoba za življenje

Verjamem, da si v dvajsetih letih igranja šaha marsikaj izkusila. Bi izpostavila kakšen dogodek, ki se ga še vedno rada spominjaš?
Ja, jaz sem bolj pristaš sedanjosti. Preteklost je minila. Lepo je ohranjati lepe spomine, vendar preteklosti ni več, prihodnosti pa še ni, zato bodimo in živimo zdaj. Živimo ta trenutek in bomo srečni.

Rekla si, da si po šahu začela spoznavati in učiti nove stvari.
Začela sem delati in bila v nekakšni šoli življenja. Hotela sem se sama postaviti na noge. Sem borka in to je moja dobra lastnost. Na primer, šla sem v Indijo iskat odgovore, iskala sem resnico, preučevala sem vse, kar se da (*smeh*). Živela sem na polno. Zdaj sem v obdobju umirjenosti. Prišla sem domov, ker sem veliko potovala, se selila in veliko delala. Zdaj pišem knjigo in razne članke. To je bila tudi moja želja. Biti v miru in se umakniti od življenja, da lahko potem pišeš, daš svoje občutke na papir.

Rekla si, da pišeš knjigo. Kakšna knjiga bo to?
Verjamem v pravljice. Zame so pravljice »resnične« in verjamem v takšne mistične stvari. Tudi moja knjiga bo pravljica, ki pa je resnična. Je zgodba o dobrih stvareh. Dobro v pravljicah vedno zmaga in enako je v življenju.

Odigraš še kakšno šahovsko partijo, tako za sprostitev?
Lepo je, ker se skozi poučevanje vrnejo občutki, ko sem šah še igrala. Kot pa sem že povedala, sem borec in šaha ne igram za sprostitev. Grem do konca: ali tekmujem ali nič (*smeh*), grem na vse ali nič.

V življenju se stalno dogaja boj med dobrim in slabim, izmenjujeta se noč in dan, tema in svetloba.

Kam te bo pa prihodnost popeljala?
Čar življenja je v tem, da ne vemo, kaj se bo zgodilo. Vsako obdobje ima svoj čar. Ko si majhen, imaš v sebi to otroško nedolžnost, ki jo je treba vedno ohraniti. Takrat si enostavno srečen, blažen, kot da bi prišel iz božjega naročja. V puberteti se stalno iščeš in tako naprej. Potem pridejo leta, ko se je treba »dat hkraj« in se ustaliti, živeti družinsko življenje. Stara leta pa so obdobje miru in duhovnosti. Jaz mogoče malo mešam vse skupaj, vendar ima vsako obdobje dobre in slabe lastnosti.

Bi še kaj dodala?
Bodite srečni in naredite si življenje srečno. Ne se izdati in se poslušajte. Bodite dobri in imejte se radi.

Male Neptunke ponovno državne prvakinje

Generacija mlajših deklic, ki že nekaj let, pod vodstvom trenerja Franca Bukovca, niza odbojkarske uspehe - dvakrat so osvojile prvo mesto in enkrat so bile srebrne - je tudi letos presenetila.

Elvira Marušič, foto: Čila Simčič

Državne prvakinje v mali odbojki

Na zaključni turnir državnega prvenstva v mali odbojki (do 13 let), ki je potekal v Račah pri Mariboru so se uvrstile 4 ekipe: iz Ljubljane, Kamnika, Rač in iz Kanala. Konkurenca je bila izjemno huda, saj so bile tu zbrane le najboljše odbojkarice, ki so morale tekom cele sezone premagati kar nekaj ekip iz cele Slovenije, da so se lahko prebile do finalnega turnirja. Vendar se Kanalke niso ustrašile hude konkurence.

V polfinalni tekmi, ki so jo igrale proti Kamniku, so bile še nekoliko zadržane, a so kljub temu prišle do želene zmage. V finalni tekmi, ki so jo igrale proti Ljubljančankam, pa so se povsem razigrale. Tekma je bila prava poslastica za vse navijače in gledalce. Kanalke so navduševale s številnimi izrednimi potezami posameznic in krasno kolektivno igro. Predvsem pa jih je odlikovala izjemna zbranost in zelo malo lastnih napak.

Kanalke so s tako navdušujočo igro brez večjih problemov zmagale in tako postale državne prvakinje v mali odbojki za sezono 2011/12. Za najboljši igralki turnirja sta bili izbrani sestri **Špela** in **Polona Marušič**.

Vsem puncam iskreno čestitamo!

Prav posebna zahvala gre donatorjem: Nova KBM področje Nova Gorica, Kartonaža Munih d.o.o. Kanal, Knjigovodski servis C&R Nova Gorica in naši občini, ki so vsem odbojkaricam in navijačem podarili avtobusni prevoz na tekmo. In prav zaradi njih je bil letošnji finale posebno doživetje. Odbojkarice so tako lahko peljale s sabo vse svoje zveste navijače, ki so bučno navijali in poskrbeli za odlično vzdušje, ki je Neptunke popeljalo do doseženega rezultata.

Teniški klub s prihodnostjo

Tekst in foto: Nataša Jerončič

Otvoritvenega teniškega turnirja v Desklah se vsako leto udeleži vse več igralcev. Tudi letos je bilo tako, saj je turnir privabil res veliko teniških privržencev. Zaradi vremenske napovedi, da bo sobota deževna, smo otvoritev preložili na petek, 11. maja 2012. Tako smo uspeli igrati naključno izžrebane mešane dvojice še dolgo v noč, pod žarometi.

Naša druščina se iz leto v leto veča, pa tudi po letih, so igralci/igralke vedno mlajši; kar nas veseli. Na letošnji turnir se je tako prijavilo 20 igralcev in igralk. Prvo mesto sta si prislužila **Miloš Erzetič** in **Darij Kodelja**. Drugo mesto je pripadlo **Sergiju Močniku** in **Francu Valentinčiču**, tretje mesto pa **Milanu Murovcu** in **Sebastjanu Kralju**. Zmagovalcem od prvega do tretjega mesta je pripadala kolajna in praktična nagrada.

V tem času pa že poteka igranje poletne lige kluba. Prijavljenih je 26 igralk in igralcev. Igra se v treh skupinah. Za podmladek se nam ni treba bati, saj je veliko novih in mladih igralcev in igralk iz celotne naše občine. Zaključni turnir lige je predviden v mesecu septembru.

V kratkem pa bomo vse novosti objavljali tudi na spletni strani Teniškega kluba Deskle.

Na mladinsko prvenstvo v Turčiji

Lea Širok, foto: Mitja Madon

Nuša Ferlinc in Eva Mori

Naši domačinki, **Eva Mori**, ki igra odbojko pri OK Calcit iz Kamnika in **Nuša Ferlinc,** igralka OK Luka Koper, sta med 11. in 14. aprilom v Novi Gorici igrali za mladinsko odbojkarsko reprezentanco Slovenije (do 19 let) na kvalifikacijah za Evropsko prvenstvo v Turčiji. Slovenska mladinska reprezentanca je dosegla 1. mesto v skupini z Ukrajino, Hrvaško, Belgijo, Španijo in Švedsko.

S tem si je slovenska mladinska odbojkarska reprezentanca omogočila neposreden nastop na Evropskem prvenstvu, ki se bo 17. avgusta začelo v glavnem mestu Turčije, Ankari, in na katerem bosta seveda igrali tudi naši odbojkarici.

Slovenska mladinska odbojkarska reprezentanca, za katero igrata tudi naši odbojkarici, si je z odlično igro priigrala nastop na letošnjem Evropskem prvenstvu v Ankari.

Razstava Soča brez meja – Isonzo senza confini

V Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu so v sredo, 9. maja, odprli razstavo Soča brez meja – Isonzo senza confini, kjer se predstavlja deset slikarjev amaterjev iz naše občine in iz Tržiča.

Elvira Marušič, foto: Likovna skupina Deskle

Štirje slikarji prihajajo iz Likovne skupine Deskle, ki deluje pod okriljem KD »Svoboda« Deskle-Anhovo, šest pa je članov italijanskega društva Circolo Culturale »G. Mazzini« ENDAS Monfalcone.

V slovenski likovni skupini so svoja dela predstavili **Vanda Colja**, **Bernarda Skrt**, **Helena Stanič** in **Zorana Berdon,** v italijanski pa **Alda Antoni**, **Giorgio Galolottini**, **Elvira Vera Mauri**, **M. Grazia Persolja**, **Valdiero Vecchiet** in **Anita Zuberti**.

Fantazijsko zgodbo Soča brez meja, v kateri sodelujejo likovniki iz dveh sosednjih držav, sestavljajo trije deli. Prvi del je bil predstavljen na razstavi novembra 2011 v Galeriji Palazzetto Veneto v Tržiču (Monfalcone), drugi del letos januarja v Galeriji »Dora Bassi« v Gorici (Gorizia) in zadnji del v Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu. Razstava je bila odprta do 22. maja 2012. Slovenski in italijanski slikarji se srečujejo na številnih extemporih na obeh straneh meje ter gojijo prisrčna prijateljstva.

Uspeh na Extemporu Kromberk

Petra Paravan, foto: JSKD Nova Gorica

Območna izpostava JSKD Nova Gorica je letos priredila že tretji Festival ljubiteljske kulture Doma narejeno Doma izvedeno, kjer so se poleg likovnikov predstavile tudi plesne skupine s širše Goriške. Za likovne ustvarjalce je postal festival zelo zanimiv, saj nudi vsako leto možnost celodnevnega ustvarjanja v čarobni grajski okolici. Letos sta se extempora udeležili tudi dve dejavni članici deskljanske likovne skupine: **Vanda Colja** in **Helena Stanič**. Tričlanska komisija, ki je podeljevala nagrade, je imela zahtevno nalogo, saj se je odločala med petimi kakovostnimi deli. Druga nagrada je šla v roke Heleni Stanič, le za las pa je spolzela Vandi Colja. Obe sta v likovnem snovanju uživali in ustvarili čudoviti deli.

V okolici gradu Kromberk se je na zadnjo majsko nedeljo zbralo 40 likovnih ustvarjalcev.

ZGODBE IZ NAŠIH KRAJEV

Ponosni, da imajo vodovod že 122 let

Piše se leto 1890. Mark'čarji napeljujejo vodo od izvira „Zakostanjujem“ do zaselka Čerešnjevca. Olajšanja, ki si jih obetajo, niso majhna. Ne bo potrebno nositi vode po strmi stezi, napajanje živine bo lažje in še marsikaj, česar si sploh ne morejo predstavljati.

Tekst in foto: Helena Vuk

A kar so možje iz Čerešnjevce čez dan skopali, so Markčarji ponoči zasuli. Lastniki gmajne, kjer je izvir, so namreč tudi vaščani iz drugih zaselkov, ki so nasprotovali izgradnji vodovoda. Niso se hoteli odpovedati vodi na Zakostanjujem, saj ima voda ob izviru stalno temperaturo, pozimi je topla, poleti pa hladna. Zato so za Kostanjujem splakovale perilo ženske iz vseh treh zaselkov. Z napeljavo vode se je pojavil strah, da bo splakovanje onemogočeno.

Iz Čerešnjevce so poslali k Markičem moža, ki naj bi zgladil spor. Z zagotovilom, da bo mogoče tudi odtlej splakovati perilo in prati črева ob kolinah, se je spor končal. Delo se je lahko nadaljevalo in 13. marca 1890 so bila končana dela pri izviru. Na vaško korito pa je voda pritekla 23. aprila 1890. Lahko smo ponosni, da imamo vodovod že 122 let, kar ni od muh.

Za konec bi rada poudarila, da je bil to čas pod Avstrijo, čas gospodarskega napredka naših krajev. Napeljevali so se vodovodi do vasi, obnavljale hiše, uvajala so se orodja za obdelavo zemlje, pojavljajo se prve mlatilnice, načrtujejo se gradnje cest in še kaj. Vse to zamre s prihodom Italijanov. Od takrat dalje na naših kmetijah samo še životarijo.

JUNIJ 2012

29.6. in 30.6.2012, ob 12.00	Nogometni turnir	Športni park Levpa	ŠKTD Levpa
30.6.2012, ob 15.00	Otvoritev planinskega doma Pod Ježo	Vogrinki	PD Valentin Stanič

JULIJ 2012

7.7.2012, ob 14.00	Lov na klena	Breg Soče in Kontrada Kanal	TD Kanal
14.7.2012, ob 15.00	Državno prvenstvo v 4krosu – 4x Plave	2012Plave	ŠRD Ložice
21.7.2012	Zaključek Cafe libero cup (mali nogomet)	Kanal	KKM

AVGUST 2012

3.8.2012 in 4.8.2012, ob 18.00	Bukafest 2012	Vrhavč	TD Kal nad Kanalom
4.8.2012	Mednarodni moški balinarski turnir	Športna dvorana Kanal	BK Kanal
5.8.2012	Mednarodni ženski balinarski turnir	Športna dvorana Kanal	BK Kanal
5.8.2012, ob 13.00	Snežnica – oslovske dirke	Bizjaki; športni park Levpa	ŠKTD Levpa
11.8.2012, ob 20.00	Koncert Dalmatinske klape«	Kontrada Kanal	TD Kanal
11.8.2012	»Summer party« in beachsoccer	Kanal	KKM
12.8.2012, ob 9.00	Skoki z mosta	Kanal	TD Kanal
16.8.2012	Otvoritev razstave GD Kontrada	Kanal Gostišče Križnič	GD Kontrada Kanal
24.8.2012, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada Kanal	GD Kontrada Kanal
25.8.2012, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada Kanal	GD Kontrada Kanal
5.8.2012	Pohod na Sv. Gendrco	Plave - Korada	Konjeniško društvo Korada
25.8.2012, ob 9.00	Odbojka na mivki - trojke	Športni park Morsko	ŠD Morsko
26.8.2012, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada Kanal	GD Kontrada Kanal
31.8.2012, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada Kanal	GD Kontrada Kanal

SEPTEMBER 2012

1.9.2012, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada Kanal	GD Kontrada Kanal
1.9. in 2.9.2012	Balinarski turnir	Športna dvorana Kanal	DU Kanal
2.9.2012, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada Kanal	GD Kontrada Kanal
2.9.2012, ob 15.00	Angelska nedelja	Igrišče v Kalu nad Kanalom	TD Kal nad Kanalom
8.9.2012	Mednarodni turnir za mladinke	Kanal	OK Neptun Kanal
8.9.2012	Tekma v točnosti pristajanja z jadralnim padalom	Gorenje Deskle	Društvo jadralnih padalcev Severno krilo
15.9.2012	Mednarodno srečanje pihalnih orkestrov	Anhovo	KD Svoboda Deskle, Pihalni orkester Salonit Anhovo
28.9.2012	Razstava ročnih del	Gostišče Križnič	DU Kanal

Foto: Toni Dugorepec

Informacije:
TIC KANAL, tel. 05 39 81 213 / 215, e-naslov: tic.kanal@siol.net

***Možne so spremembe koledarja dogodkov.**

Poletno varstvo ŠKD Nasmejanih: Igrišče Kanal, v primeru dežja prostori KKM, foto: Društvo nasmejanih
2.7. - 6.7.; 9.7. - 13.7.; 6.8. - 10.8.

Zabavno in razgibano varstvo za otroke od 5 do 11 let je organizirano vsak delavnik od 7h15 do 16h. Za hrano poskrbijo na OŠ Kanal, vaditelji pa so „strokovnjaki" za otroke.
Informacije:
tel: 041 92 06 66 (Blaž), e-naslov: si.libero@gmail.com
www.barlibero-kanal.si.

Knjižnica pod krošnjami: 24. julij – 4. avgust 2012
Igrišče pri Osovni šoli Kanal, foto: Društvo nasmejanih
Od torka, 24. julija do sobote, 4. avgusta.
Vsakodnevno branje: med 9. in 20. uro
Spremljajoči dogodki.
Torek, 24.7. ob 18h, Pravljične poti pod krošnjami, pripoveduje Irena Cerar. Za otroke od 3. leta dalje.
Sreda, 25.7. ob 18h, Idrijske zgodbe "pihane" na orglice, pripoveduje Miro Božič. Za otroke od 3. leta dalje.
Četrtek, 26.7. ob 19h, Glasno branje knjige Železna volja; bere avtor Luka Elsner. Za vse, ki bi radi uspeli kot profesionalni športnik.
Petek, 27.7. ob 18h, Ljudske pripovedke iz Čadrga, pripoveduje Ludvik Janež. Vabljeni otroci vseh starosti.
Ponedeljek, 30.7. ob 18h, Pravljice iz Rezije, pripoveduje Luigia Negro. Kultne pravljice skupaj z delavnico za vse otroke od 3. leta dalje.

Torek, 31.7. ob 19h30, Ali je punk (še) živ in ali lahko še enkrat spremeni svet, pogovor z Igorjem Vidmarjem.
Sreda, 1.8. ob 18h, (Vedre) pravljice iz črne celine, pripoveduje Max Zimani. Za otroke od 3. leta dalje.
Petek, 3.8. ob 19h30, Vojna terorja, pogovor z Boštjanom Videmškom o njegovem prvencu.
Sobota, 4.8. ob 19h, Za pol neba, glasno recitiranje poezije Miljane Cunta.

Zahvala za letošnjo Knjižnico pod krošnjami gre organizatorju ŠKD Nasmejanih in podpornikom Cafe Libero, Klubu kanalske mladine, Občini Kanal ob Soči, Osnovni šoli Kanal ter prostovoljcem.
V primeru dežja smo skriti na policah!
Morebitne spremembe programa bomo objavili na spletni strani www.barlibero-kanal.si

Gledališče Kontrada, foto: Toni Dugorepec
Konec avgusta in v začetku septembra nas bodo ponovno nasmejali gledališčniki, ki se bodo predstavili v okviru festivala Gledališče na Kontradi.
Predstave se bodotudi tokrat odvijale pod zvezdami srednjeveškega trga Kontrada.
Kakor običajno lahko pričakujemo gledališča iz vse Slovenije in slovenske gledališke skupine iz Italije.

OPOZORILO

Preventivni ukrepi za mišjo mrzlico veljajo za vso državo

Letos sta na ajdovskem zboleli dve osebi, na območju celotne Slovenije pa je Inštitut za varovanje zdravja (IVZ) do 15. junija zabeležil 76 primerov mišje oziroma strokovno hemoragične mrzlice z renalnim sindromom. Zbolelo je 56 moških in 20 žensk. Umrl ni nihče.

Posamezni primeri mišje oziroma hemoragične mrzlice se običajno pojavljajo od pomladi do jeseni, ko se začne delo na poljih in se več zadržujemo v naravi. Pogosto je povezana z opravili na vrtu, polju ter dejavnostmi v naravi, od taborjenja do kopanja, zlasti na divjih kopališčih, pa tudi s čiščenjem mest, kjer so vidni sledovi in/ali iztrebki glodavcev. Pogostejša je na podeželju, vendar se pojavlja tudi v mestih, kjer glodavci z iztrebki okužijo predmete in hrano v kleteh, skladiščih. Gre za virusno bolezen, s katero se okužimo z vdihavanjem prahu, v katerem so posušeni iztrebki okuženih miši, podgan in drugih glodavcev. Inkubacijska doba je dva do štiri tedne, na začetku jo prepoznamo po visoki vročini z mrzlico, močnim glavobolom in hudimi bolečinami v ledvenem predelu. Bolniki potrebujejo zdravljenje v bolnišnici, pogosto tudi dializo. Mišja mrzlica je lahko tudi smrtna, opozarja predstojnica Centra za nalezljive bolezni in okoljska tveganja IVZ, **Alenka Kraigher**.
Zato še posebej velja upoštevati navodila IVZ o preventivnih ukrepih pred okužbo z mišjo mrzlico: glodavcem onemogočimo dostop v stavbe, hiše, kleti oziroma naša bivališča, živila ustrezno skladiščimo, pospravljamo ostanke hrane in skrbimo za red v kleteh, garažah in ostalih "priročnih" skladiščih.
Pri čiščenju prostorov in površin, kjer najdemo iztrebke glodavcev, njihova gnezda oziroma mrtve miši in podgane, upoštevamo naslednje:
-pred začetkom čiščenja temeljito prezračimo prostor – vsaj 30 minut
-med prezračevanjem se ne zadržujemo v prostoru
-pripravimo klorno razkužilo: npr., eno enoto varikine zmešamo z 10 enotami vode
-površine, kjer so iztrebki ali mrtve miši, razkužimo s pomočjo razpršila, in pustimo delovati vsaj 5 minut.
-pri čiščenju si roke zaščitimo z rokavicami iz lateksa
-poginule glodavce damo v plastično vrečko, nato pa razkužimo še ostale površine in predmete, ki so lahko onesnaženi z iztrebki in zato okuženi
-po razkuževanju vse očistimo še z vodo in pazimo, da pri tem ne dvigamo prahu, v katerem so iztrebki glodavcev in njihovih ostanki -
glodavce, ki smo jih dali v vrečo, zakopljemo v zemljo in posujemo z apnom
-rokavice, s katerimi smo čistili, v vrečki odložimo med splošne komunalne odpadke, roke pa temeljito umijemo z vodo in milom
-če najdemo veliko število poginulih miši v prostorih, kjer se nahajajo rejne živali (hlevi), moramo o tem obvestiti pristojnega veterinarja.
Povečano število obolenj je povezano s povečanim številom miši in podgan, ki ga letos zaznavajo na območju celotne države. Zato je pomemben ukrep tudi deratizacija. Za javne površine so zadolžene lokalne skupnosti, na zasebnih površinah pa morajo za to poskrbeti lastniki oziroma upravljalci večstanovanjskih stavb.

Več o bolezni najdete na spletni strani IVZ:
http://www.ivz.si/ v rubriki **Aktualno**.

UREDNIŠKI ODBOR IN POŠILJANJE PRISPEVKOV

NAVODILA ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV:

Članke za Most pošljite na e-naslova:
lea.sirok@gmail.com
in **mostkanal@gmail.com**
ali po pošti na naslov:
TIC Kanal, Pionirska 2, 5213 Kanal, s pripisom:
ZA MOST.

- **Teksti in fotografije** morajo biti **opremljeni z imenom avtorja**.
- **Tekst** je lahko v formatu Microsoft Office s končnico **.doc** ali Open Office s končnico **.odt**.
- **Fotografije** naj bodo v formatu **.JPG** in naj bodo **primerno velike resolucije** sicer niso ustrezne za tisk.
- Če jih pošiljate v digitalni obliki, nam **tekst in fotografije** pošljite **v dveh ločenih priponkah**
- Da bi bila spletna stran Mosta čim bolj aktualna, nam prispevke pošljete čim prej. Nikakor ni potrebno čakati na poziv o zbiranju prispevkov. Vse, kar je objavljeno na spletni strani Mosta, praviloma objavimo tudi v tiskani izdaji, ki pa seveda izide šele konec vsakega četrtletja.
- Na spletni strani lahko preko strani youtub (www.youtube.com) objavite tudi **video zapise**.
- Če bi prispevke radi sami objavljali na spletu, nam to sporočite.
- Spletni Most:
http://www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci/.

Sreča v nesreči

Tako so reševalci 20. aprila po prometni nesreči potegnili prazen osebni avtomobil iz Soče. 63-letna voznica in njena 65-letna sopotnica iz okolice Kanala sta jo odnesli z nekaj manjšimi poškodbami, saj sta jima pri reševanju iz ledene Soče na srečo pomagala 52-letni voznik in njegov 48-letni sopotnik iz Ajdovščine, ki sta prav v trenutku nesreče pripeljala mimo. Rešitelja sta hotela ostati anonimna, kljub temu pa se jima predstavniki kanalske občine, civilne zaščite in gasilcev zahvaljujejo za prisebnost in pogum. Foto: Leo Caharija

+ Plus

Bogdan Markič je ponosen na svoj kaktus, ki je star več kot 15 let in je dolg približno tri metre. Za vzgojo ni zahteven, precej zapleten pa je postopek, ko ga mora pozimi spraviti na toplo ali spomladi, ko ni več nevarnosti za slano, ponovno na balkon. Pri tem si pomaga z viličarjem, na katerega s pomočnikom naložita težek lonec s kaktusom, ki ga nato odpelje v garažo. Nič čudnega torej, da ob vsej skrbi zanj, na kaktusu v zadnjih letih našteje tudi po petsto živordečih cvetov. Foto: Toni Dugorepec

- Minus

Čistilna akcija kmalu po čistilni akciji. Takšno odlaganje je kaznivo!
Foto: Erik De Posarelli